Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ
21
HAZIRAN 1980
10 LIRA

yeni BÖLÜM
NURHAK'TAN KIZILDERE'YE
EYLEMCİLER ANLATIYOR
12 MART
8. SAYFADA

Demirel' e göre işkenceler "beynelmilel slogan ve tertip" miş

Hükümet ve gensoru tartışması sürüyor:

- Demirel:" Ecevit' in sayısı hükümet kurmaya yetmez"
- Ecevit:" MSP' nin gensoruyu engellemelerini doğru bulmuyoruz"
- Kazan:" CHP gensoru ile sorumsuz bir davranış içindedir, Demirel de akıntıya kapılmıştır"

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Demirel gazetecilerin sorularını cevaplarken bir gazetecinin işkence konusunu ortaya atarak Almanya'da bazı parlamenterlerin Türkiye'ye yardımı engellemek istemelerini nasıl karşılıyorsunuz sorusuna "İşkence lafları **beynelmilel** slogandır" diyerek cevaplandırdı.

Demirel bu konuda şöyle konuştu:

"Almanya'nın yapacağı 295 milyon dolarlık yardımın 250 milyon doları zaten bize ödenmiştir. Kullandık biz o parayı. Almanya'nın Sesi Radyosu ne der, dışarıdaki komünistler ne der bunlar ayrı meselelerdir. Türkiye açık ve hür bir memlekettir. Açık ve hür memleket olduğunun delili, Çankaya kapısında benim sizin konuşmamca sabittir."

"İşkence lafları görev yapanların elini ayağını soğutmak, görevlerini yapamaz hale getir-

(Devamı sa. 6 sü 6'da)

OECD ile borç erteleme görüşmeleri iki hafta ertelendi

- Ertelemeye "teknik" nedenlerin yol açtığı bildirildi.
- Fransız hükümetine yakın kaynaklar, görüşmelerin hükümetin durumu nedeniyle ertelendiği görüşünü yalanlıyor.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE'nin Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelere olan borçlarının ertelenmesiyle ilgili olarak Paris'te yapılan görüşmelere ara verildi. Görüşmelere iki hafta süreyle ara verilmesine teknik nedenlerin yol açtığı bildirildi.

Fransız hükümetine yakın kaynaklar, üye ülkelerin Türkiye ile IMF arasında imzalanmış Stand-by anlaşmasını imzalamak için süre istediklerini, bazı ülkelerin ise kendi iç işleyişleriyle ilgili çalışmaları tamamlayamadıklarını, ertelemeye bunun yol açtığını kaydettiler.

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

İçişleri Bakanı ve Vali saldırganları koruyor

Vali, olayları CHP'li parlamenterlerin başlattığını iddia etmişti

CHP Milletvekili Elmas:

"Elimdeki silahla 1974' ten bugüne kadar bir tek atış bile yapmadım, isteyen balistik muayene yaptırsın"

"Nevşehir Valisi yalan söylüyor"

- CHP'li parlamenterler Vali'yi mahkemeye verecek
- CHP Genel Yönetim Kurulu:"Nevşehir olayları demokrasiyi yıkma planının yeni bir aşamasıdır"
- "Nevşehir İl Başkanını öldüren katilin Ülkü Yolu Derneğine kaçtığı ihbar edilmesine rağmen dernekte arama yapılmadı"

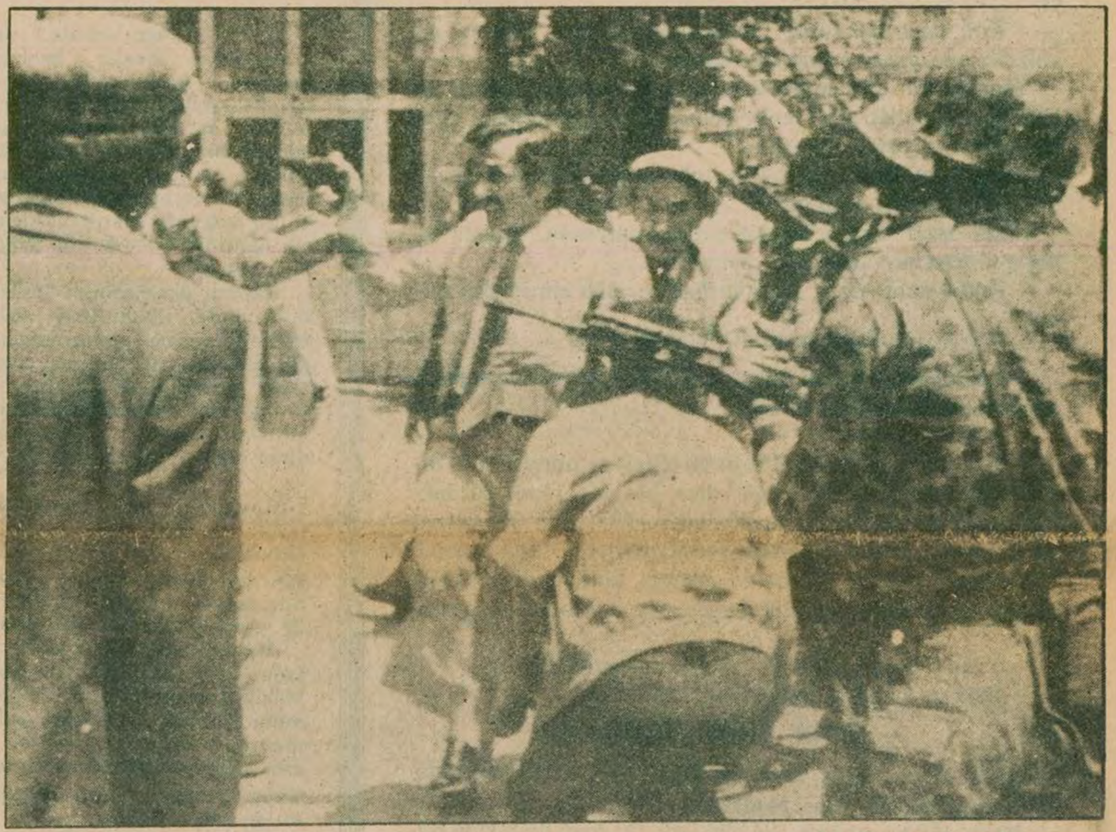

İşte Vali'nin iddialarına dayanak yaptığı fotoğraf

Olaylar sırasında çekilen fotoğrafta CHP Milletvekili İmadettin Elmas silahıyla birlikte görülüyor. Nevşehir Valisi buna dayanarak olayların CHP Milletvekillerinin ateş açması üzerine başladığını iddia etti. Elmas ise "Bir tek el bile ateş etmediğini" açıkladı.

ANKARA (ÖZEL)

NEVŞEHİR Valisi Ali Fevzi Alaloğlu'nun CHP'li parlamenterleri suçlayan demeci üzerine Valinin silah kullanmakla suçladığı CHP Genel Sekreter Yardımcısı ve Çanakkale Senatörü İmadettin Elmas, Valinin yalan söylediğini belirtti ve Valiyi mahkemeye vereceğini açıkladı.

Nevşehir Valisi Ali Fevzi Alaloğlu, MHP'lilerce öldürülen CHP Nevşehir İl Başkanı Zeki Tekiner'in cenaze töreni sırasında gerekli önlemleri almamış ve Ülkü Yolu Derneği üyelerinin saldırısı sonucu 5 parlamenter yaralanmıştı. Valinin olaylar sırasında CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in Başbakan Demirel'le görüşmesini engellemek istediği ve telefon ahizesini Ecevit'in elinden kaptığı da belirtildi. Olaylardan sonra CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Celal Doğan'ı, Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas'ı ve önlem alınıncaya kadar Nevşehir'i terketmeyeceğini söyleyen Ecevit'i suçlayan Vali, önceki gün de Emniyet Müdürü ve İl Jandarma Komutanıyla birlikte bir ortak

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

İnciraltındaki olay sırasında yaralanan Murat Çalıkuşu adlı öğrenci ve annesi. Çalıkuşu'nun ailesi olaydan sonra üç gün çocuklarını görmelerinin engellendiğini açıkladılar.

İnciraltı katliamında yaralananlar anlatıyor

"Dağılın bile demeden ateş açtılar"

- Olayda yaralanan Murat Çalıkuşu'nun babası: "Üç gün oğlumu göstermediler."
- Ağır yaralı Mahmut Çalışkan: "Acıdan kıvranıyordum, birisi 'Kıvranma lan köpek' diye bağırdı."
- Katliamdan sonra tutuklanan Asteğmen Necip Pınar'ın da MHP yanlısı olduğu belirlendi.

İZMİR (ÖZEL)

İNCİRALTI'nda yaralanan ve hâlâ İzmir Devlet Hastanesinde yatmakta olan Murat Çalıkuşu: "3 metre uzaklıktan taradılar, ben bacağımdan yaralandım" dedi. Çalıkuşu olayı

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

55 yaşındaki Süleyman Dede

Hırsızı şikayet etti 3 gün işkence gördü

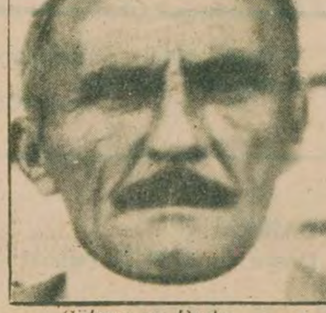

Süleyman Dede

- Antalya Barosuna bağlı avukatlar işkence olaylarını açıkladılar.

ANTALYA (ÖZEL)

ANTALYA'da evine hırsız giren 55 yaşındaki Süleyman Dede, hırsızları şikayet edince karakolda üç gün işkence gördü. Antalya Barosuna bağlı avukatlar da işkence olaylarını tartışarak, hangi düşünceden olursa olsun insanlara işkence yapılmasına karşı olduklarını belirttiler.

İŞKENCE NASIL BAŞLADI?

Bundan bir süre önce Süleyman Dede'nin evine hırsız girdi. Suçüstü yakalamak için hırsızla boğuşan Dede, hırsızın gözcüleri tarafından kendisine silah çekilince korkarak kaçtı. Daha sonra 2. Şubeye giderek hırsızları şikayet eden Süleyman Dede burada gerekli ilgiyi göremeyince Savcılığa başvurdu. Bundan sonraki gelişmeleri Süleyman Dede şöyle anlatıyor:

"İşimden eve dönerken, Şarampol Karakolundan polisler, beni alarak karakola götürdüler. orada bana hırsızların adını vererek, 'Sen bu kişilere silah çek-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Gözaltına alındıktan sonra ailesine ölü olarak teslim edilmişti

Malatya Sıkıyönetim Komutanlığı, M.Ali Karasu' nun ölümü ile ilgili soruşturma açıldığını bildirdi

HABER MERKEZİ

GAZETEMİZİN 17 Haziran günlü sayısında çıkan ve Malatya'da polisin gözaltına aldığı bir genci 8 saat sonra ailesine ölü olarak teslim ettiği şeklindeki haberimiz üzerine Malatya Sıkıyönetim Komutanlığı bir açıklama yaptı

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Mehmet Önsoy adlı gencin işkenceyle öldürüldüğü şeklindeki haberimiz üzerine

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı işkence olaylarının üzerinde titizlikle durulduğunu açıkladı

HABER MERKEZİ

İSTANBUL Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi, Osman Mehmet Önsoy adlı bir gencin gözaltına alındıktan sonra, işkence sonucu kaldırıldığı Haydarpaşa Askeri Hastanesinde öldüğü şeklinde gazetemizde çıkan haberler üzerine gazetemize bir açıklama

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Asteğmen ve bir erin öldürülmesinden sonra

Kartal Karlıktepe Mahallesinde 150' ye yakın kişi gözaltında

İSTANBUL (ÖZEL)

15-16 Haziran'da Kartal'da kahvede toplanarak yürüyüş yapmak isteyen bir grubun güvenlik kuvvetlerine ateş açması sonucu bir er ve bir asteğmenin ölümünden sonra gözaltına alınan çok sayıda kişi Maltepe Zırhlı Tugay Komutanlığına götürüldü.

Olayların olduğu günden bu yana, güvenlik kuvvetlerinin Karlıktepe Mahallesinde yoğun bir arama ve gözaltına alma operasyonuna giriştikleri bildiriliyor. Mahalleye gelen güvenlik kuvvetleri hemen bütün evleri aradı. Bu arada çok sayıda halktan ve olayla ilgisi olmayan insan sorgulama gerekçesi ile götürüldü. Şu ana kadar ilk gözaltına alınanlardan çok azı dışındakiler bırakılmadığı gibi, gözaltına alma işlemleri aralıksız sürüyor.

Mahalle gençlerinin hemen hemen tümünün gözaltına alındığı söyleniyor. Evinde bulunamayan bazı gençlerin ailelerine baskı yapılarak çocuklarının bulunup teslim edilmesinin istendiği ileri sürülüyor. Teslim etmedikleri taktirde kendileri götürülüyor.

Bu arada Maltepe Zırhlı Tu-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

KÖMÜR IŞÇILERININ YAZARI

AHMET NAİM'in

BIR YUDUM SOLUK
KUDUZ DÜĞÜNÜ
KOLCU ŞABAN
ve ATEŞ NEFES

Hikayeleri
Bugün 7. sayfamızda

Görüşmelerin pazartesi günü Turgut Özal'ın katılmasıyla devam etmesi bekleniyor

Türk-İş, hükümetin yüzde 65'lik zam önerisini kabul etmiyor

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş ile hükümet arasındaki görüşmelerde anlasma sağlanamıyor. Türk-İş'in, hükümetin "çerçeve anlaşması" için önerdiği yüzde 65'lik zam oranını kabul etmediği bildirildi.

Hükümet ile Türk-İş arasındaki görüşmelerin devam ettiği, ancak Türk-İş'in hükümetin taleplerini kabul etmemesi üzerine görüşmeye katılan yetkililerin bir görüş getirmedikleri öğrenildi. Görüşmeye katılanların, en yetkili kişinin Turgut Özal olduğunu söyledikleri ve onun gelmesini bekledikleri belirtiliyor. Görüşmelerin pazartesi günü Turgut Özal'ın gelmesi ile yeniden başlayacağı bildirildi.

Görüşmeler kamuoyundan gizlenmeye devam ederken, Türk-İş'in karşı taleplerini açıklamaması da dikkati çekiyor. Hükümetin de yan ödemelere getirdiği yüzde 60'lık artışı sendikalara da kabul ettirmek istediği bildiriliyor.

Ankara'da bir işçi ile karısına durakta beklerken ateş açıldı

HABER MERKEZİ

ANKARA'da dün sabah Kayaş Köstence Mahallesinde otobüs bekleyen Köyişleri Bakanlığında işçi olarak çalışan Zeki Yıldırım ve karısı Nezahat Yıldırım'ın üzerine kimlikleri belirlenemeyen iki kişi tarafından ateş açıldı. 4 kurşun yarası alan Zeki Yıldırım Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındı.

KURTULUŞÇULAR BİR POLİSİ YARALADI

Ankara'da dün gece yarısı Dikmen Caddesi üzerinde durumunu şüpheli gördükleri bir kişinin kimliğini araştırmak isteyen bir polis aracına çalılar arasına gizlenmiş kişiler tarafından ateş açıldı. Gece 04.40 sularında meydana gelen olay sırasında Dikmen Karakoluna bağlı ekip arabasında bulunan Doğan Şimşek adlı polis memuru belinden yaralandı ve hastaneye kaldırıldı. Polise ateş açanların Dikmen Caddesine "Kurtuluş" grubu ile ilgili sloganlar yazdıkları bildirildi.

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

İnsanlar, hayvanlar ve gösteriş

GÜZELLİK on''
''Dokuzu don'' demiş Anadolulu.
Daha neler diyebilir bu yolda:
''Yaşam zor iş'',

''Onda dokuzu gösteriş''... (Ha ha, onda onu; gösteriş) Öyledir, öyledir: Size bugün, Hayvanları Koruma Cemiyetimizden söz edeceğim. Tıpkı insanları koruma cemiyetlerine benzer İnsanlar teselli bulsun diye söylüyorum...

Fakir arabacı, atının çektiği arabaya, üç kilo fazla odun yükledi diye feryatlanır mı feryatlanmaz mı, hayvan koruyucuları?...

– Feryatlanırlar, resimler çekilir, demeçler verilir!

Amerikalılara kadar, hayvancılarla buluşmak için, toplantılara gitmezler mi?...

– Giderler elbette, resimler çekilir, demeçler verilir!
''Güzellik on'',
''Dokuzu don'', demedik mi?...
Ve de,
''Yaşam zor iş''
''Dokuzu gösteriş'' diye eklemedik mi?... (Hatta, onda onu gösteriş.)

Kısa bir öykücük size, gösteriş öyküsü:

Bir inilti

Tanınmış politikacı irkildi. Dairesinin aşağısındaki boş katta, yaralı bir anarşist vardı ki, hafif hafif inliyordu. Kapıyı önlemle açtığında, ferahladı. Bir ana kedi doğurmuş, yavrularını yalıyordu. Usul usul çekildi, köfte ve süt yolladı anaya!

Akşamleyin, gene ziyarete gitti. İnilti kesilmişti. Ana kaskatı yatıyordu, vıyır vıyır nemli yavrularının arasında. Ölmüştü!

Hemen uygarız ya, Hayvanları Koruma Cemiyetine başvurdu. 26 96 23'dür telefon numarası...

Başkan Müfide Lagaş, soğuk duş gibi karşıladı politikacıyı:

– Kırk para almıyoruz. Durumumuz berbat. Yerimiz de yok. Siz oncağızları kömürlüğe bırakın.

Yani, üç kilo yüklenmiş odun için feryadedip, demeç üstüne demeç patlatanlar, resim üstüne resim çektirenler, ''ölüme terket'' diyordu, buz gibi.

Sonra aristokratik bir burun solumasıyla, ekledi Başkan:

– sokak kedisi değil miydi?...

(Üste pazar bir de sınıfsal ayrım yapıyordu. Yapma be Başkan! Bari hayvanlar için yapma!)

– Peki Nimet Arzık, sen hiç iflah ve islah olmayacak mısın!

– Vazgeçtim, başaramadım, denemiyorum!

– İnsanlara bunca az değer veren bir toplum, hayvanlara neden daha fazla değer versin?...

– E hayvan da ondan...

– Her şeyin gösteriş olduğunu bilmiyor musun? O ''Bu günün küçüğü, yarının büyüğü'' diye, bir araba, övün düzdükleri çocuklara nice değer verildiğini anlamak için, bir sarksana, kimsesiz çocuk barındıran ''yuvalara''...

Gösteriş, gösteriş, acıma da gösteriş, koruma da gösteriş, insanlık da gösteriş, aktarlık da gösteriş, doktorluk da gösteriş...

– Yahu o politikacı, kedi-bebeleri ne yaptı ki?...

– Hâlâ süt ve köfte gönderiyor, yazık!

Faruk Sükan dostumuza

Girdi AP'ye. Zaten, uzun bir flört vardı, AP'yle arasında. AP eski partisiydi, ''Sinei Mader''di!

Bilgiç, AP'ye geçince, yol olmuştu. Önderdi doğuştan Bilgiç. Organizatördü de. Faruk Sükan'a ''Yatkın zaman bekleyelim, parti fazla homurdanmasın'' demişti. Partinin homurdanacağı falan yoktu. Artı bir oy, artı bir oydu, bir ton altın kadar değerliydi bu zamanlarda. Geçmişi gülümseyerek ansıdım. Nelere gülümsediğimi burada diyemem. Parti azıcık homurdanır, eğer Faruk Sükan, İçişleri Bakanlığının tepesine oturtulursa, yeniden terkeden sevgili, geri dönünce, baş tacı edilir çoğunlukla. Neden edilmesin? Hele uyumlu, uslu , kavgasız olursa.

Ama, o homurtu da yatışır, hele azıcık zaman geçse, azıcık zaman geçse.. Zaten ha o olmuş, ha başkası!...

Biz Faruk Sükan'ın AP'ye geçeceği haberini, iki ay önceden vermiştik. DP'lilerin de, AP'ye döneceklerini de törenle.

O zaman....ah o zaman, nu sultani bir zaparta yemişti, gazeteci arkadaşımız Armağan Anar, bu gün, ''Yaslı gittim şen geldim, aç koynunu ben geldim, on yıldır ayrı kaldım, çok uzak yoldan geldim'' diye,'Sinei Mader''e dönen Faruk Sükan'dan.

Hema mema, yolsuzluklar dosyası, usulsuz kredi, bunlar, birer masal kaldı ve ''ülkenin ali menfaatlarını düşündüğü'' için, sayın Sükan, tornistan yolundaki bütün köprüleri aştı artık...

Vallahi de kınamıyorum. Billahi de kınamıyorum. Gıpta ediyorum. Ben öz özüme, öz özüm hakkında, bunca ''Ali menfaat'' kesemem!

Yalnız, arkadaşımız Armağan Anar, bedavadan, bir zaparta yedi.

Umarız ki, centilmen Faruk Sükan, kendisinden, en yumuşak sesiyle özür diler... Haberi erkenden verdi diye azarladığı için...

Bir merak ettiğim nokta da, Sayın Süleyman Demirel'in içinden ne düşündüğüdür.

– Ne düşünsün... O gitmemiştir ki.. O dönmemiştir ki...

''İşte bu kadaar'' diyordur içinden, insan kumaşının ince yerine bakıp bakıp. Satranç masasında taşlarının arasında, bir yer ayıracaktır elbette. Sayın Sükan'a; niye ayırmasın? Süleyman Demirel hiç bir şeyini yitirmemiş ki!

---

düşünce dünyası

SOLUN ACILARI

Halil Berktay

''Ben gittim bembeyaz uykusuzluklan
''Kasketimi eğip üstüne acılarımın...''

CEMAL Süreya'nın Ülke şiirinin bu dizeleri, günlerdir aklımdan çıkmıyor.

Ozan orada, aşkını ve yalnızlığını bir ülke gibi resmetmiş.

Bense başka bir diyarın, başka acılarını duyuyorum.

Hayrola diyeceksiniz, bu keder nerden icap etti şimdi?

Günlerden 11 Haziran 1980, Çarşamba. Siyasal Bilgiler Fakültesine bağlı Basın-Yayın Yüksek Okulunun dördüncü katındaki odamda çalışıyorum. Birden, aşağı katlarda bir gümbürtü, bağırış-çağırış. Bütün meslektaşlar odalarımızdan dışarı fırlıyoruz. Merdivenin başında toplandığımızda, cam-çerçeve şangırtıları hâlâ sürüyor.

Vaziyet açık: Alıştığımız deyimiyle, ''fraksiyon kavgası''. Son bir hafta içinde, bu ya ikincisi, ya üçüncüsü oluyor (Esas SBF binasında olup bitenleri her zaman duyamıyoruz). Bir doçent arkadaş, ''Ne olacakmış, devrim mi yapacaklarmış?'' diye söyleniyor.

İniyorum. Koridorlara saçılmış yırtık kağıtlara bir göz atmak, olup biteni anlamaya yeterli. Kurtuluş grubu bir bildiri dağıtmak istemiş. Devrimci-Yol'u ''İki yıl önce Adana'da bir taraftarlarını öldürmek'' ''Lise li genç arkadaşlarının vücutlarında sigara söndürmek, makatlarına cop sokmaya kalkmak'', ''En son Antalya'da bir Kurtuluşçunun daha kanına ellerini bulaştırmak'' ile suçluyorlar. Metin, ''Devrimci-Yol, açıktan oligarşinin yanında saf tutuncaya kadar onlara silahlarımızı yöneltmeyeceğiz'' gibi ifadelerle bitiyor. Dev-Yolcular dağıtıma müdahale edince çatışma çıkmış. Şimdi kalan bildiri yığınlarını polis topluyor.

Kendi kendime, SBF-BYYO'da Kurtuluş çoğunlukta ve Dev-Yol azınlıkta olsa, aynı olayın değişik rollerle tekrarlanacağını düşünüyorum.

O ne! Binadan çıkartılan kalabalık kapının önünde toplanmış. Taraflar, yolun karşı kaldırımlarında. Ortada daha küçük bir küme var. Yüzler gergin, yumruklar sıkılı. Herhalde bunlar, iki grubun yerel liderleri olacak. Ben durumu daha belli belirsiz algılarken, basamaklarda duran polislerin ve otomatik tüfekli askerlerin gözleri önünde, tekrar birbirlerine giriveriyorlar.

Bunun da adı ''oligarşiye karşı mücadele'' olacaktır tabii.

Sonra sıra, bu ''mücadele''deki ''aktivist'' ve ''pasifist''leri, ''en militan''ları ve ''hain''leri tespit etmeye, hatta bu yüzden yeni yeni kavgalara girişmeye gelir belki...

Kasketim yok, acılarımla yürüyorum.

Bir subay-rütbesini seçemiyorum- ''Dağılın!'' diye bağırarak aralarına dalmaya çalışıyor. Fecaat! Yumruklaşma, subayın ve iki erin omuzları üzerinden, koltuk altlarından ve bacak aralarından, daha birkaç saniye devam ediyor.

Bir odacı, ''Hocam, ne iştir bunlar? Geçen gün bir arkadaş deyiverdiydi, Hacettepe'de silah bile çekmişler birbirlerine, biliyor musun?'' diyor.

Basın-Yayın'da bugüne kadar kapı karakolu ve içerde daimi güvenlik kuvveti yoktu. Hiç olmazsa orası, hiç olmazsa dış görünümüyle, bir akademik kuruma hâlâ biraz benziyordu. Bu gidişle, yarın veya öbürgün, ana binadaki önlemlere aynen rastlarsam, hiç şaşmayacağım.

Kavgaları ''oligarşinin devleti'' tarafından ayrılan grupların, o zaman ''Polis BYYO'yu terketsin'', ''Bu koşullar altında ders yapılmaz, biz tedirgin oluyoruz'', ''Kahrolsun faşist-polis-idare işbirliği'', vb. gibi yazılı-sözlü çıkışlar yapacaklarını da tahmin ediyorum şimdiden.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İlkokullarda müzik eğitimi ve eleştirisi

Körpe yavrularımız daha konuşmaya başlar başlamaz meyhane şarkılarıyla, zavallılığı, kaderciliği, köleliği ve daha birçok olumsuz temayı konu edinen bir sözde müzikle karşı karşıya buluyorlar kendi kendilerini. Ve bu böyle sürüp gidiyor.

Bu noktada ''ilkokullarda müzik eğitimi'' konusu çok daha önem taşıyor.

İlkokul programının ''müzik'' bölümünde, ilkokullarda müzik eğitiminin nasıl olması gerektiği (1) uzunca ele alınmış, ayrıca şarkı seçimi, şarkı öğretimi, nota öğretimi, çalgılar ve çalgı toplulukları üzerinde, yönlendirici özde bilgiler bulunmaktadır. (2)

Diyebiliriz ki, ''İlkokullarda müzik eğitimi nasıl olmalıdır'' sorusuna, ilkokul programının ilgili bölümleri, bazı eksikliklerine rağmen bir yanıt verebilmiştir. Ama yanlızca teoride böyle.

İlkokullarda müzik dersi haftada kırk dakikadır (bir ders). Müzik derslerinin ayrı bir öğretmeni yoktur. Okullarda enstrüman bulunmamakta, ayrı bir müzik dersliği bulunmamaktadır. Teyp, pikap ve hatta birçok okulda radyo yoktur.

Müzik dersinin kitabı yoktur, nota öğretimi için gerekli araç ve gereçler yoktur.

Beş sınıflı köy ilkokullarını bir yana bıraksak bile, normal düzende eğitim gören ilkokullarda dahi yeterli ve gerektiği gibi müzik eğitiminin yapıldığını söylemek olası değil. Bırakınız çocuklar üzerindeki müziğin etkisini kırmayı, çalgı toplulukları kurmayı, çalgı öğretimi, nota öğretimi, solfej çalışması, kanon çalışması kora çalışması yapmayı, kulaktan şarkı öğretmer bile -ki yeterli değildir- kolay olmasa gerek, zamann ve olanakları açısından. Böyle olunca da müzik dersi ''yasak savma'' şeklinde geçiştirilmek durumunda kalmaktadır, yavrularımızda emperyalist kültürün en önemli alını olan yoz müziğin izleyicileri olarak ulusal bir şarkı dağarcığından, öz müziğinden, folklorundan, yapıcı ve geliştirici sanat alanlarından koparılmaktadır, bu alanda yetenekleri köreltilmektedir.

Çocuklarımızın ulusal değerlere bağlı, yapıcı ve geliştirici yeteneklerini ortaya çıkaran bir müzik eğitiminden geçirilmeleri için bakanlık düzeyinde ve ilköğretim kurumlarınca şunlar yapılabilir.

A) Bakanlığın yapabilecekleri:

1- Bakanlık halk müziğini tanıtmayı ve kavratmayı amaç edinmeli.

2- İstiklal Marşının kavratılmasına özel bir çaba gösterilmeli. (Bu aynı zamanda okullarca da yapılabilir)

3- Özel olarak müzik öğretmeni yetiştirilmeli ya da öğretmenlere müzik eğitimi konusunda kurs ve seminerler düzenlenmeli.

4- Öğretmenlerin müzikle ilgili bilgilerinin gelişebilmesi için konser veya benzeri izlencelere öğretmenlerin ücretsiz gidebilmelerine olanak sağlanmalı.

5- Müzik derslerine ayrılan süre saptanmalı.

6- Okullara parasız olarak enstruman sağlanmalı.

7. Çocuk çalgılarının gereği üzerinde önemle durulmalı. (Bakınız Öğretmen Dünyası dergisinin ocak-şubat-mart sayılarına)

8- Parasız çalgı öğretimi kursları açılmalı.

9- Bakanlıkça sınıfların düzeyine göre müzik kitabı hazırlatılmalı ve öğrencilere parasız olarak dağıtılmalı.

B) İlköğretim kurumlarının yapabilecekleri:

1- Müzik öğretimini müzik öğretmenleri yürütmeli.

2- İkinci devrede nota eğitimi verilmeli.

3- Bir ve ikinci sınıflarda müzik dersi Hayat Bilgisi, Matematik, B.Eğitimi dersleriyle birleştirilerek uygulanmalı.

– Matematik dersinde (beş mavi şişe sallanıyor)

– Beden Eğitimi (Aç kapıyı bezirganbaşı)

– Hayat Bilgisi (Postacı, Okul, Sağlık şarkısı) ve buna benzer.

4- Sınıf ve okul koroları kurulmalı.

5- Çalgı öğretimi yapılmalı. En azından çalgılar tanıtılmalı.

6- Başarılı çalışmalar olanaklar ölçüsünde çocuklara dinletilmeli.

7-Teneffüslerde çocuklara verici cihazlarla müzik dinletilmeli.

8- Okul şarkıları ve halk türküleri sevdirilmeli, yoz müzikle mücadele edilmeli (arabesk, Batı müziği, disko ve buna benzer.)

9- Çocuklara öğretilecek şarkı ve türküler milli bağımsızlık, yurt sevgisi insan sevgisi, insan haklarına ve topluma saygı içerikli şarkılar olmalı. Irkçı, şoven, ütopik, gerçekçi olmayan şarkılar öğretilmemelidir.

10- Şarkı sözleri çocukların düzeyinde olmalı.

11- İkinci devrede (4 ve 5. sınıflar) iki sesli kanonlar uygulanmalı.

12- İşlenen ünitelerle ilgili şarkılar seçilmeli (Haberleşme ünitesinde postacı parçası gibi.)

DİPNOT:
(1) İlkokul programı sayfa (234)
(2) İlkokul programı sayfa (234-237)

M. Hanefi ÖZGÜL

Ümit Kaftancıoğlu'nun kişiliği ve sanatı

Ümit Kaftancıoğlu; davranışları, konuşması, dostluğu, cana yakınlığıyla gerçek bir Doğu Anadolu çocuğuydu. O küçüklüğünden ''Allahın kulu'' oluncaya kadar, yoksulluklarla (1) haşır neşir olan, öküz boyunduruğunda ailesinin geçimine katkıda bulunmak için, sürücülük yapmış gerçek bir Anadolu çocuğuydu.

Hani sarp kayalar arasında bir avuç toprak bulup kök salmaya çalışan yaban gülleri vardır ya, zemherinin (kış ortasının) dondurucu ayazına karşı dimdik duran yeşil çam ağaçları vardır ya, işte Kaftancıoğlu da böylesi zor koşullarda bağrını açıp yoksulluğa karşı durmuştur. Durmuştur ve yoksulluğa karşı açmış olduğu savaşımı kazanmıştır. O kendi yaşam düzenini adım adım düze çıkarmaya çalışırken halkının özlediği düzen mücadelesini de sürdürmüştür. Bu mücadelesini yapıtlarında, sözcük sözcük, nefes nefes vermeye çalışmıştır.

Halkının derdini kendi derdi bilmesi onun toplumcu kişiliğini ortaya koyar.

Ümit Kaftancıoğlu'nun kişiliğini dürüstlük, halkı için çalışma, insana saygı, birleştiricilik oluşturmuştur. Bu kişiliğe sahip olmasındaki en büyük etken, yoksul bir çevrede doğup, yoksullukla yoğruluşudur ve yoksulları, yoksulluğu unutmayışıdır.

Doğup büyüdüğü çevrenin sert iklimi ve acımasız doğa koşulları onun bir granit parçaçı gibi dimdik durmasını sağlamış, başarı yolunu açmada etken olmuştur. Aynı sert havayı teneffüs eden insan olarak görüyoruz ki bilinçle teneffüs edilen bu sert hava, insanı devamlı mücadelede bilemektedir.

Yukarıda yazdıklarımızı özetlersek, Ümit Kaftancıoğlu; dürüst, insanları seven, halkının derdini ve istemlerini bilerek bilinçli mücadele sürdüren, her kesime hitap etmesini bilen, yokluğa, yoksulluğa karşı halkı mücadeleye çağıran, halk için, halk içinden aldıklarını halkının yararına sunmaya çalışan, ayırıcı değil birleştirici olan, kararlı mücadele sürdüren, mücadeledeki yerinde emin adımlarla yürüyen bir sanatçıydı.

Bu sağlam kişiliği sanatına da yansımıştır. Her yapıtı kişiliğinin bir unsurunu içermektedir.

O ''Tüfekliler''inde yoksul halkla birleşmiş, feodal ağalarla ve onların büyük babalarıyla savaşmaktadır. ''Çarpana''sında taşradan gelenlerle, büyük şehirlerde kapkaççılarla, dolandırıcılarla, pislikle, işsizlik ve yoksullukla mücadeledir. ''Dönemeç''in de ''Kırsal kesimde kurtuluşu okumada arayan gencecik beyinlerle okumaya karşı çıkanlarla okumak için mücadeledir. Bizzat bu mücadelenin içinde kendisi yaşamaktadır. Bütün bu mücadelelerde sanatını silah edinmiş, kalemini hakim sınıfların bağrına yöneltmesini bilmiştir.

Mücadelesini doğru ve akıcı bir anlatımla, yağdan kılı çekercesine anlatmasını bilmiştir. Onun üslubu da kişiliği gibi sağlamdır. Onu sayfalarca tanıtmak mümkündür.

Murat Tuncel

---

1) ''Allahın Kulu'': ''Dönemeç'' adlı kitabından bir öykü.

KAYIP

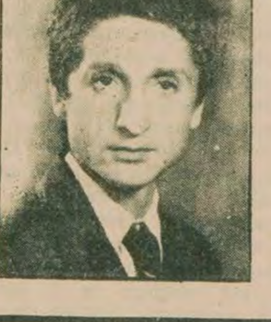

Yanda fotoğrafı görülen oğlum Mahmut Atsız 12.8.1979 tarihinden beri kayıptır. Bilen veya görenlerin insanlık adına aşağıdaki adresime bildirmeleri rica olunur.

Babası
Zülfo Atsız

Adres:
Tuzlugöl Mahallesi 182 Sokak No:8
Ceyhan-ADANA

KAYIP – ODTÜ kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.
Hüdaverdi ÜNAL

KAYIP – Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
İ. Hadi SOLAK

T.C.
KARTAL 1. İCRA DAİRESİ
Dosya No: 1980/11 Talimat

MENKULÜN AÇIK ARTIRMA
İLANI

Bir borçtan dolayı hacizli ve aşağıda cins, miktar ve kıymetleri yazılı mallar satışa çıkarılmıştır.

Birinci artırma 25/6/980 günü saat 15.00-15.15'de İstasyon Cad. Dostlar Apart. A. Blok Daire 18'de yapılacak ve o günü kıymetlerin %75 ine istekli bulunmadığı takdirde 24/6/1980 günü aynı yer ve saatte 2. artırma yapılarak en çok fiat verene satılacağı isteyenlerin yukarıda yazılı dosya numarasıyla İcra memurluğuna başvurmaları ilan olunur.
16/5/1980

Muhammen Kıymeti	Adedi	Cinsi (Mahiyeti ve önemli nitelikleri)
30.000.00	4	Koltuk takım biri ikili biri üçlü kanape iki koltuk çağla kadife kumaşdan yapılmış.
10.000.00	1	İsparta 2x1.30 ebadında kırmızı zemin göbekli halı
25.000.00	1	Arçelik marka santrafişli çamaşır makinesi.
10.000.00	1	Kütüphaneli Kahverenk kumaş divan
9.000.00	1	Simens marka Elektrik süpürgesi.
15.000.00	1	Demirdöküm 4 ocaklı fırın
25.000.00	1	Standart marka 61 Ekran Televizyon
15.000.00	1	Hirisler marka 6.5 ayak buzdolabı
50.000.00	4	parçadan ibaret ceviz kaplama büfe ile bir masa sekiz sandalye kumaş kaplı.
10.000.00	3	parçadan ibaret sarı renkli fuluş halı.

(Basın: 4373-717)

İşgal altında geçen bir yıl

Uzun bir süre Erzincan'da at oynatamayan ve köşeye sıkışmış olan MHP özellikle sıkıyönetimin Erzincan'da kalkmasından sonra köşeden sıyrılmaya çalışmaktadır. Öğrenci gençleri öne sürerek okulları karargahı haline getirmeye çalışmaktadır.

Okulları tamamen faşist işgal haline getiren bu zorbalar kendi düşüncesinden olmayan öğrencilere her gün saldırmakta ve düşünce fırsatı vermemektedirler.

Okulların kapılarını tutup öğrencilere ''komünistler, Aleviler, solcular okula giremez'' şeklinde tehdit ve küfürler savurmaktadırlar. AP hükümeti döneminde okullara yerleştirilen MHP yanlısı öğretmenlerin de aynı saldırılarda yer almaları ve desteklemeleri bu saldırganlara cesaret vermiştir. Birinci dönem okullarına rahatça gidip gelebileceğini söyleyen öğrenciler 2. dönemde okul idarelerinin ve faşist zorbaların saldırılarına maruz kaldıklarını söylemektedirler. Hatta bu baskılara dayanamayan 5 öğrenci Erzincan Lisesinden merkeze bağlı Çağlayan Lisesine nakillerini almak zorunda kalmışlar. Okullardaki saldırılarıyla yetinmeyen bu zorbalar okul dışında sokaklarda gruplar halinde gezip rastgele insanlara saldırmaktadırlar.

İnsanlara zorla Hergün gazetesini satmakta ve MHP'nin bildiri dağıtma vs. gibi faaliyetlerine de katılmaktadırlar. Bunlar liselerdeki işgaller ile yetinmeyip ortaokulları da aynı duruma sokmaya çalışmaktadırlar. Örneğin Merkez Sümerler ve Atatürk Ortaokulunda idareden destek alarak ortaokul çocuklarını kışkırtıp ilerici ve Alevi öğrencilerin üzerine saldırtmakta ve böylece Alevi-Sünni ayırımını ortaokullarda sürdürmektedirler.

Bu durum karşısında okuma özgürlüğü ve can güvenliğinin olmadığını söyleyen öğrenciler yetkililerin bu durum üzerine ciddiyetle eğilmediklerini, velilerimizin valiliğe başvurmalarına rağmen aynı saldırıların devam etmekte olduğunu, eğer yetkililer gençliğin huzur içinde okumasını istiyorlarsa okulları anarşi yuvası haline getiren bu zorbaların bir an önce okullardan temizlenmesi gerektiğini söylediler.

Erzincan Lisesinde saldırılara okul idaresi destek olmaktadır.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın öldürülmesi üzerine o gün okullara girmeyerek boykot kararı alan MHP'liler diğer öğrencileri de tehdit ederek okullara sokmamaya çalışmışlardır. Ticaret Lisesinde ve Endüstri Meslek Lisesinde de idareciler ders yoktur diyerek okulu bir gün kapatmışlardır.

Erzincan'dan H. Yıldız.

Anneme

Bakınca yüzüne,
Bir ressamın en güzel sevdasını
gördüm.
Bu sevda bir ümit.
Ümitler delikanlı.

***

İşte bunlar; hünerli,
Bunlar, kamburlu elleri annemin.
Okşayan bir sabah vakti beni,
Mutluluk hesabına dayak atan da.

***

O eller ki,
Sıcak,
Ve eksik,
Islâk, ama göz yaşı dökmeyendir.
Bu eller,
Beni mutluluk inadına kucaklayandır.

HASAN SUADİYE

Aydınlık

Memleketimin karanlığa gebe
akşamlarından
Bir aydınlık doğdu güneş yavrusu
Kuşak gibi sarındık belimize
Biz işledik onu
En usta sanatkarlar gibi ellerimizde

* * *

Halk olmak ne güzel
Ne güzel bütün olmak

* * *

Hamuru alın teri oldu çekiç seslerinden
Öbek öbek ekin oldu ilk mahsulden
Bazen kalem oldu parmaklarda satır satır
Bazen nefes oldu gönül tellerinden

* * *

Halk olmak ne güzel
Ne güzel bütün olmak

* * *

Durmak zamanı değildir artık
Bir kavgaya sıkılı ellerimiz
Görüyor, duyuyoruz
Perde perde yırtılırken karanlık
Anadolumun en ücra köyüne, hoşgeldin
AYDINLIK

* * *

Halk olmak ne güzel,
Ne güzel bütün olmak...

B.Levent İstanbul

T.C.
KÖYİŞLERİ VE KOOPERATİFLER BAKANLIĞI TOPRAKSU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
II' BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ TOPRAKSU KAHRAMANMARAŞ EKİP BAŞMÜHENDİSLİĞİNDEN

Aşağıda özellikleri belirtilen inşaatlar 2490 sayılı kanunun 31. maddesi hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye çıkarılmıştır. İhale Başmühendislik idare binasında yapılacaktır.

Bu işlere ait eksiltme dosyaları Kahramanmaraş TOPRAKSU Ekip Başmühendisliğinde görülebilir.

İsteklilerin belge müracaat son günü olan 3.7.1980 günü saat 17.30'a kadar TOPRAKSU Ekip Başmühendisliğine müracatla aşağıdaki belgeleri eklemeleri gerekir.

1-C grubu müteahhitlik karnesi veya işin keşif bedeli kadar iş yaptığına dair iş bitirme belgesi
2- Ana inşaat makinalarına ait noter tasdikli kira mukavelesi veya fatura.
3- Bankalardan alınmış banka kredisi mektuplarının ekli olduğu mali durum bildirimi.
4- Müteahhidin bu işte çalıştıracağı teknik personele ait teknik personel bildirimi.
5- Dilekçenin veriliş tarihinden müteahhidin elinde bulunan işleri açıklayan taahhüt bildirimi.
6- İsteklilerin iş yerini görüp tetkik ettiklerine dair işin ait olduğu kontrolluktan alınmış tasdikli belge.
7- Kanuni ikametgah belgelerini ekleyerek bu iş için yeterlik belgesi almaları lazımdır.

Yukarıda 2, 3, 4 ve 5 no.da yazılı belgelerin bizzat müteahhit tarafından imzalanması şarttır.

İhaleye gireceklerin yeterlik belgeleri ile birlikte usulüne uygun olarak alınmış geçici teminat makbuz ve banka mektubunu, aslı veya noterden tasdikli 1980 yılı Ticaret ve Sanayi Odası belgesini usulune uygun olarak 2490 sayılı kanun gereğince hazırlayacakları teklif mektuplarını en geç ihale saatından bir saat önce komisyon Başkanlığına vermeleri lazımdır.

Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

Sıra No:	Kot No:	İşin yeri	Mahiyeti	Keşif Bedeli Tl.	Geçici Teminatı	İhale Tarihi	Saatı
1	80 AO-10260	K.Maraş-Merkez	Geçici ve Sosyal Tesis ikmal inş.	3.000.000.00	90.000.00	7.7.1980 Pazartesi	10.00
2	''	K.Maraş Göksun Çardak	Sulama tesisisi inş.	846.550.51	25.396.52	7.7.1980 Pazartesi	11.00

(Basın: 16471-719)

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - ?5 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtvol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 814

Bankalar faiz oranlarını yükseltmekten korkuyor

- Bankaların Genel Müdürleri toplanarak faiz hadlerinin serbest bırakılmasından sonra doğacak büyük banka küçük banka masraflı banka-az masraflı banka rekabetini önlemeye çalışıyorlar.
- Bankalar kendi aralarında bölünürlerse bankerlere karşı yürüttükleri savaşı kaybetmekten endişe ediyorlar.
- Bankalar en fazla yüzde 36 faiz vermeyi kararlaştırdılar.

HABER MERKEZİ

BANKALARLA bankerler arasındaki faiz savaşı hükümetin bankaların vereceği faiz oranlarını serbest bırakmasıyla yeni boyutlara ulaştı. Kendi aralarında toplanan Banka Genel Müdürleri faiz hadlerini çok yükseltmeme kararı aldılar. Buna göre, 6 ay vadeli mevduata yüzde 14, bir yıllığa yüzde 27, iki yıllığa yüzde 30, üç yıllığa yüzde 33 ve 4 yıllık vadeli mevduata da yüzde 36 oranında faiz verilecek. Bilindiği gibi bu oran bankerlerin mevcut uygulamada verdikleri net faiz oranına eşit.

Bankaların faiz oranlarını dağınık bir biçimde çok yüksek oranlarda yükseltmekten korkmalarına, böyle bir kargaşa içinde büyük bankaların küçük bankalarla girişecekleri daha çok faiz verme kavgasında bankalar sisteminin bir bütün olarak bankerler karşısında yenik düşme endişesi kaynaklık ediyor.

Ancak bankaların faiz oranlarını anlaşarak düşük tutmaları da bankerlerin bankalardan daha fazla mevduat toplama şansını artırıyor. Bu durumda gelişmelerin seyri faiz kavgasında yeni değişikliklere yol açabilir. Ancak bankalar tespit ettikleri bu oranları mevduat toplarken kullanacaklar, bilindiği gibi, bankalar kredi verirken verdikleri kredinin yüzde 50'sini bloke ederek kredi verme faizlerini yüzde 60 dolaylarında tutuyorlardı.

Carter, 8 günlük gezisinin ilk durağı olan Roma'ya geldi

ROMA (AA)

AFGANİSTAN: İran ve Ortadoğu konularındaki siyasetine Avrupa'dan daha fazla destek görmeyi uman ABD Başkanı Jimmy Carter, 8 gün sürecek olan gezisinin ilk durağı olan İtalya'ya geldi.

Beyaz Saray sözcüsü Jody Powell, Carter'ın bugün Schmidt ile bir araya geleceğini belirtti. İtalya Başbakanı Francesco Cossiga ile görüşecek olan Carter, Roma'ya gelişinden bu yana henüz bir açıklama yapmadı.

Bu arada Roma'ya hareketinden önce bir demeç veren ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie de "Özellikle Sovyetlerin Afganistan'ı işgaline gösterilecek tepkide, siyasetlerimizin yönünü belirlemek için birbirimize güvence vermeye ihtiyacımız vardır" dedi.

Muskie, Batı Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'in, yeni nükleer füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi yolundaki NATO kararını desteklemesi konusunda kötümser olduğunu da ifade etti.

ÇOK KONUŞTUN
GREV
GREV

İşverenlerin hızlı fiyat artışlarına rağmen ücretleri dondurmak istemesi işçilerin önünde tek bir yol bırakıyor: GREV

6 ayda 53.742 grevci ile son 17 senenin rekoruna ulaşıldı

Grev hakkı kanunlaşalı bu kadar grev yapılmamıştı

- Hızla artan fiyatlar, devalüasyon ve işverenlerin ücretleri sınırlandırma politikası, işçilere grevden başka yol bırakmıyor.
- Kamu kesiminde yüzbinlerce işçiyi kapsayan sözleşme görüşmeleri de grev kararına doğru gidiyor

İŞÇİ SERVİSİ

1980 yılının ilk altı ayı dolmadan grevdeki işçi sayısı 53.742 ile Grev Yasasının çıktığı 1963 yılından beri en yüksek düzeye ulaştı.

Türkiye'de kitle hareketlerinde 1969/70 yıllarındakine benzer genel bir yükseliş olmamasına rağmen grev sayısındaki bu hızlı artış hakim sınıfların ağırlaşan ekonomik buhranın yükünü işçi sınıfının sırtına yıkmak istemesine bağlanıyor.

Hükümetin 1980'indeki son "ekonomik önlemlerinden" ve devalüasyondan sonra fiyat artışları yüzde 200-300'e varan bir hızla yükselirken, işverenler 1980 yılında başlayan veya daha önceden devam eden sözleşme görüşmelerinde sürekli olarak ücret artışlarını sınırlandırmaya uğraşıyorlardı.

Kamu kesiminde hükümet Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu aracılığı ile ücret artışlarını önce yüzde 60 civarında dondurmaya çalışırken, özel kesimde, örneğin metal ve tekstil işkollarında işverenlerin önerdikleri ücret zammı işçilerin 1977'deki yaşam düzeylerini korumaya bile yetmiyordu. Son olarak Tekel Genel Müdürlüğünde elde edilen yüzde 90-100'lük artış bile fiyat artışlarının hızına erişemiyordu.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Grev yasasının çıktığı 1963 yılından beri grevler ve grevdeki işçi sayısı

Yıllar	Grev Sayısı	Greve katılan işçi sayısı
1963	8	1.514
1964	83	6.640
1965	46	6.593
1966	42	11.414
1967	100	9.463
1968	54	5.179
1969	86	20.162
1970	72	21.156
1971	78	10.916
1972	46	12.348
1973	55	12.286
1974	110	29.940
1975	116	13.878
1976	95	20.620
1977	132	48.082
1978	184	27.208
1979	269	41-187
1980 (İlk altı ay)	390	53.74

Tablo Çalışma Bakanlığı istatistikleri ve sendika yayınlarından derlenmiştir.

MUSTAFA GÜLNAR
25 Mart günü Adana Kapalı Cezaevinden kaçtı. 5 kişinin öldürülmesi, 4 ölüm ve 2 yaralama ile sonuçlanan olaya karışmaktan aranıyor.

MUHSİN KAYA
25 Mart günü Adana Kapalı Cezaevinden kaçtı. Ev, pastane bombalamak, öğrencileri taramak, iki kişinin öldürülmesi olaylarına karışmaktan aranıyor.

İBRAHİM MUŞTU
İdeolojik nedenle darp suçundan aranıyor. Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasında aranan sanıkların "aşırı sağ görüşlü" oldukları belirtildi.

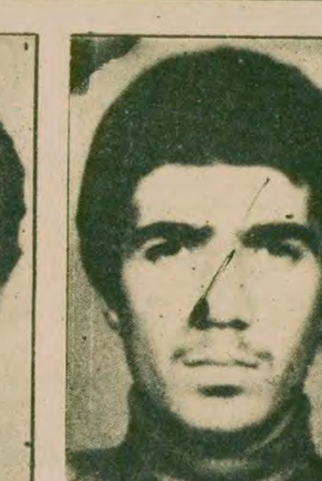

İBRAHİM TOPÇULU
Daha önce 6136 sayılı Ateşli Silahlar Kanununa muhalefetten gözaltına alındığı açıklandı.

Adana'da vurulan erin katilleri olarak

Dört komando aranıyor

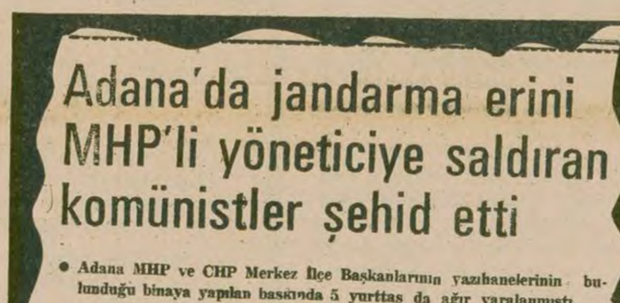

Adana'da jandarma erini MHP'li yöneticiye saldıran komünistler şehid etti

- Adana MHP ve CHP Merkez İlçe Başkanlarının yazıhanelerinin bulunduğu binaya yapılan baskında 5 yurttaş da ağır yaralanmıştı.
- Görgü şahitleri, saldırıyı düzenleyenler arasında Adana'da birçok eyleme karıştığı bildirilen Uğur isimli komünistin de bulunduğunu söylediler ancak bu ifade poliste yeterli şekilde değerlendirilmedi

HERGÜN'ÜN YALANI

MHP'nin Hergün gazetesi erin öldürülmesinden sonra 2 Haziran tarihli sayısında jandarma erini "komünistlerin" öldürdüğünü söylüyordu.

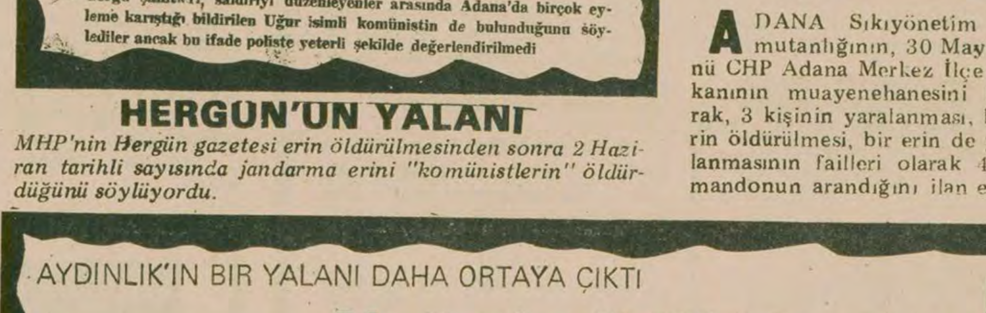

AYDINLIK'IN BIR YALANI DAHA ORTAYA ÇIKTI

Sıkıyönetim: "Şehid erin cenaze töreninde hiçbir parti ve kişi suçlanmadı„

Adana Sıkıyönetim Komutanlığının yaptığı açıklamada ihbarlar üzerine MHP binalarında aramalar yapıldığı ancak suç unsuru bulunmadığı belirtildi.

ANADOLU AJANSI

ADANA — 6. Kolordu ve Adana, K.Maraş, Gaziantep, Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Halkla İlişkiler Şubesi, CHP Merkez İlçe Başkanı'nın muayenehanesi baskını ile bir erin şehit edilme si ve bir erin yaralanması olayı ile ilgili bir açıklama yaptı. Konuya ilişkin açıklama şöyle:

«30 Mayıs 1980 günü saat 14.00 sıralarında Adana CHP Merkez İlçe Başkanı Diş Tabibi Fevzi Ciritçi'nin muayenehanesine giren 2 terörist bekleme salonunda 3 kişiyi yaralayarak kaçmış, olay yerine yetişen askeri devriyelere ateş açan anarşistler bir erin şehit olmasına, bir erin de yaralanmasına sebep olmuşlardır.

Fevzi Çakmak Caddesi 31 Nolu sokağa kaçan anarşistlerin Kuruköprü civarına kaçtıklarının anlaşıl-

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

HERGÜN'ÜN SAPTIRMASI

Hergün gazetesi 4 Haziran günkü sayısında ise Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasını saptırmaya çalışarak, gazetemizi yalancılıkla suçluyordu.

- Komandolar CHP Merkez İlçe Başkanının muayenehanesini basarak 3 kişiyi yaralamışlar kendilerine engel olmak isteyen bir eri öldürerek bir eri de yaralamışlardı
- Komandolar daha önceki birçok cinayet ve olayın faili olarak da aranıyorlar

HABER MERKEZİ

ADANA Sıkıyönetim Komutanlığının, 30 Mayıs günü CHP Adana Merkez İlçe Başkanının muayenehanesini basarak, 3 kişinin yaralanması, bir erin öldürülmesi, bir erin de yaralanmasının failleri olarak 4 komandonun arandığını ilan etmesinden sonra MHP'nin yayın organı Hergün gazetesinin bir yalanı daha ortaya çıktı.

30 Mayıs günü CHP Adana Merkez İlçe Başkanı Fevzi Ciritçi'nin muayenehanesini basan MHP'li komandolar üç kişiyi yaralamışlar ve kendilerine engel olmak isteyen jandarma eri Mehmet Aygün'ü öldürerek, bir eri de yaralamışlardı. Gazetemizde katillerin MHP'li olduğunun açıklanmasından sonra, Hergün gazetesi, "Aydınlık'ın bir yalanı daha" diyerek, katillerin komünistler olduğunu söylemiş ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığının açıklamasını da çarpıtarak vermişti.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 18 Haziran tarihli açıklamasında, Adana'daki olayın failleri olarak, Mustafa Gülnar, Muhsin Kaya, İbrahim Muştu ve İbrahim Topçulu adlı komandoların arandığını bildirdi ve resimlerini basına dağıttı.

Sıkıyönetimin arandığını bildirdiği dört komando daha önceki birçok cinayetin ve olayın failleri olarak aranıyorlar. Sıkıyönetim Komutanlığı, komandoların yakalanması için halktan da destek ve yardım istedi.

Afgan Milli basketbolcuları Pakistan'a iltica etti

- Aga Şahi, Afganistan'da Sovyetlere karşı dostane siyaset izleyecek bağımsız bir liderin işbaşına gelmesi gerektiğini ileri sürdü.

PEŞAVER/PARİS

AFGANİSTAN Olimpiyat basketbol takımının 10 oyuncusu önceki gün Pakistan'a iltica etti.

Takım kaptanı Kerim Dadhan oyuncuların Sovyetlerin Afgan halkına karşı sürdürdüğü saldırıları ve Moskova'nın, Babrak Karmel yönetimini desteklemesini protesto etmek amacıyla Pakistan'a sığındıklarını bildirdi.

AGA ŞAHİ'NİN ÖNERİSİ

Öte yandan Pakistan Dışişleri Bakanı Aga Şahi, Belgrad'a git-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Huang Hua: "Sovyetlerin isteklerini kabul etmek savaş tehlikesini göze almak demektir"

KOPENHAG (AA)

ÇİN Dışişleri Bakanı Huang Hua, Bonn'a hareketinden önce düzenlediği basın toplantısında, Afganistan sorununun yakın bir gelecekte çözülemeyeceğini belirterek, Sovyet işgaline karşı ortak strateji izlenmesi gerektiğini söyledi.

Sovyet birlikleri Afganistan'da bulunduğu sürece yapıcı görüşmeler yapılamayacağını da belirten Hua, barış isteyen tüm ülkelerin siyasetlerinde eşgüdüm sağlamalarını istedi.

Hua, Afganistan ve Kamboçya'daki Sovyet eylemlerinin denetim altına alınması gerektiğini de belirtti ve "Sovyetlerin isteklerini kabul etmek, savaş tehlikesini göze almak demektir" dedi.

Huang Hua yarın Paris'e gidecek.

Mugabe başıboş gerillalara karşı savaş açtı

SALİSBURY

ZİMBABVE Başbakanı Robert Mugabe, seçimler sırasında kendilerine ayrılan toplanma merkezlerine dönmeyen ve ormanlarda başıboş bir şekilde dolaşan Zimbabve Afrika Halk Birliği'ne (ZAPU) bağlı gerillalara karşı savaş açacaklarını bildirdi.

ZAPU lideri Joshua Nkomo' da bu konuda Devlet Başkanı Mugabe'yi destekleyeceğini açıklarken, ZAPU'ya bağlı bu gerillaların ormanlarda saldırı ve soygunlar yaptıkları belirtiliyor.

Dış ekonomik ilişkiler hareketlendi

Türkiye-AET Ortaklık Komitesi toplandı

- IMF'nin Türkiye'ye vermeyi kararlaştırdığı kredi miktarı 1 milyar 625 milyon dolar.

BRÜKSEL (ÖZEL)

HAZİRAN ayında dış ekonomik ilişkiler birden hareketlendi. IMF toplantısını, OECD ve AET toplantıları izledi.

Türkiye-Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) Ortaklık Komitesi dün Belçika'nın başkenti Brüksel'de toplandı. Toplantıda 30 Haziran tarihinde Brüksel'de yapılacak Türkiye-AET Ortaklık Konseyi toplantısının hazırlık çalışmaları ele alındı.

Toplulukla ilişkilerinin canlandırılmasını isteyen Türkiye, Türk işçilerinin Almanya'da serbest dolaşım hakkı, Tekstil ürünlerine uygulanan ambargonun kaldırılması yönünde öneriler sunmuş ve AET Bakanlar Konseyi tarafından değerlendirilen bu önerilere karşı bir cevap hazırlanmıştı. Sürdürülen Ortaklık Komitesi toplantısında ve uzmanlar düzeyinde yapılması düşünülen çeşitli temaslarda Türkiye ile AET arasındaki görüş ayrılıklarının giderilmesine ve Türkiye'nin serbest dolaşım hakkı ve tekstil ürünleri ve aramalları ihracatı konusundaki taleplerinin hiç değilse bir kısmının karşı-

günlük

Kartal'daki asteğmen ve Aktancılar

MAHALLEYE dışardan bir grup genç gelir. Duvarlara "15-16 Haziran'ı silahlı gösterilerle kutlayalım" diye yazarlar. Ertesi gün askere ateş açar, bir asteğmenle bir eri öldürürler. Tabi daha sonra aramalar, baskınlar yapılır ve okkanın altına halk gider.

Kartal'da kendisine "Aktancılar" adını veren bir grubun giriştiği kışkırtıcı eylem doğal sonucuna ulaşmıştır. Aslında, "halkla devleti karşı karşıya getirmek" şeklinde özetlenen bu senaryo Türkiye'de yüzlerce kez sahneye konmuştur. Bazıları, açıkça "halk ancak böyle bilinçlenir" diye ilan ediyor, bazıları da "faşizme karşı mücadele" sözleri altında aynı tarz eylemleri sürdürüyorlar. Bu tip eylemlerin sahipleri, Sovyetler Birliği'nin ideoloji ve siyasetlerinden etkileniyor ve ülkeyi kargaşaya düşürmeleri bakımından ona hizmet ediyorlar. MHP'nin saldırıya geçtiği günümüz şartlarında ise, faşizme zemin hazırlıyorlar. Şimdi Karlıktepe Mahallesinden 150 kişi gözaltındadır. Çocuklarının yerini bilmeyip de, polise teslim edemeyen analar babalar da götürülmektedir. Sahilde çay bahçesinde oturan yurttaşların sıradayağına çekilmesi gibi olaylar, tedirginliği tüm semte yaymıştır.

Kartal'da, "Aktancılar"ın işlediği cinayetin cezası şimdi halka çektiriliyor. Karlıktepe halkı, hiç benimsemediği ve duyar duymaz lanetlediği bir eylemin, uygulanan baskı yöntemlerine gerekçe olarak gösterilmesini şaşkınlıkla ve tepkiyle karşılıyor. Semte komşu olan Pendik'te üslenen komandolar da, kendilerine yeni saldırı olanakları yaratan bu durumu herhalde keyifle seyrediyorlardır. Amaçlarına ulaşan, 'silahlı gösterileri' ni yapan, halkı zor bir duruma düşürüp ortadan kaybolan "Aktancılar" memnun mudur? Onu bilemeyiz, ama mutlaka "faşizme karşı mücadele ettik" şeklindeki iddialarını sürdürüyorlardır.

Asteğmen ve er öldürmek faşizme karşı mücadele midir? Bir yanda acımasızca kurşun sıkan "Aktancılar", diğer yanda ise yaralı olduğu halde askerlerine "Halka ateş etmeyin" diye emir veren bir asteğmen vardır? Burada sormak gerekir: Faşist olan kimdir? Karlıktepe halkı buna en doğru cevabı veriyor: "Dışardan gelen bir kışkırtıcı grubu mahalleyi kana boyadı gitti."

Şimdi güvenlik kuvvetleri, halka baskı yaparak ne elde etmektedir? Bu gözaltına almalar, aramalar-taramalar, işkenceler halkı güvensizliğe itmekten başka neye yaramaktadır? "Aktancılar" denilen grubun cinayetini unutturmaktan, anarşiye karşı tepkiyi küllendirmekten başka ne amaç gütmektedir?

Bu uygulamalar yurttaşları şaşkınlığa ve çözümsüzlüğe itmekte, anarşi ve terörün işine yarayacak dumanlı bir ortam yaratmaktadır.

Uluslararası Af Örgütü Almanya'nın vize önlemine karşı çıktı

- "Vize zorunluluğu haklı nedenlerle Almanya'ya sığınmak isteyenleri mağdur eder"

BONN

ULUSLARARASI Af Örgütü Almanya'ya siyasi iltica taleplerinin çoğunu "İş bulabilmek için siyasi iltica perdesi arkasına sığınma" olarak değerlendiren Alman hükümetinin ilk önlem olarak Türkiye, Hindistan, ve Bengladeş'ten Almanya'ya gelenler için vize alma zorunluluğu koymayı planlamasına karşı çıktı. Bu karara kesinlikle karşı olduklarını belirten Uluslararası Af Örgütü haklı nedenlerle Almanya ya sığınmak isteyenlerin vize zorunluluğunun konulmasıyla mağdur edileceklerini kaydetti.

100 BİN SİYASİ İLTİCA TALEBİ

Bonn hükümeti ise bu yıl en az 100 bin yabancının Almanya'dan siyasi iltica talebinde bulunmasının beklendiğini ifade ederken, mecliste bazı milletvekilleri mülteci kamplarında barındırılan binlerce yabancı için milyonlarca mark para harcandığını söyleyerek kesin önlem istediler.

Almanya'da günün önemli konusu haline gelen yabancılar sorunu, bir kampanya halinde yürütülüyor. Bu arada bazı çevrelerce kışkırtılan Alman kamuoyunun da kampanyaya daha çok katılmaya başladığı gözleniyor.

"Der Spiegel" dergisinin bir araştırmasına göre, Alman halkının yüzde 48'i ülkede çalışan yabancı işçilerin ülkelerine dönmelerini istiyor. Derginin düzenlediği ankete cevap verenlerin çoğu Almanya'nın yabancıları besleyecek "hayır kurumu" olmadığını söylüyorlar.

Muhalefette bulunan Hıristiyan Demokratlar ise vize önleminin bir çözüm olmadığını belirterek, bütün giriş kapılarında özel yargıçlar bulundurulmasını ve bunlara ülkeye girmek isteyenleri araştırma ve gerektiğinde geri çevirme yetkisinin verilmesini savunuyorlar.

Alman yasaları ise siyasi iltica talebinde bulunan herkese bu hakkın tanınmasını öngörüyor.

"Köpeğiniz elimde 50 bin lirayı hazırlayın"

Köpeğini bulana ödül vaadeden memura şantaj yapılıyor

ARANIYOR

Siyah-beyaz, sarkık uzun kulaklı, kısa bacaklı, püskül kuyruklu, 50 cm. 5 kg'lık sevgili oğlumuz UYANIK: Küçükyalı'dan mayısın ondukuzunda acımasızca götürüldün. Tabakların, yatağın boş, gözlerimiz dolu. Bulan, bilen, görenler! Tanrı aşkına getirin, bildirin lütfen.. Odulu 5000 liradır.

Tel: 55 19 75

Kaybolan köpek için gazeteye verilen ilan ve 5.000 lira ödül koyan, emekli memur Necdet Kengil

DOĞAN KEMANCI

İNSANA verilen değer gün geçtikçe azalırken hayvan sevgisi de giderek yokedilmeye çalışılıyor. İnsana en sadık hayvan olarak bilinen bir köpeğin acı öyküsünün sonu merakla bekleniyor.

Geçtiğimiz günlerde, bir gazetede aranıyor başlıklı üzerinde küçük bir köpek resmi olan bir ilan yayımlandı. İlanda, bulana 5 bin lira verileceği belirtiliyor ve köpeğin 'eşkali' açıklanıyordu.

İlanı veren Necdet Kengil'i evinde ziyaret ettik. İlk gördüğümüzde yüzünden açıkça okunan üzüntünün sandığımız gibi köpeğinin kaybolmasından dolayı olmadığını az sonra öğrendik. İlan gazetede çıktıktan sonra on dakikada bir bıktırıcı bir şekilde tehdit ve alayları içeren telefonlar emekli memur Kengil'i büyük bir üzüntüye boğmuş. Da-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

bu köşeden...

İran cephesini kuzeye dönüyor

M.Kemal Çamkıran

İran liderleri, birbiri peşisıra dikkat çekici önemli açıklamalar yapıyorlar. Önce Ayetullah Homeyni, devrik Şaha karşı sürdürülen mücadeleye son verileceğini, "İran'ın her yanında süren silahlı çatışma ve kargaşalıkların İran'ın birliğini ve devlet olarak varlığını tehdit ettiğini" açıkladı.

İran Devlet Başkanı Beni Sadr ise, rehinelerin Devrim Mahkemesinde yargılanmalarına karşı çıkan bir konuşma yaptı. Başbakanlık Sekreteri Tabatabai, Tahran Times'e verdiği demecinde "Rehinelerin serbest bırakılması, İran'ın milletlerarası alandaki saygınlığını artırır" diyerek, fanatik tutumlu Devrim Mahkemesi Başkanı Halhali'yi eleştirdi.

İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Sosyalist Enternasyonal toplantısına giderken İstanbul'da yaptığı açıklamada "Türkiye, İran ve Pakistan arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi" gereğini vurguladı.

Dünya gelişmelerinde ve ABD-İran çatışmasında Şahın geri verilmesi ve rehineler olayının rolü gözönüne alınırsa, bu açıklamalar büyük bir önem taşımaktadır. İran'lı liderlerin açıklamaları, İran'ın dış siyasetinde son derece önemli bir gelişmeyi göstermektedir: İran, yönünü kuzeyden gelen tehlikeye çevirmektedir.

Bilindiği gibi, Şah rejimine son verdikten sonra birlik ve istikrarı gerçekleştiremeyen ve cephesini Rusya'ya döndürmeyen İran, bütün dünyanın geleceğini tartıştığı bir ülke durumuna sürüklenmişti. Afganistan'ın işgal edilmesinden sonra bir ara yönünü Rusya'dan gelen tehdide çeviren İran, rehinelerin kurtarılması gerişiminden sonra yeniden ABD ile şiddetli bir sürtüşmeye sürüklendi. Ayrıca, Batının ambargo uygulamasına cevap olarak Varşova Paktı ülkeleriyle bir dizi anlaşma yaptı.

Son açıklamalar gösteriyor ki, İran gerçek tehlikeyi görmeye başlamakta ve cephesini Rusya'ya göre düzenlemeye çalışmaktadır. Bu yüzden Şah ve rehineler sorununda çözümleyici bir yola yönelmektedir. Rusya karşısında İran'ın yalnız kalması, hele devrik Şah yüzünden ABD ve Avrupa ile ilişkilerinin kopma noktasına gelmesi düşülebilecek en kötü durumdur. Kutbzade'nin dile getirdiği Türkiye, İran ve Pakistan arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi isteği, stratejik saldırısını, "zayıf halkalar" olarak gördüğü bu ülkeler üzerinde yoğunlaştıran Rusya'ya karşı uyanıklığın bir diğer gereği sayılmalıdır.

İran ve diğer Ortadoğu ülkeleri için tehdidin kuzeyden geldiği, gün gibi açıktır. Rus sosyal-emperyalistleri, Afganistan'daki askeri güçlerini artırmakta, petrol bölgesine yönelik saldırı üsleri inşa etmekte, Türkiye, İran ve Pakistan sınırlarındaki askeri yığınaklarını ve hazırlıklarını artırmaktadırlar. Bu ülkelerdeki beşinci kol faaliyetleri de olağanüstü boyutlardadır. Rusya, bir saldırı durumunda bu ülkeleri geriden vuracak önemli ihanet güçleri yaratabilmiştir. Her üç ülkenin siyasi, ekonomik ve toplumsal bunalımları, durumu daha da vahimleştirmektedir.

Buna karşılık, Tahran'daki rehinelerini kurtarabilmek için giriştiği eylemin fiyaskoyla sonuçlanması da ABD'nin gerileyişinin ve çaresizliğinin çarpıcı bir kanıtı olmuştur.

İran'ın bağımsızlığı, milli birliği, Şaha ve ABD'ye karşı kazanılan zaferin kazançları, ancak Moskova'ya karşı uyanık ve kararlı davranarak korunabilir. ABD'yi tarafsızlaştıracak ve İran'a karşı girişimlerden uzak tutucak tek siyaset budur. ABD ile arasında ateş-kes gerçekleştirmiş bir İran, kuzeyden gelen tehlikeyi göğüsleyebilmek için daha elverişli koşullara sahip olacaktır.

Homeyni'nin ve diğer İranlı liderlerin son açıklamalarını, artan Rus tehdidi karşısında bu yönde atılmış sevindirici bir başlangıç olarak değerlendiriyoruz.

Sovyetler elektriğe yüzde 100 zam yaptılar

HABER MERKEZİ

SOVYETLER Birliği Türkiye'ye Hopa üzerinden verdiği elektriğe yüzde yüz oranında zam yaptıklarını açıkladı.

Bundan bir süre önce Türkiye Sovyetler Birliğine olan borcunu, yağışlar sayesinde birikmiş elektrikle ödemek istemiş, ancak Ruslar döviz bunalımı içindeki Türkiye'ye böyle bir olanak tanımaktan ısrarla kaçınmışlardı. Anlaşmaya göre bu hakkın tanınması gerekirken, ardından Sovyetler Birliği Türkiye'ye "yardım" adı altında verdiği elektriği zaman zaman kesmişti.

Türkiye'nin elektrik sıkıntısı yüzünden üretim alanında sıkıntı çektiği bilinirken, Sovyetlerin birden elektriği keserek ardından yüzde yüz zam yapması hem üretim alanında adeta bir sabotaj niteliğiyle, hem de Türkiye'yi bir misli daha fazla döviz ödeme zorunda bırakmasıyla dış ticaret alanında sıkıştırma takdikleri uyguladıklarını gösteriyor.

TOPLANTIYA DAVET
S.S. BETONSAN I. NO.LU
YAPI KOOPERATİFİ BAŞKANLIĞINDAN

Kooperatifimizin 25.5.1980 tarihinde toplanan Genel Kurulunca, Yönetim Kurulu ve murakıpların ibra edilmemelerine ve bir tetkik komisyonu oluşturularak gerekli incelemenin yapılmasına ve toplantının 22.6.1980 tarihine ertelenmesine karar verilmişti. Komisyonun kooperatifimiz defter ve kayıtlarının incelemesi uzun zaman aldığından 1979 Olağan Genel Kurulu 6.7.1980 Pazar günü, saat 14.30 Park İçi Aile Çay Bahçesi-Bornova İZMİR adresinde, aşağıdaki gündem maddelerini görüşmek üzere toplanacaktır.

Yönetim Kurulu Bşk.

GÜNDEM

1 – Toplantının açılması,
2 – Divan Başkanı ve katiplerin seçilmesi,
3 – Lüzumlu bütün tutanakların, divan heyetince imzalanması için karar alınması,
4 – Faaliyet raporunun okunması ve bilançonun takdimi,
5 – Murakıp raporunun okunması,
6 – İnceleme komisyonu raporunun okunması,
7 – Raporlar üzerine genel görüşme,
8 – İdare heyeti ve murakıpların ayrı ayrı olarak ibra edilmesi ve bilançonun tasdiki,
9 – Betonsan A.Ş.den alınan teminat senetleri için görüşme açılması ve mutlaka karara bağlanması,
10 – Yeni idare heyeti ve murakıpların seçilmesi,
11 – İnşaatlar hakkında dilek ve temenniler,
12 – Toplantının kapanması,

Toplantının Günü: 6.7.1980
Toplantının Saati: 14.30
Toplantının Yeri: Bornova Park içi Aile Çaybahçesi İZMİR

DERDE DÜŞMÜŞ DERT EVLERİ

HASTANELER

(3)

METİN GÖKTÜRK

Midem beter doktor. Yarım leblebi yesem, altı saat kusuyorum

Ölüm, elektro şeridinde düz bir çizgiden ibarettir. Selası okunmaz, ağıdı yakılmaz

«Bu omuzlar az mı kahır taşıdı? Elbette sancıyacak»

GECE, saat ikiyi geçti. Acil dahiliyede nöbetteyiz. Doktor, stajyer genç, sağlık teknisyeni, müstehdem ve ben... Muayene odası bu saate kadar gündüz polikliniği gibi doldu taştı. Böbrek sancısı, karın şişkinliği, düşük tehdidi, sinir krizleri, ve göğüs ağrıları... En çok da göğüs ağrıları ve ayan beyan enfarktüsler... Ve intiharlar, intiharlar....

— Kadın intiharları hep akşam üzeri gelir ve hemen hemen hepsi kurtulur. İlacın yarısı ağıza yarısı lavoboya atılmıştır. Prospektüs dikkatle okunmuş, kocanın eve gelme saatine az kala operasyona girişilmiştir. Sonra bağrışlar çağrışlar, konu komşu filan.. acele taksi... acil servis ve mutlu son. İlgisiz koca cezalandırılmış, amaç gerçekleşmiştir.

Sabah ezanı acil servisler için gerçek bir alarmdır. Koca intiharları bu saatte gelir. Sabaha kadar sigara üstüne sigara içerek düşünmüş, doluya koymuş almamış, boşa koymuş dolmamıştır. Karar ve uygulama kesindir. Çoğu zaman kurtaramayız.

* * *

SAAT üç. Muayene odasının kapısı saygıyla tıkladı. Ağlamaklı yaşlı kadın muayene masasına güçlükle çıkabildi. Masaya yaklaşıp kulak kesildim. İşte çok kötü durumdaki bir hastanın başına acil servistenelerin gelebileceğini gözlerimle görecektim. Teybin ayarını kontrol ettim.

Kadıncağızın durumu gerçekten feci idi. Doktorun eli neresine dokunsa "Hah işte orası çok fena" diyordu. Stajyer genç de muayeneye katıldı, sırt, göğüs, karın defalarca dinlendi. "Peki teyze şuran da ağrıyor mu?" "Ooo ağrımaz olur mu? "Ayaklarında iğnelenme, dizlerinde uyuşma da var mı?" "Ah evladım hiç olmaz olur mu? tabii var.."

Doktor, stajyer gence uzun uzun bir şeyler anlattı. Gülümsediler. Ah dedim, ahh! "hasta inler, doktor güler" derlerdi de inanmazdım. İşte gözlerimin önünde. Bir de gazeteci olacağız, yazıveririz diye de çekinmiyorlar. Konuştuklarından da bir şey anlamak mümkün değil ki. Edat ve zamirler dışında tamamı latince.

Sonunda teşhis ilan edildi: Hafif bir kabızlık. Ve menopoz sıkıntıları (Kadıncağız çok yaşlı görünmesine rağmen, daha 43 yaşındaydı ve adetten yeni kesiliyordu.)

* * *

43 yaşında bir kadını 70 yaşında ihtiyara döndüren çileli bir hayat. Hangi derdi sorsan, "tabii var" diyor. Bunca çileden, azaptan sonra bir de ağrımayacak mıydı? Bu omuzlar az mı kahır taşıdı? Elbette sancıyacak. Giderken teşekkür bile etmedi ve teşhise zerre kadar inanmamıştı. Basit bir kabızlık ha! "Bu dertli başıma şunu layık gördü. Seni doktor yapanın..."

* * *

DOĞRU bir teşhis için hastanın vereceği bilgiler en değerli malzemedir.

Ama o iş, işte o kadar kolay değil. Bir kere doktorun hasta ile konuşacak kadar zamanı olacak. Sonra, alçak gönüllülük, bilgi ve cesaret de gerekli. Diyelim ki hepsi var. Yine yetmez. Çoğu hasta, gece yarıları hastaneye kadar taşıyıp getirdiği hastalığını bir sır gibi gizler. Doktoru sınamak ister, "Doğru dürüst bir doktorsa hastalığımı eliyle koymuş gibi şıp diye bilir çıkartır" der ve susar. Ya da kendisiyle ilgilenilmeyeceğini düşünerek, bilerek, olmadık ağrılar, görülmemiş işitilmemiş tuhaf belirtiler tasvirine girişir: "Midem beter doktor, yarım leblebi yesem, altı saat kusuyorum". Eeee, "Kadı anlatışa göre fetva verir" demişler.

Hasta anlattıkça hastalık daha derinlere, puslu karanlıklara kaçar. Alaca karanlıkta belirsizleşir, bulanıklaşır, hastalık olmaktan çıkar, hazin bir ağıt olur, yakarır.

Oysa kitaplarda ne güzeldir hastalıklar. Beyaz kağıt üzerinde siyah çizgilerle çizilmiş, renkli oklarla gösterilmiştirler. Karaciğer kesitindeki sık çizgilerle taranmış bölge: İşte kanser oradadır.

Öylece, o kitaplardaki halleriyle geliverseler ya hastanelere. Ama ille de dert küpü bir hastanın karnına saklanır, öyle gelirler. Ya onları getiren hastalar. Hastalıkla doktorun arasına bir ağlama duvarı gibi dikilen hastalar.

* * *

ELEKTROKARDİOGRAFİ aletinin küçük ekranında ışıklı bir nokta ilerlemeye başladı. Kalbin atışları ışıklı noktayı hıçkırık tutmuş gibi sıçratıyordu. Hastanın karısı ve oğlu babalarının ekrandaki kalp atışlarını göstererek, birbirlerini dürttüler. Hasta, yattığı yerden yangözle ekranı görmeye çalışıyordu, yalnız kalmıştı. Yalan makinesine bağlanmış bir sanıktı artık. Sırrını içinden söküp alan acayip alete merak, hayranlık, endişe ve biraz da düşmanlıkla bakıyordu.

Bir düğmeye basınca, ekrandaki görüntü kağıt bir şeride geçiyor, hastadan iyiden iyiye kopuyordu. Kağıt şerit 80-90 santimi bulduğunda alet durduruldu. Kablolar çözüldü. Hastalık hastadan sökülüp alınmıştı. Kağıt şerit, yalansız, torpilsiz, sessiz bir hasta gibi masaya yatırıldı.

NE güzeldir elektro şeridi. Yatır masaya, çayını söyle, sigaranı yak, incele, seyret. Gözünü, gözünün içine dikip yalvarır gibi bakmaz. Ağlamaz, kızmaz, inlemez. Yaşına bakmadan minnetle ellerine sarılıp öpmeye kalkmaz. Öyle hep aynı samimi soğuk bir itiraf gibi yatar durur masada.

Ve ölüm elektro şeridinde, zikzaklı çizginin düz bir çizgi halini almasından ibarettir. Selası okunmaz, ağıdı yakılmaz. Buruşturur atarsın çöp sepetine. Gider, biter.

(DEVAM EDECEK)

«Nerede o anarşist it?»

1 Mayıs 1980, gece saat 4,30. Ekip arabası yaralı genci acil cerrahi kapısına çuval gibi attı. Göğüsteki kurşun yarasından akan kan yaralının her yanına bulaşmıştı.

Yaralı yarım saat sonra öldü. Nöbetçi doktor, "Ne olmuş, yaralı anarşist getirmişler, nerede o it?" deyip geldiğinde ise tam bir saat geçmişti. Ölüm raporu yazılıp, bir örneği polise verildi: "Kalbin hemen üstünden giren kurşun aortu parçalayıp...."

Operatör Dr...... olayı şöyle değerlendirdi:

"Kurşun aortu parçalamış olsa idi, yaralı daha olay yerinde ölürdü. Demek ki yalnızca ciğeri delmiş. Bu durumda akciğer kanamasının durdurulması gerekir. Bu da çok zor olmayan bir ameliyatla mümkündür. Ve zamanında yapılacak bir müdahalede başarı şansı yüksektir. Anlattığınız kadarıyla bu genç kurtarılabilirdi."

Profesör gururu

Asistan doktor genç hastanın durumunda bir tuhaflık sezdi Trafik kazası geçirmiş, kaburgaları kırılmıştı. İlk müdahale başarılı olmuş, tehlike atlatılmıştı. Ama...Ciğerleri dikkatle dinledi: "Tamam dedi, tipik pnömotoraks" yani ciğerdeki hava dışarı sızıyor, göğüs boşluğunda birikiyordu. olay tehlikeli, ancak alınacak önlem basitti: Ciğerden kaçak hava bir sonda ile dışarı çıkartılacaktı, o kadar. Durum "göğüs-kalp-damar cerrahisi" profesörüne bildirildi. Ancak sayın profesör, bir asistanın teşhisinin altına imzasını atacak kadar gurursuz değildi. Yaralı gence şöyle bir baktı, "Olamaz" dedi, "yanıldınız, prömotoraks durumu yok".

Hocanın izni olmadan yapılacak bir şey yoktu. Oturuldu beklendi. Ve beş saat sonra genç hastanın kalbi durdu. Hemşire "Adrenalin" iğnesini kaptı getirdi. İnce uzun iğne deriyi delip, kaburgaların arasından geçti, kalbe doğru ilerledi. İğnenin kalbe girip girmediğini anlamak için enjektörün pompası biraz çekilerek kan beklendi. Hâlâ hava geliyordu. Göğüs boşluğuna dolan hava, yani sayın profesörün gururu akçiğerle birlikte kalbi de geri itmişti. Pnomotoraks durumu gözle görülecek kadar kesindi.

Olayı duyan profesör, asistanın başarısından bayağı gururlanmıştı. "Bravo evladım bravo" dedi, "Eeee ne demişler, boynuz kulağı geçer".

Galata Köprüsü iki gün kapatılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

GÜNÜ geçtikçe araçların geçişini daha da güçleştiren ve gittikçe çöken Galata Köprüsünün onarımı için köprünün cumartesi sabahından pazar sabahına dek kapatılacağı açıklandı. İstanbul Belediyesi Köprüler Müdürlüğünün Galata Köprusunun onarımının iki ay süreceğini bu süre içinde de köprünün kapalı kalması gerektiğini belirttiler. Bu arada köprünün tabliyesinin de değiştirileceğini belirten yetkililer, trafik akımının Atatürk Köprüsüne kaydırılarak halkın yaşamının mümkün olduğu kadar etkilenmemeye çalışacağını belirttiler.

İstanbul'da Belediye otobüs ücretleri aybaşında 10 lira oluyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL'da İETT Belediye otobüslerinde uygulanmakta olan ücretler, aybaşından itibaren 5 liradan 10 liraya çıkarılıyor. Bu zammın artan akaryakıt fiyatları nedeniyle alındığı açıklandı.

Belediye tarafından hazırlanan yeni tarife Ulaştırma Bakanlığına gönderildi. Belediye Başkanı Aytekin Kotil konuyla ilgili açıklamasında akaryakıta bir kaç kez zam geldiğini bugüne kadar bu masraflara göğüs gerildiğini, fakat sonunda bilet fiyatlarını iki katına çıkarmak zorunda kaldıklarını belirtti. Kotil ayrıca hazırlanan tarifenin Bakanlığa gönderildiğini, abonman ve tenzilatlı kart uygulamasına devam edileceğini sözlerine ekledi.

Ankara Şoförler Derneği kontak kapama kararı aldı

ANKARA (AA)

ANKARA Umum Otomobilciler ve Şoförler Derneği Başkanı Derviş Günday, geçim şartlarının ağırlaşması ve yaşamın çekilmez hale gelmesi sebebiyle "kontak kapatma' kararı aldıklarını açıkladı.

Günday, dün verdiği demeçte, şoför esnafının çok güç şartlar altında bulunduğunu belirterek, Ankara Belediyesine verdikleri yeni trafe teklifinin incelenmekte olduğunu kaydetti.

Derviş Günday, Türkiye Şoförler Federasyonu yöneticilerini de eleştirdiği konuşmasında daha sonra şunları söyledi:

"Şoför esnafının içinde bulunduğu durum için hükümeti ve sözde Türkiye Şoförler Federasyonu yöneticilerine uyarı amacı ile arabaları icraya düşen arızasını tamir ettiremeyip galerilere satış için bırakan, aracının tamir masrafını ödeyemeyip araçlarını alamayan binlerce şoför esnafının kontak anahtarını toplayıp çuvalla yetkililere göndereceğiz. Bu amaçla bir ekip oluşturduk"

ANKARA BELEDİYESİNİN AÇIKLAMASI

Ankara Belediyesi Başkan Yardımcısı ve Genel Sekreter Yusuf Ata Arıak, Şoförler Derneğinin "kontak kapama" eylemi üzerine bir açıklama yaparak "Halkımızı ezmeden, ama şoför esnafının verdiği öneriler çerçevesinde, en kısa zamanda bir fiyat ayarlaması yapacağız." dedi.

GÜNDEM dışı

Bir «milli» şairle, bir «milli» yazarımızı nasıl kazandık?

CHP doğurgan partidir derler... Buna delil olarak da adları bugüne kadar gelen ve gelmeyen bütün siyasi partilerin CHP'nin bölünmesiyle ortaya çıkışını gösterirler. Bazıları CHP'nin tek parti dönemini örnek olarak gösterip demokrasinin Türkiye'ye çok parti düzenine geçişle geldiğini iddia ederler. Oysa bu suçlama haksızdır. Çünkü CHP doğurganlığıyla bu demokrasinin anası değil midir? Neyse biz asıl başka bir konu üzerinde durmak istiyoruz. CHP sadece partilerin anası değildir.. CHP sayesinde nasıl demokrasiye kavuştuysak aynı zamanda bazı milli ve çok kıymetli yazarlar da kazandık. Nasıl mı? Şöyle:

Eskiler bilirler tek parti döneminde öyle ön seçim falan yoktu. CHP Genel Sekreterliği her ilden milletvekili adayı olacakları tespit edip listesini düzenlerdi. Sonunda bu liste "milli şef"in önüne gelir, son rötüşlarla milletin önüne konurdu. İşte böyle hazırlanan listelerden birinde, biri Bursa'dan, diğeri şimdi hatırlayamadığımız bir ilimizden, bir şair ve bir yazar da milletvekili adayı olarak yer alıverdi. Ama, Genel Sekreter listeyi "milli şef"in önüne koyunca şair ve yazarın isimleri rötüşlayıverdi.

Tabii şair ve yazarda öfkenin bini bir para...O hızla başladıkları öfke sonunda Atatürk'ün ne kadar "habis" bir yaratık olduğunu keşfettiler. Birisi önce İmami Rabbani'nin, daha sonra da Saidi Nursi'nin nurunu keşfetti. Diğeri ise Hitler'in yanında kraldan daha fazla kralcı kesildi. Ve böylece fikir yapıları oluşan kıymetli bir "milli" yazarla, kıymetli bir "milli" şair kazandık.

Kim mi bunlar? Biri Necip Fazıl, diğeri Peyami Safa...

GEDİK

Biri 5 kişinin katili, cezaevi kaçağı azılı bir komando...

Diğeri bir gaspçı komando...

Bir diğeri 4-5 kişinin öldürülmesi olayına karışmış bir komando ve cezaevi kaçağı...

Kim mi bunlar?

Hani, MHP Adana İl Başkanının CHP'lilerin öldürdüğünü söylediği er vardı ya işte onun katilleri...

Üstelik bu sefer gazetemize de "yalan yazıyorsunuz" diye tekzip gönderemezler....

Çünkü açıklama Adana Sıkıyönetim Komutanlığına ait..

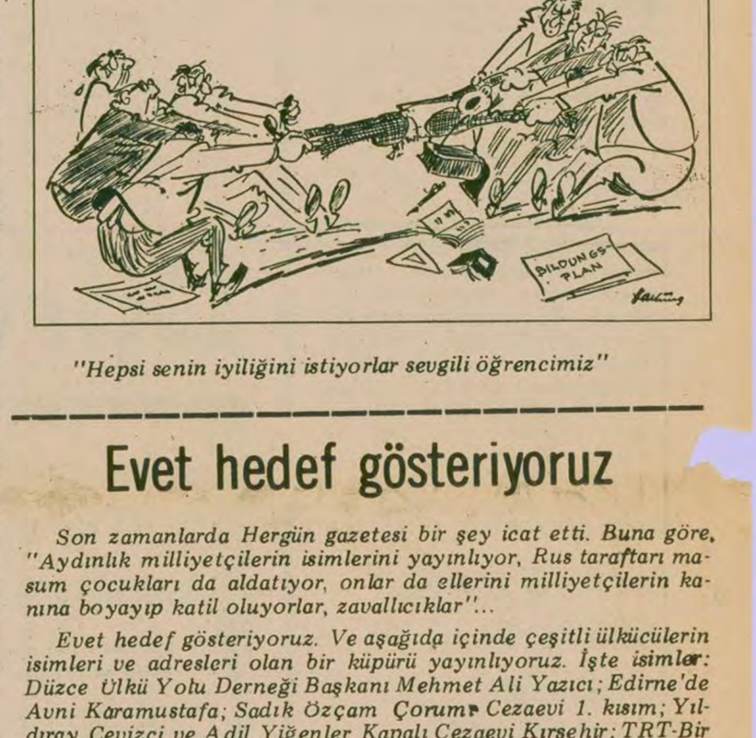

"Hepsi senin iyiliğini istiyorlar sevgili öğrencimiz"

Evet hedef gösteriyoruz

Son zamanlarda Hergün gazetesi bir şey icat etti. Buna göre, "Aydınlık milliyetçilerin isimlerini yayınlıyor, Rus taraftarı masum çocukları da aldatıyor, onlar da ellerini milliyetçilerin kanına boyayıp katil oluyorlar, zavallıcıklar"...

Evet hedef gösteriyoruz. Ve aşağıda içinde çeşitli ülkücülerin isimleri ve adresleri olan bir küpürü yayınlıyoruz. İşte isimler: Düzce Ülkü Yolu Derneği Başkanı Mehmet Ali Yazıcı; Edirne'de Avni Karamustafa; Sadık Özçam Çorum Cezaevi 1. kısım; Yıldıray Cevizci ve Adil Yiğenler Kapalı Cezaevi Kırşehir; TRT-Bir Derneği yeni Genel Başkanı Feridun Önal; MHP Safranbolu İlçesi Başkanı Yaşar Kılıç. Bir ülkücünün adresi-Biricik Sokak 2/3 Dutluk durağı Keçiören Ankara; Atilla Özkan ve Hatice Birbilen adresleri- İslam Mah. No:9 Bahçe-Adana... Neyse daha uzatmayalım...

Aşağıdaki küpürü basarak bunların hepsini hedef gösteriyoruz.

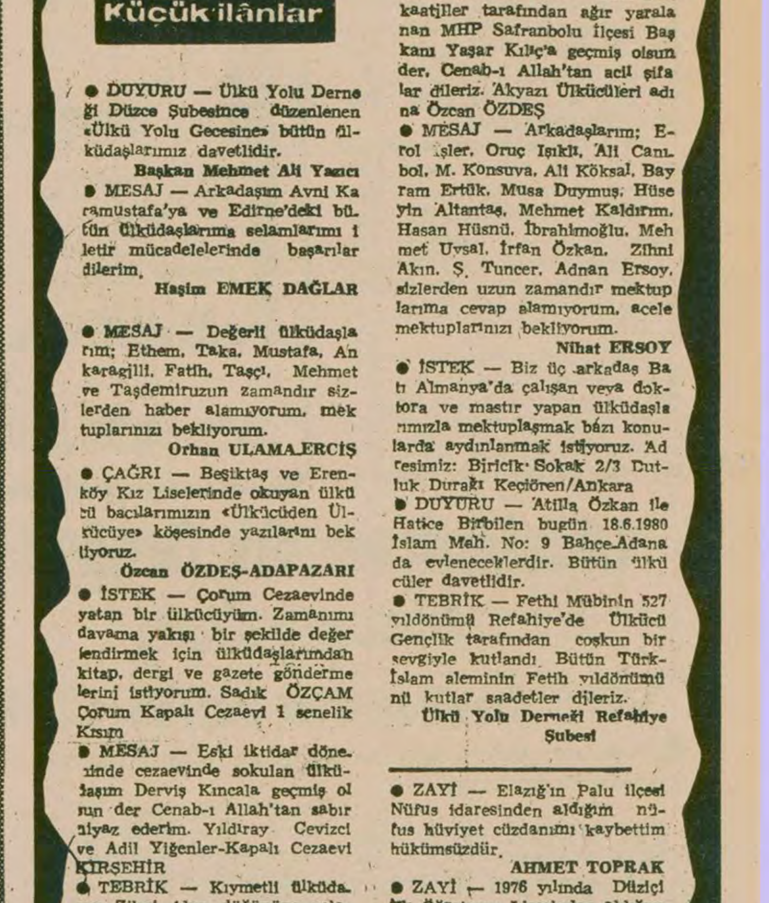

Küçük ilânlar

● DUYURU — Ülkü Yolu Derneği Düzce Şubesince düzenlenen «Ülkü Yolu Gecesine» bütün ülküdaşlarımız davetlidir.

Başkan Mehmet Ali Yazıcı

● MESAJ — Arkadaşım Avni Karamustafa'ya ve Edirne'deki bütün ülküdaşlarıma selamlarımı iletir mücadelelerinde başarılar dilerim.

Haşim EMEK DAĞLAR

● MESAJ — Değerli ülküdaşlarım; Ethem, Taka, Mustafa, Ankaragilli, Fatih, Taşçı, Mehmet ve Taşdemiruzun zamandır sizlerden haber alamıyorum. mektuplarınızı bekliyorum.

Orhan ULAMA ERCİŞ

● ÇAĞRI — Beşiktaş ve Erenköy Kız Liselerinde okuyan ülkücü bacılarımızın «Ülkücüden Ülkücüye» köşesinde yazılarını bekliyoruz.

Özcan ÖZDEŞ-ADAPAZARI

● İSTEK — Çorum Cezaevinde yatan bir ülkücüyüm. Zamanımı davama yakışı bir şekilde değerlendirmek için ülküdaşlarımdan kitap, dergi ve gazete göndermelerini istiyorum. Sadık ÖZÇAM Çorum Kapalı Cezaevi 1 senelik Kısım

● MESAJ — Eski iktidar döneminde cezaevinde sokulan ülküdaşım Derviş Kıncala geçmiş olsun der Cenab-ı Allah'tan sabır niyaz ederim. Yıldıray Cevizci ve Adil Yiğenler-Kapalı Cezaevi KIRŞEHİR

● TEBRİK — Kıymetli ülküdaşım Zihni Akın düğününe gelemediğimiz için özgü[illegible] tebr[illegible]

● GEÇMİŞ OLSUN — Komünist kaatiller tarafından ağır yaralanan MHP Safranbolu İlçesi Başkanı Yaşar Kılıç'a geçmiş olsun der, Cenab-ı Allah'tan acil şifalar dileriz. Akyazı Ülkücüleri adına Özcan ÖZDEŞ

● MESAJ — Arkadaşlarım; Erol İşler, Oruç Işıklı, Ali Canbol, M. Konsuva, Ali Köksal, Bayram Ertük, Musa Duymuş, Hüseyin Altantaş, Mehmet Kaldırım, Hasan Hüsnü, İbrahimoğlu, Mehmet Uysal, İrfan Özkan, Zihni Akın, Ş. Tuncer, Adnan Ersoy, sizlerden uzun zamandır mektuplarıma cevap alamıyorum, acele mektuplarınızı bekliyorum.

Nihat ERSOY

● İSTEK — Biz üç arkadaş Batı Almanya'da çalışan veya doktora ve mastır yapan ülküdaşlarımızla mektuplaşmak bâzı konularda aydınlanmak istiyoruz. Adresimiz: Biricik Sokak 2/3 Dutluk Durağı Keçiören/Ankara

● DUYURU — Atilla Özkan ile Hatice Birbilen bugün 18.6.1980 İslam Mah. No: 9 Bahçe-Adana da evleneceklerdir. Bütün ülkücüler davetlidir.

● TEBRİK — Fethi Mübinin 527 yıldönümü Refahiye'de Ülkücü Gençlik tarafından coşkun bir sevgiyle kutlandı. Bütün Türk-İslam aleminin Fetih yıldönümünü kutlar saadetler dileriz.

Ülkü Yolu Derneği Refahiye Şubesi

● ZAYİ — Elazığ'ın Palu ilçesi Nüfus idaresinden aldığım nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim hükümsüzdür.

AHMET TOPRAK

● ZAYİ — 1976 yılında Düziçi İlk Öğretmen Lisesinden aldığım [illegible] kaybetim. hükümsüz

Az daha unutuyorduk... Bu küpür, isim ve adresleri 7 Haziran 1980 tarihli HERGÜN'den almıştık... Burada ilan ediyoruz ki, yukarda isimlerini yayınladığımız kişilerin başına bir şey gelirse, bunları HERGÜN "komünist militanlara" hedef göstermişti.

BİR FIKRA

İki bilet

Brejnev resmi ziyaret için bir Avrupa ülkesine gitmiş. Programda kalan birkaç saatlik boşluğu doldurmak için Brejnev'i gezmek üzere hayvanat bahçesine götürmüşler. Kapıda törenle karşılamışlar. Tam hayvanat bahçesine gireceklerken Brejnev kalabalığı yararak bilet gişesine doğru atılmış. Tabii arkasından da diğer yetkililer.

Brejnev "iki bilet" diye seslenmiş. Yetkililer yetişmiş arkasından, "Sayın Brejnev, neden bilet aldınız zaten davetlisiniz..." demişler.

Brejnev "Ne olur ne olmaz" diye karşılık vermiş.

"Peki" demişler, "iyi ama niye iki bilet?"

"Eee," diye karşılık vermiş, "biri girmek için, biri de çıkmak için."

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Karagöz yerine

Salı günü Mecliste gensorunun ilk müzakeresini dinledikten sonra Karagöz ile Hacivat bu hafta kendilerini oynatmamamı, kendilerinin yerine oturumun tutanaklarını koymamı istediler. Ben de onları kırmadım. İsteklerini yerine getiriyorum.

Oturum Başkanlığını yapan MHP'li Ali Fuat Eyüboğlu, Cumhurbaşkanı seçimi için açılan TBMM ortak toplantısını çoğunluk olmadığı için kapatmış, yoklama yapmadan gensorunun görüşüleceği Millet Meclisi toplantısını açmıştır. AP'liler oturdukları yerden itiraz etmektedirler.

Başkan — Efendim bu tür toplantılar vardır. Üstelik takdir durumu değil. Benim yoklama yaptığımda bütün salondaki üyeler mevcut.

İhsan Ataöv(AP) — Ekseriyet yok, usülsüzlük yapıyorsunuz.

Başkan — Benim yaptığım usüle uygun. Sizin keyfinize göre Sayın Ataöv usül icat edemem (CHP sıralarından bravo sesleri)

Ataöv — Anayasayı çiğniyorsunuz. Söz istiyorum.

Başkan — Anayasayı da çiğnemiyorum, tüzüğü de çiğnemiyorum. Size de söz vermiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Ataöv — Vermezseniz ben de söylüyorum, beceriksizsiniz, kabiliyetsizsiniz.

Başkan — Beni kimse ölçüye sokamaz.

Ataöv — Kendi namusunuzu ilgilendirir.

Başkan — O zatıalinize mahsus olsa gerektir.

Ataöv — Koalisyona ortak olmayan bir partiye yaranmak için böyle davranıyorsunuz.

Başkan — İçiniz nelerle mülhem Sayın Ataöv.

Ataöv — Beceriksiz adam, kabiliyetsiz adam.

Başkan — Sizin hakaretlerinizi artık kimsenin dinlemeye niyeti yok. (AP sıralarından 'Haydi be oradan' sesleri)

İrfan Binay(AP) — Birleşik oturumdaki nisabı Millet Meclisi oturumu nisabı yapamazsınız.

Başkan — Ben kararımı verdim.

Binay — Neye güvenerek yaptınız bunu? (Gürültüler. O sırada ne söylediği anlaşılmaz)

Başkan — O tabir sana aittir. Bu Mecliste zaten kullanılmayacak bütün tabirlerin patenti Sayın Ataöv sizindir. Size ait olabilir.

Ataöv — Sizin başkanlığınızda burada bulunmaya tenezzül etmem

Başkan — Ben de yazık ki bu Meclisin böyle bir üyesi var derim.

Faruk Demirtola(MHP) — Sayın Başkan, burada usulsüzlük değil de tüzüğe riayetsizlik var. Ben TBMM toplantısında bulundum. Fakat bu toplantıda bulunmayı arzu etmiyorum.

Metin Tüzün(CHP) — Hangi toplantıda konuşuyor bu sayın üye efendim? Hiç bir üye bulunmadığı toplantıda konuşamaz. (Gürültüler)

Oğuz Aygün(AP) — Gerek genel kurulda gerekse divanda yaptığınız işlem hakkında ittifak yok.

Hasan Aksay(MSP) — Şimdi Mecliste üç bakımdan da ekseriyet var.

Oğuz Aygün — Batıl düşünüyorsun batıl.

Aksay — Beş aydan beri şu Meclis bir türlü toplanıp çalışmıyor.

Aygün — Batıl, batıl. Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

İrfan Binay(AP) — Yüce parlamentonun bir değerli üyesi "Meclisin açıldığını bilseydim toplantıda bulunmayacaktım" diyor. Siz hâlâ Meclis açıldı diyorsunuz.

Başkan — Bu dediğiniz manasız bir söz söylemektir.

Binay — Sizin yaptığınız manasız.

Başkan — Yaptığınız fazla kaçıyor Sayın Binay.

Binay — Kaçmıyor.

Başkan — Divan üyesisiniz diye militanca davranamazsınız.

Binay — Ne dedin? Militan sensin.

Başkan — Milletvekili usülüne göre konuşur.

Binay — Militan sensin (AP sıralarından terbiyesiz sesleri)

Başkan — Burada terbiyesiz varsa sizden başka yoktur.

Binay — Bana militan diyemezsiniz. Militan sizsiniz...

Başkan — Yoklamaya geçiyorum. Değerli arkadaşlarımın salonda bulunduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica edeceğim.

(Yoklamaya geçilir.)

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

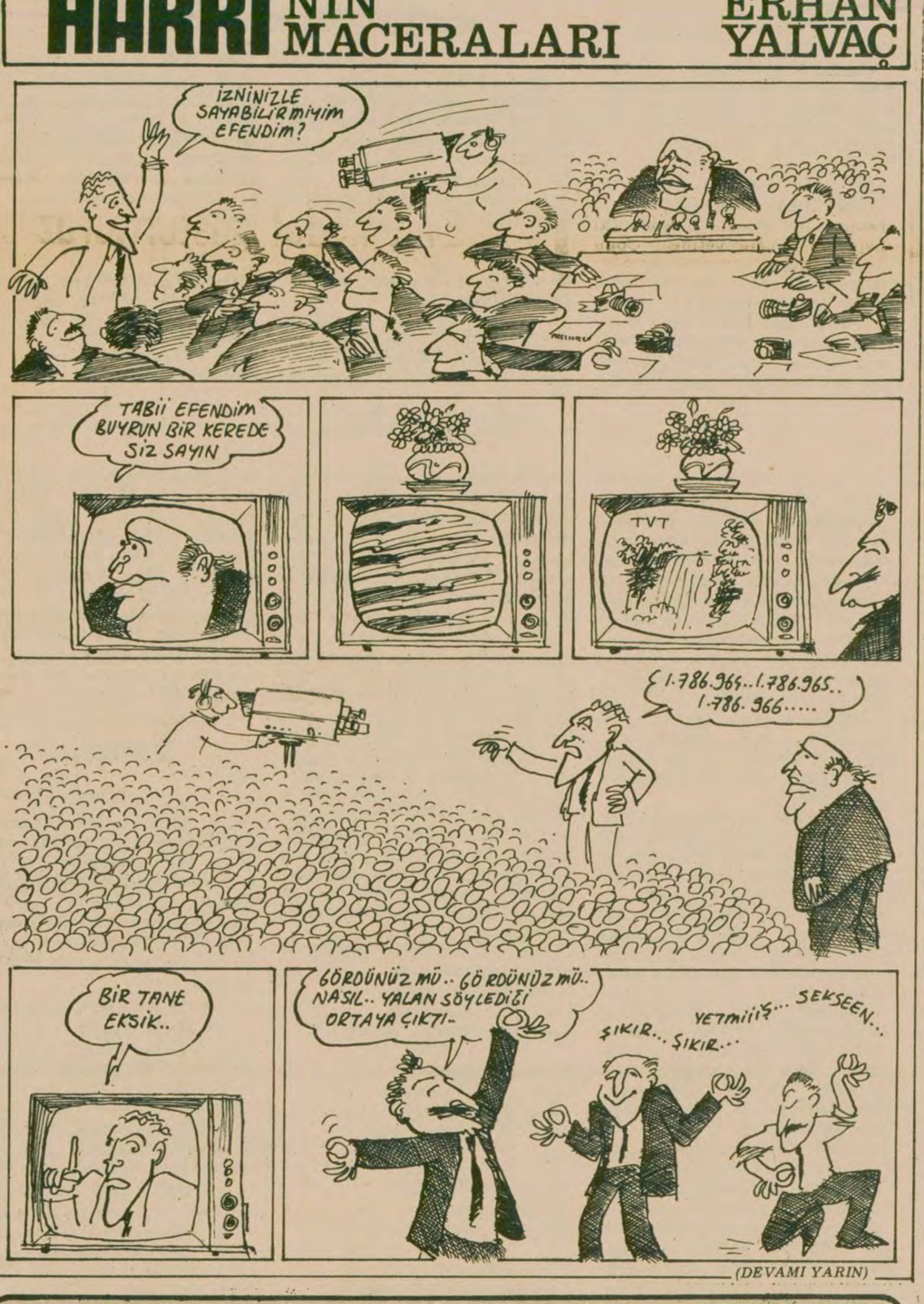
İZNİNİZLE SAYABİLİRMİYİM EFENDİM?
TABİİ EFENDİM BUYRUN BİR KEREDE SİZ SAYIN
TVT
1.786.964..1.786.965.. 1.786.966.....
BİR TANE EKSİK..
GÖRDÜNÜZ MÜ.. GÖRDÜNÜZ MÜ.. NASIL.. YALAN SÖYLEDİĞİ ORTAYA ÇIKTI-
ŞIKIR.. ŞIKIR...
YETMİİİŞ... SEKSEEN...

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											■	
2							■					
3									■			
4			■								■	
5				■		■						
6			■							■		
7	■					■		■				
8			■								■	■

SOLDAN SAĞA: 1) Görüntüyü daha geniş bir perdeye düşürme imkanı veren bir sinema tekniği. 2) Yüksek kayaların dibi, yar-TERSİ muhtemel. 3) Şiddeti geniş çaplı kıyımlara kadar götürebilen, terör yanlısı-TERSİ geniş olmayan. 4) Ateş-İbadet yapılan yer. 5) TERSİ atılan kirli ve zararlı şeyler-Teorik, kuramsal. 6) Öğütülmüş tahıl-Orta Amerika'da bir ülke-Gümüşün simgesi. 7) TERSİ Azerbaycan'ın başkenti-Ünlü bir ressamımızın soyadı. 8) Beyaz-Elçilik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Sınırları belli bir havuz içinde iki takım arasında yapılan bir spor türü. 2) Dışa açılmada çekingen olan. 3) Aydınlık, ışık. 4) TERSİ gelenek, görenek-Topla oynanan oyunlarda topu arkadaşına vermek. 5) Denetim, denetleme. 6) Tatlı suda yaşayan tek hücreli bir hayvan. 7) Deneme, imtihan etme. 8) TERSİ olguların akla uygunluğu üzerine fikir yürütme. 9) Osmiyumun simgesi-Başıboş, serbest. 10) Asker ceketi-Köpek. 11) Bir nota-TERSİ bir meyva. 12) Ünlü gitar konçertosuyla tanınan İspanyol bestecisi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Gezegen-Beka. 2) Akıl-Dönemeç. 3) Roketatar. 4) Alaka-Eren. 5) STK-Ok-Ani. 6) Ta-rıdnaT-Sr. 7) Önkol-Sirke. 8) Rd-nıyaT-eiD.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Garantör. 2) Ekol-And. 3) zıkaS. 4) Elektron. 5) Takılı. 6) Eda. 7) Nötron. 8) Na-Kast. 9) Bere-Ti. 10) eM-Ra-Re. 11) Kerenski. 12) Aç-nireD.

Güney Yemen dış politikasını da değiştiriyor

Yeni Güney Yemen yönetimi Rusya'dan uzaklaşmaya çalışıyor

Körfez ülkeleriyle ve Batıyla iyi ilişkiler kurmaya çalışan Güney Yemen yeni Devlet Başkanı Ali Nasır Muhammed

- Fransa otel yapacak, Federal Almanya bir bira fabrikasını genişletecek, İtalya bir dökümhane inşa edecek
- Son zamanlarda Güney Yemen'in diğer Arap ülkeleriyle ilişkileri de canlanmaya başladı

28 Nisanda istifa eden Güney Yemen eski Devlet Başkanı Abdül Fettah İsmail

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜNEY Yemen eski Devlet Başkanı İsmail Abdül Fettah, komşu Arap ülkelerle yakın ilişkiler kurmaya şiddetle karşı çıkarken, yeni Devlet Başkanı Ali Nasır Muhammed Arap ülkeleri ve diğer Batılı ülkelerle iyi ilişkiler kurmaya çalışıyor.

Ali Nasır Muhammed geçtiğimiz günlerde Batılı ve Üçüncü Dünya ülkelerinden diplomatlar için verilen resepsiyonda, "Bize yardım eden Arap, sosyalist ve diğer ülkelere minnettarız. Arap komşularımızla dost olmak istiyoruz ve onlara da dostluğumuzu sunuyoruz" dedi.

Güney Yemen Devlet Başkanı Ali Nasır Muhammed geçenlerde Suriye'yi ziyaret etti ve bu arada Suudi Arabistan'dan da bir davet aldı. Bilindiği gibi Güney Yemen-Suudi Arabistan ilişkileri uzun süredir kopuktu. Nasır Muhammed Körfezdeki Arap ülkelerine de temsilciler göndererek bu ülkelerin liderlerini Güney Yemen'e davet etti.

Ali Nasır Muhammed'in danışmanları, yeni Devlet Başkanının Güney Yemen'in Arap dünyası içinde 10 yıldan fazla süren tecritine son vermek zamanı geldiğine karar verdiğini ve Sovyetler Birliği'yle ilişkilerini sürdürürken zayıf düşen ekonomisini güçlendirmek için zengin Arap komşularından dış yardım almanın yollarını araştırmaya başladığını belirtiyorlar.

Sovyetlerle ilişkiler

1.7 milyon nüfuslu bu küçük ve fakir ülkeye bütün askeri ve ekonomik yardım bilindiği gibi Sovyetler Birliği ve diğer Doğu Avrupa ülkeleri tarafından yapılıyor. Ruslar, son olarak, bu ülkede deniz gücü ve füze inşa etmeye başlamışlardı. Bazı Aden yöneticileri, özel konuşmalarında, Sovyetler Birliği'nin bu ülkeye yapacağı yeni mali yardımın miktarı konusundaki kaygılarını belirtiyorlar.

Batılı ülkelerle ilişkiler

Güney Yemen yönetimi son zamanlarda, Batı Almanya, Fransa ve İtalya gibi ülkelerle de ortak ticari tesisler kurma önerisinde bulunma niyetiyle yakınlaşmaya başladı. Fransa Aden'de bir otel inşa etme önerisine ilgi gösterirken, Batı Almanya Güney Yemen'deki bir bira fabrikasının büyütülmesine yardımcı olmayı düşünüyor. Güney Yemen yönetimi İtalyanlara da bir dökümhane inşa etmeyi teklif etti.

Aden yönetimi, Batılı ülkelere Aden'in serbest liman olarak kullanılabilineceğini ve vergiden muaf bir sanayi bölgesi kurmaya hazır olduğunu ima etti.

Bir zamanların işlek bir limanı olan Aden Limanı, son 5 yıl içinde iş hacminde yüzde 85 düşüş kaydetmiş ve dok işçilerinin büyük bir bölümü de yurt dışına gitmişti.

İsmail Fettah döneminde Güney Yemen-Suudi Arabistan ilişkilerinin gergin olmasının nedenlerinden birisi, Fettah yönetiminin Oman'daki "Oman'ın Kurtuluşu İçin Ulusal Demokratik Cephe" örgütünü desteklemesiydi. İsmail Fettah bunun yanı sıra, Kuzey Yemen'deki "Yemen'in Kurtuluşu İçin Ulusal Demokratik Cephe" adlı örgütü de destekliyordu.

Ali Nasır Muhammed'in Başdanışmanlığını Savunma Bakanı Ali Antar'ın yaptığını belirten Batılı kaynaklar Muhammed'in Parti Merkez Komitesindeki yüksek rütbeli 5 subayın yetkilerini de artırdığını kaydediyorlar.

Hafız Esad, Suriye'de duruma geçici olarak hakim oldu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batılı kaynakların bildirdiğine göre, Suriye'de aşağı yukarı bir yıldır devam eden kanlı ayaklanmalardan sonra nisan ayından bu yana Devlet Başkanı Hafız Esat duruma hakim oldu. Müslüman Kardeşler'in de dahil olduğu muhalefet grupları şiddetle bastırıldı. Ne var ki gözlemciler Hafız Esat'ın yalnızca zaman kazandığını, ülkede huzursuzluk yaratan ve muhalefete yol açan durumda hiç bir değişiklik olmadığını kaydediyorlar.

Öte yandan Batılı gözlemciler Hafız Esat'ın sallantılı durumuna rağmen Sovyetlerin Suriye'ye askeri malzeme göndermeye devam ettiğini haber veriyorlar. Esat devrilse bile yerine Sovyet yanlısı bir başkasının getirilmesinin planlanmış olabileceğini öne sürüyorlar.

Gene aynı kaynaklara göre iç olaylar bakımından birbirine benzer iki ülke olan Suriye ve Irak'ta Sovyetlerin stratejik hedefi bu iki ülkede kayıtsız şartsız Sovyet yanlısı hükümetleri işbaşına getirerek bu iki ülkeyi birleştirmek ve büyük bir askeri güçle Basra Körfezi kıyılarındaki petrol kaynağını kontrol altına almaktır.

Ülkenin birliğini muhafaza etmek için Esat'ın harici düşmandan yararlanmak gibi bir son çareye başvurmak zorunda kalabileceği ve bu nedenle İsrail'e karşı bir saldırıya girişebileceği iddia edilmektedir.

YORUM

Batı Şeria'da siyonist terörün amaçları

Faik Bulut

Bundan bir süre önce, Batı Şeria'da aşırı siyonist bazı çevrelerce Belediye Başkanları Bassam Shaka ve Kerim Halif'e karşı girişilen ve tüm dünyanın kınadığı suikast girişiminin esrarı henüz çözülemedi. İsrail hükümetince! Oysa olayları yakından izleyen bir kimse için böyle bir teşebbüsün boyutlarını ve amaçlarını açıklamak öyle zor olmasa gerek.

Kimdir bu aşırı siyonist çevreler ve kimler tarafından yönetilmektedirler? Her şeyden önce şunu belirtmek gerekir ki bu terörcü siyonist çevrelerin yeni bir özelliği değildir. Çünkü bunlar Begin'in Haigana(Savunma) ve Dışişleri Bakanı İzhak Şamir'in Lahey'inin(Hürriyet İçin Kurtuluş Cephesi) 1948'den bu yana soykırımını esas alan uzantısıdırlar. Bunlar 1973'den beri İşçi Partisi hükümetince desteklenen, "anti-terör" ya da teröre karşı terör adı altında toplanan bir çeşit siyonist milis kuvvetlerinden oluşan, önemli ölçüde ordu, güvenlik kuvvetlerince silah, teçhizat ve yöntem bakımından beslenen, terörcü ve ırkçı grupların devamıdırlar. Ne var ki Ekim Savaşı sonrası gelişmeler ve FKÖ'nün uluslararası başarılarına uygun olarak değiştirdiği akılcı savaş yöntemleri ve İsrail'in uyguladığı devlet terörünün tüm dünyaca kınanması, bir süre için bu terörcü grupları pasifize etmişti.

Camp David Anlaşmasıyla İsrail hükümetinin barışsever olmayan, şovenist ve yayılmacı siyasetinin açığa çıkarılması ile İsrail içinde çeşitli görüşleri savunan kümeleşmeler oldu ve bizzat hükümet içinde siyasi bunalımlar doğdu.

Aşırı siyonist çevreleri, Guş Emonim, Ha Kahane, Ha Tahiyye gruplarıyla İsrail askerleri ve sivil gizli istihbarat örgütünün (MOSSAD) bir bölümü oluşturmaktadır. Uri Avneri'nin Sili Partisi, Şimdi Barış Hareketi, İşçi Partisinin "sol" kesimi, Vatandaş Hakları Hareketi ılımlı ve liberal görüşleri savunmaktadır. Hükümette ise Dayan-Weizman kanadı gelişmelerin gerçek yönünü görmektedir.

İşte o kadar "gizli" görülen bu terörcü aşırı siyonist çevrelerin temel dayanakları Guş Emonim ve Ha'lı gruplardır. Suikast için kullanılan silah ve malzemenin askeri cephanelik ve depolardan "çalındığı" verilen raporlardan anlaşılmaktadır. Yine Batı Şeria'daki baskı ve kışkırtmaların içinde İsrail Şin-Bet'in (güvenlik hizmetleri) olduğu da Nablus Belediye Başkanı Bassam Shaka'nın sürgün edilmek istenmesi sırasında açığa çıkmıştır.

Bu soykırımcı ve terörist çevreler giriştikleri suikast teşebbüsü ile şunları amaçlamaktadırlar:

1 - Ortadoğu'daki barış görüşmeleri ve bu yöndeki tüm çabaları baltalamak,

2 — İsrail hükümetine daha "sert tavırlar aldırıp" sömürge siyasetini (yerleşim merkezleri kurma vs.) devam ettirmeye zorlamak.

3 - İlerde Batı Şeria'da oluşabilecek bağımsız bir Filistin önderliğini tasfiye etmek.

4 — Filistinliler içindeki aşırı uçları daha da olumsuz tutumlar almaya itmek.

Tüm bunların yanında şunu da eklemek gerekir ki böyle bir durumun doğmasında asıl etken İsrail hükümetinin şovenist ve soykırımcı siyasetidir. Çünkü İsrail bu aşırı çevrelere taviz vererek onların yaptıklarına göz yumarak şunları kanıtlamak istemektedir:

1 — Batı Şeria'ya özerklik verilirse bu bir kargaşalık ortamı doğuracaktır.

2 — Bu kargaşalık İsrail'in güvenliğini tehdit etmektedir.

3 — Batı Şeria'da Yahudilerin de kutsal toprak ve yerleşme hakları vardır.

4 — Bu nedenlerle iki ayrı topluluk birarada ancak ve ancak İsrail işgal ordusunun gözetimi altında yaşayabilir.

Bütün bunlara İsrail hükümetinin ekonomik ve siyasi bunalımını örtmek için giriştiği başarısız, beceriksiz, ırkçı çabaları da eklenince işin özü iyice anlaşılabilir.

Ama bu Ortadoğu'da barış değil, kargaşalık isteyen dış ve yerel güçlerden başka kime yarayabilir? İsrail bu yolla Sovyet tehlikesine karşı çıktığını ve tehlikeyi göğüslediğini sanıyorsa bu onun şovenist ve siyonist çıkarcı aptallığından ileri gelmektedir. Ayrıca İsrail siyonistleri bu ve başka yollarla da Filistin halkını yok edemeyecektir.

GAYRİMENKUL SATIŞI: İSTANBUL 10NCU İCRA MEMURLUGUNDAN

Dosya No: 1980/54

Şişli Meşrutiyet Mahallesi, Elhan Sokağında kain 10 kapı 133 pafta, 969 ada, 8 parsel sayılı 259.00 m2 sahalı kat irtifaklı arsanın ipotekli olan 162/1920 hissesi satılarak paraya çevrilecektir.

İmar durumu: 16.5.1980 tarih ve 1862 sayılı imar durumu belgesine göre 9,50 M. yüksekliğinde her iki yoldan imar istikametine çekildikten sonra taralı olarak gösterilen sahada, ön ve yan bahçe mesafesi olmayan bitişik inşaat nizamında çatı veya çekme katsız, iskan sahasında bir inşaat yapılabilir.

Tetkikat: Nişantaşı'ndaki Vali Konağı Caddesinden ayrılan ekmek fabrikası sokağının devamındaki elhan sokağındaki işbu parselde kurulu. Birilki isimli apartman elhan ve Albay Sadi alantar sokakları arasındadır. Elhan sokağına göre Bodrum zemin, 3 normal ve 1 çekme, albay sadi alantar sokağına göre ise; 1 bodrum, zemin, 5 normal, 1 çekme katlı apartman betonarme karkas olup 24 daireden ibarettir. Çekme ve alt bodrum katta 2'şer ve diğer katlarda da 4'er daire mevcut olup, dairelerde sadece su ve elektrik tesisatı mevcuttur. Apartman yaklaşık 240 m2.lik bir sahaya oturmakta olup, her normal daire yaklaşık 60 M2. sahalıdır. Her daire 1 antre küçük bir salon (hol ile birlikte kullanılan sokak cepheli 1 oda) biri yol, diğeri aydınlığa bakan 2 oda, 1 mutfak, 1 banyo ve 1 WC den ibarettir.

Kıymeti: Bilirkişi tarafından gayrimenkulün 162/1920 hissesine 1.296.000.- TL. kıymet takdir edilmiştir.

İlk açık arttırması 22.7.1980 salı günü saat 16,00'dan 16.30 a kadar İstanbul Sultanahmet'te Adliye Sarayında 10 ncu İcra Memurluğunda yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 8.7.1980 tarihinden itibaren Memuriyetimizde açık bulundurulacaktır. İlk açık arttırmada teklif edilen bedel muhammen değerin % 75'ini ve varsa rüçhanlı alacaklıların bu gayrimenkul iletemin edilmiş alacakları mecnuunu aşmadığı takdirde en çok arttıranın taahhüdü bakikalmak üzere arttırma on gün daha uzatılarak onuncu 1.8.1980 cuma günü aynı saatlerde ve aynı yerde yapılacak ikinci arttırmada en çok arttırana ihale edilecektir. Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse hemen veya verilen mehil içinde ihale bedelini vermezse namına yapılan ihale fesh olunarak İ.İ.K.nun 133 ncü maddesi hükmü tatbik olunur. İki ihale arasındaki fark ve geçen günlerin % 10'dan hesaplanacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın alıcıdan tahsil olunur. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde İcra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Talep edildiği ve 12.50 TL'lık posta pulu gönderildiğinde şartnamenin bir örneği gönderilir. Arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin muhammen kıymetin % 10'u nispetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunun tevdii mecburidir. Fazla bilgi edinmek isteyenlerin 1980/54 dosya no.su ile Memuriyetimize müracaatları ilan olunur.

(B—4400—720)

Grev hakkı...

(Baştarafı 3. Sayfada)

SON YILLARDAKİ GELİŞMELER

Çalışma Bakanlığının grevin yasallaştığı 1963 yılından beri tuttuğu istatistiklere göre grevlerdeki ilk büyük artış 1966 yılına rastlıyor. 1965'de 6 bin dolayında olan grevci işçi sayısı 1966 da iki misline 11 binlere yükseliyor. Daha sonra yine iki yıllık bir düşüş meydana geliyor ve 1969-70 yıllarında grevci işçi sayısı uzayan grevlerle birlikte birdenbire 21 bine fırlıyor. Bu dönem Türkiye'deki sosyal uyanışın da hızlandığı yıllar oluyor. 15-16 Haziran'la birlikte doruğuna ulaşan bu yükseliş 1971-73 yılları arasında yarı yarıya düşüyor. 1974'de 30 bine varan karşı bir yükseliş 1977'ye kadar yeniden inişe geçiyor ve 1977'deki MESS grevleriyle birlikte 48 bine ulaşıyor. Sözleşmelerin yoğun olmadığı 1978'de yeniden 27 bin civarında seyreden grevci işçi sayısı sözleşme yılları olan 1979-80'lerde ilkin 41 bine, daha sonra içinde bulunduğumuz 1980 yılının daha altıncı ayına varmadan 54 bine yaklaşıyor.

HALEN GREVDEKİ İŞÇİLER VE İŞKOLLARI

Halen grevde olan işyerleri arasında metal işkolu 22 binle birinci sırayı, tekstil 13 binle ikinci sırayı, cam işkolu ise 7 binle üçüncü sırayı alıyorlar. Büyük bir çoğunluğu özel kesime bağlı olan bu işyerlerinde DİSK'e bağlı T. Maden-İş ve tekstil sendikalarının grevleri ağırlık taşıyor.

Halen grev kararı almış olan ancak grev uygulamasına geçmeyen ve Bakanlar Kurulu tarafından ertelenen bazı grevlerle birlikte grev aşamasındaki işçi sayısının çok daha yüksek bir düzeyde olduğu belirtiliyor.

Kamu kesiminde halen sözleşme görüşmeleri devam eden 700 bine yakın işçinin bir kesiminin bazı işkollarında greve çıkması bile, bugünkü grevci işçi sayısını bir anda iki üç misline yükseltebilecek.

Afgan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

meden önce verdiği demeçte, Afganistan'da, bağımsız ve Sovyetler Birliği'ne karşı dostane siyaset izleyecek bir liderin işbaşına getirilmesi için çağrıda bulundu.

Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing ve Dışişleri Bakanı Jean François Poncet ile Paris'te yaptığı görüşmeden sonra bir basın toplantısı düzenleyen Aga Şahi, Afganistan sorunu konusunda Cenevre'de yapılacak konferansa, Sovyet desteğindeki Kabil yönetiminin katılmayı reddetmesini üzüntüyle karşıladığını söyledi. Afgan direniş örgütlerinin sözkonusu toplantıya katılacaklarını belirten Aga Şahi, Sovyet temsilcilerinin gelip gelmeyeceklerini bilmediğini söyledi.

Hiç kimsenin Sovyetler Birliği'ni tahrik etmeye niyetli olmadığını, ancak bir süper devlet olduğu için de Sovyetlerin korkutmalarına izin verilemeyeceğini belirten Şahi, Sovyetlerin çekilmesinden sonra, Afganistan'ın, bağımsız bir kişinin çevresinde tüm siyasi eğilimlerdeki kişilerden oluşan bir ulusal hükümet kadrosunun yönetimi altına girmesi gerektiği görüşünü savundu.

Aga Şahi, son olarak ülkesinin bir nükleer bomba yaptığı yolundaki haberlere değindi ve bu programın sadece barışçı hedeflere yönelik olduğunu söyledi.

Köpeğini...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ha iki üç cümle konuşmadan gene bir telefon geldi.

"Gene onlar. Anlayamıyorum bize neden böyle yapıyorlar."

Kendisinden olayı başından itibaren anlatmasını istiyoruz.

"İki sene önce emekli olup buraya geldik. Kirada oturuyorum. Onu kaybolmuş olarak buldum. Adını Uyanık koydum. Evimizin tatlı bir belası oldu. 19 Mayıs günü sokaktan alınıp götürüldü. Kendisi gitmezdi. Çevrede herkes onu tanır severdi. Bizim için büyük bir değeri vardı. Ölseydi bu kadar üzülmezdim. O eve alışmıştı. Sokaklarda yaşayamaz."

Kengil'in sözlerini telefonun zili kesti. Biz bakalım deyip ahizeyi kaldırdığımızda 14-16 yaşlarında bir çocuk sesi:

"Köpeğiniz elimde 50 bin lirayı hazırlayın" diyerek kapattı telefonu.

"İşte böyle" dedi Kengil. "Bazıları bizi mülti milyoner sanıyorlar. Fahiş paralar istiyorlar bizden. Arada iyi niyetliler de çıkıyor. Ben bu ilanı ve ödülü emekli maaşımdan ve boğazımdan keserek koydum. Bazı kesimler büyük tepki gösterdiler. En galiz küfürlere muhatap oluyorum. Hayvan sevgisi sanki bir suçmuş gibi, insanlara sanki hiç iyilik etmeyen biriymişiz gibi kınanıyoruz."

Kengil'in sözlerini gene kesen telefona bu kez de biz bakıyoruz:

"Köpeğinizi buldum yalnız kulaklarını kesmişler. Bu durumda getirsem gene 5 bin lira mı verirsiniz yoksa daha az mı?"

Emekli memur Necdet Kengil sürdürüyor sözlerini:

"Üzüntüden kurtulalım derken daha çok artırdık. Enfarktüs hastasıyım. Bu kötü hareketleri yapanlar gelip durumumuzu görseler belki de yaptıklarına pişman olacaklar."

Sınava girmek için bekleyen Bakırköy çevresinden gelen öğrenciler. (Fotoğraf: Doğan KEMANCI)

Parasız yatılı sınavları olaylı geçti

İSTANBUL (ÖZEL)

İLKOKUL sonu parasız yatılı, altı senelik öğretmen okulu 2. basamak sınavı İstanbul'da yapıldı. İstanbul Kız Lisesinde sabah saat 09.00'da başlaması gereken sınav Bakırköy çevresinden gelen 95 öğrencinin salona alınmamasından dolayı ancak 11.00'de başlayabildi. Sınava giremeyen öğrenciler velileriyle birlikte Valiliğe yürüyerek kendilerinin de sınava alınmalarını istediler. Daha sonra kalan öğrencilerin öğleden sonra yapılacak olan yeni sınava alınacağı bildirildi.

Bu arada öğrenci velilerinin sınavların iptali için Danıştaya başvuracakları, sınavlarda yolsuzluk yapıldığı belirtildi.

AKIN SINAVLARIN İPTALİ İÇİN DANIŞTAYA BAŞVURACAKLARINI AÇIKLADI

CHP Afyon Milletvekili İsmail Akın Parlamentoda düzenlediği basın toplantısında cevap anahtarlarının sınavdan önce bir kısım öğrenciye dağıtıldığını belirterek sınavların iptali için Danıştaya başvuracaklarını açıkladı.

Hırsızı şikayet...

(Baştarafı 1. sayfada)

mışsin, silahı ver' dediler ve dövmeye başladılar. Sonra beni eve götürüp silah araması yaptılar. Ne olduğunu şaşırdım. Benim evime hırsız girdi, ben suçlu çıktım.

"Beni her gün copla ve yumrukla dövdüler, kafamı duvarlara vurdular. Beni dövenlerin ağzı leş gibi içki kokuyordu. Anlamıştım ki, hırsızların polisle arası iyiydi. Ben bir ara dayaktan bayılmışım. Bunun üzerine, karakoldaki bir arkadaşa 'İçki içmiş de ondan bayıldı' demişler."

55 yaşında olduğunu ve işkenceye, dayağa dayanamadığını söyleyen Süleyman Dede, cezanın bununla bitmediğini, 21 gün de hapis cezası yediğini anlattı.

Süleyman Dede daha sonra şunları anlattı:

"Bu yaşta bana işkence yaptılar. Cezaevinde sırtımdaki eziklerden üç gün üç gece ağladım. Karakolda hem dövüyorlar, hem de 'Sizin gibi komünistleri ıslah edemezsek biz bu düğmeleri sökeriz' diyorlardı. Polis huzuru böyle mi sağlayacak? Devletin polisi haklıyı koruyacağı yerde hırsızı koruyor."

Süleyman Dede, kendisini döven polislerden birinin esmer ve bıyıklı, birinin de Ekrem diye çağırıldığını söyleyerek, yetkililerden olaya el koymasını istedi.

ANTALYA BAROSUNUN TOPLANTISI

Antalya Barosuna kayıtlı avukatlar ülkemizdeki ve Antalya'daki işkence ve terör konularını tartıştı. Antalya Ticaret ve Sanayi Odası salonunda yapılan toplantıda açış konuşmasını yapan Antalya Baro Başkanı Aktan Güra avukatların ülke sorunlarına el atmaması, ülkenin nereye gittiğini bilmemesinin son derece sakıncalar doğuracağını belirterek şöyle devam etti:

"Biz avukatlar olarak ülkemizi bu kötü gidişten kurtarmak zorundayız. Artık ülke sorunlarına karşı daha aktif tutum almalıyız."

Aktan Güra'nın konuşmasından sonra söz alan avukatlar Antalya'da yapılan işkencelerden örnekler verdiler. Avukat Yusuf Önsoy bu konuda şunları söyledi: "Siyasi davalara giren avukatlar polisler ve kolluk kuvvetleri tarafından tartaklanmaktadır. Öte yandan halka yapılan işkenceler de her geçen gün artmaktadır. Şimdi size bir olay anlatayım. 48 saat önce bir öğretmene Cumhuriyet Meydanında meydan dayağı çektiler. Daha sonra karakola götürerek işkence yaptılar, hâlâ işkence devam etmektedir. Raporu vardır. Sadece fiziki işkence değil, manevi işkence de yapılmaktadır. Öğretmeni emniyetin 5. katına çıkarıp seni aşağıya atarız kaçarken atladı deriz diyorlar. Kim olursa olsun işkenceye karşı çıkmak bizim görevimizdir."

Toplantıda söz alan konuşmacılardan CHP Antalya İl Başkanı Gürkut Acar işkencelerle ilgili bir dosya getirerek avukatlara örnekler sundu.

Gürkut Acar son aylarda terörün devlet terörü haline dönüştüğünü ve bu durumda terörün daha da artacağını belirtti. Gürkut Acar daha sonra Antalya Emniyetindeki işkencelere değinerek şöyle dedi:

"Antalya'da işkence olayları had safhaya çıkmıştı. Örneğin Durmuş Ekin adındaki kişinin gözlerine siyah bir bez bağlanarak Şarampol Karakolundan işkence yapılacak yere götürülerek işkence yapılmıştır. Haldeki bir cinayet olayında bütün telsizlerden Antalya Emniyet Müdürünün "Bırakın komünistler birbirini yesin" dediği duyulmuştur. Bu mantıkla huzur sağlanamaz. Antalya Emniyetindeki bir kısım polisler hariç birçok kişi Gestapo şefi gibi çalışıyor."

Türkiye-AET...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lanmasına çalışılıyor.

Sonuçlar 30 Haziranda yapılacak Brüksel toplantısında değerlendirilecek.

Öte yandan, IMF'nin 25 Ocak ekonomik önlem operasyonu çerçevesinde Türkiye'nin kullanımına sunduğu kredi miktarının 1 milyar 625 milyon dolar olduğu açıklandı. IMF yetkilileri yeni ekonomik önlemlerin yanı sıra uzun vadeli vergi reformlarının da enflasyonun önlenmesinde etkili olacağı görüşünde olduklarını bildirdiler.

İstanbul...

(Baştarafı 1. sayfada)

yaptı.

Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden bu konuda yapılan açıklamada, gazetemizde ve basında Osman Mehmet Önsoy'un işkence sonucu öldüğü şeklinde haberler çıkması üzerine komutanlığın titizlikle ve hassasiyetle olayı ele aldığı, Adli Müşavirlikçe Adli Tıbba başvurularak otopsi raporu istendiği bildirildi. Adli Tıptan bugüne katar otopsi raporunun gelmemesi sonucu bu konuda kamuoyuna açıklama yapılamadığını söyleyen yetkililer, raporun ve araştırmaların sonucuna göre yapılan işlem hakkında kamuoyuna bu konuda açıklama yapılacağını belirttiler.

Ankara'da bir işçi...

(Baştarafı 1. sayfada)

JANDARMA BİR ŞAHSI TEHDİT ETTİ

İstanbul Parseller Yıldıztepe Mahallesinde Yusuf Göçer önceki gün akşam saat 20.00 sıralarında iki jandarma tarafından tehdit edildiğini açıkladı.

Göçer, Yıldıztepe Mahallesinde yolda yürürken Bakırköy Merkez Jandarma Karakolunda görevli devriye gezen iki jandarma eri tarafından çevrildiğini söyledi. Daha sonra jandarmalardan birisinin kendisini kenara çekerek "Sen duvarlara yazı yazdırıyormuşsun, toplantı yaptırıyormuşsun, bizim arkamızdan küfür ediyormuşsun" dediğini açıkladı. Göçer, bunların asılsız olduğunu söylediğini, buna karşılık jandarma erinin "Seninle hesaplaşacağız, beynini dağıtacağım" diye kendisini tehdit ettiğini belirtti. Jandarma ayrıca Yusuf Göçer'in ayaklarına tekme ile vurdu.

Jandarmalar tarafından tehdit edilen Yusuf Göçer Sıkıyönetim Komutanlığına konuyla ilgili dilekçe vereceğini belirtti.

İSTANBUL

Gültepe'de kimliği belirlenemeyen bir kişi tarafından dün bıçakla ağır şekilde yaralanan İstanbul Belediye Zabıta Müdürlüğünde görevli Ali Yılmaz adlı zabıta memuru kaldırıldığı hastanede öldü.

Uzel Fabrikasında işçi olduğu öğrenilen Şakir Çetintaş Eyüp Alibeyköy Karadolap Mahallesinde yürürken bir kişinin silahlı saldırısına uğradı. Ağır yaralanan işçi, Eyüp SSK Hastanesinde yapılan ilk tedavisinden sonra Okmeydanı SSK Hastanesine yatırıldı.

ERZURUM'DA KARSLI BİR MÜTEAHHİT ÖLDÜRÜLDÜ

Erzurum Valisi Cahit Bayar'ın verdiği bilgiye göre, dün saat 16.30 sıralarında kimlikleri belirlenemeyen kişiler Karslı müteahhit Mithat Koçulu'yu bıçaklayarak öldürdüler. Teknik Ziraat Müdürlüğü yanında öldürülen Mithat Koçulu'nun eski milletvekillerinden Veyis Koçulu'nun yakını olduğu öğrenildi.

ÇORUM'DA

Çorum'da kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından açılan ateş sonucu Halil Baş adındaki bir lise öğrencisi ağır yaralandı. Hastane yetkilileri yaralının sağlık durumunun ciddiyetini koruduğunu belirttiler.

ORDU'DA

Fatih Lisesinde dün meydana gelen olayda 17 yaşındaki Bedri Akça adlı solcu bir öğrenci bıçaklanarak öldürüldü.

Olayla ilgili olarak komando Necmi Akyazıcı, Hamdi Kılıçoğlu, İsmail Yaşar gözaltına alındı.

TARSUS'TA POLİS KARAKOLU TARANDI

Tarsus'ta 15 gün önce açılan Fevzi Çakmak Polis Karakolu gece geç saatlerde kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından önce patlayıcı madde atılarak tahrip edildi, daha sonra otomatik silahlarla tarandı. Olayda can kaybı olmadı.

HİLVAN'DA 4 ÖLÜ

Hilvan'da son 16 saat içerisinde meydana gelen 4 ayrı olayda biri kız 4 kişi öldürüldü, 2 kişi de yaralandı.

Hilvan'ın sınır kesiminde meydana gelen birinci olayda 17 yaşındaki Nazmiyet Yetkin adlı bir kız kimliği belirlenemeyenlerce öldürüldü.

Ceylan köyü yakınlarında meydana gelen ikinci olayda, gece köye dönmekte olan Fethi Acemoğlu adlı bir gencin otosuna Hilvan girişinde otomatik silahlarla ateş açıldı, otomobilde bulunan Hüseyin Kanıpak öldü, Fethi Acemoğlu ise ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

İlçe merkezinde meydana gelen üçüncü olayda Mahmut Şipşak adlı bir genç saat 21.00 sıralarında otomatik tabancalarla taranarak ağır yaralandı.

Dördüncü olay ise Yeni Mahalle semtinde meydana geldi. Kazal Ceylan adlı bir işçi kimlikleri bilinmeyenlerce vurularak öldürüldü.

Malatya...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesince yapılan açıklamada haberimizde adı geçen M. Ali Karasu'nun Merkez Komutanlığında değil, Merkez Polis Karakolu nezarethanesinde ölü olarak bulunduğu, olaya Sıkıyönetim Komutanlığınca el konduğu ve gerekli yasal soruşturmanın sürdürüldüğü belirtildi.

Haberimizde Malatya'da M. Ali Karasu adlı bir gencin polis tarafından gözaltına alındığını, ailesine gösterildikten 8 saat sonra ölü olarak Malatya Devlet Hastanesinde ailesine teslim edildiğini belirtmiştik. Ailesinin başvurusu üzerine 15 Haziran günü durumu öğrenen Sıkıyönetim Komutanlığı olaya el koymuş ve yasal soruşturmayı başlatmıştı. Malatya'da yapılan otopside ölüm sonucunun kesin olarak anlaşılamaması üzerine cesetten alınan parçalar tahlil için Ankara'ya gönderildi. Sıkıyönetim Komutanlığı M. Ali Karasu'nun Merkez Polis Karakolunun nezaretinde ölü olarak bulunduğunu açıkladı.

Dışişleri Bakanlığının açıklaması:

"Yunanistan'ın 10 millik havasahası iddiasını tanımıyoruz"

ANKARA (AA)

TÜRKİYE'nin "Yunanistan'ın Ege'de 10 millik havasahası iddiasını kesinlikle tanımadığı" açıklandı. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Büyükelçi Savlet Aktuğ konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada "Yunanistan'ın 10 millik havasahası iddiası, uluslararası hava sahasını gaspetme anlamını taşır. Türkiye, şimdiye kadar olduğu gibi, Deniz Kurdu-80 Tatbikatında da Yunan hava sahasının 6 mil olduğu esasına göre hareket etmiştir ve bundan sonra da askeri tatbikatlarını aynı şekilde sürdürecektir" dedi.

Nevşehir...

(Baştarafı 1. sayfada)

açıklama yapma yoluna gitti.

İTİRAF VE İDDİALAR

Normal devlet işlemlerinin dışında bir uygulama olarak yayınlanan bu açıklamada, cenaze törenine yapılan faşist saldırı tamamen örtbas edilmek istendi. Açıklamada Nevşehir Emniyetine bağlı sivil polislere milletvekillerini dinleme görevi verildiği dahi itiraf edilerek şu iddialar ortaya atıldı:

"Bir sivil polis memuru tarafından milletvekili olduğu tahmin edilen şahsın etrafındaki topluluğa 'Nevşehir'de kan dökülecek' dediği haberi getirilmiş, işbu şahsın fotoğrafla tespiti emri verilmiş, Sayın Ecevit'in konuşması sükunet içinde geçmiş, saat 12.38'de cenazenin eller üzerine alınmasını müteakip Gaziantep Milletvekili Celal Doğan'ın ilk olarak tabancayla havaya doğru, bunu müteakip üç milletvekilinin de keza havaya ateş etmesinden sonra tüm CHP parlamenterleri de yine havaya ateş etmişlerdir."

ELMAS'IN AÇIKLAMASI

CHP Nevşehir İl Başkanı Zeki Tekiner'in cenaze töreni sırasında silah kullandığı suçlamasını cevaplayan Elmas şöyle konuştu:

"Bana ait olan silahı 1974'te satın aldım ve o tarihten bu yana denemek amacıyla bile olsa bir kez bile kullanmış değilim. Bu yapılacak bir balistik muayene ile kolayca saptanabilir. Durum böyle iken Vali beni suçluyor. Açıkça söylüyorum. Vali yalan söylüyor. Aslında bunu kendileri söyleyemeyenler Valiye söyletiyorlar. Valiyi partime de danıştıktan sonra mahkemeye vereceğim."

Öte yandan CHP Genel Yönetim Kurulu dün saat 11'de Genel Merkezde Genel Başkan Bülent Ecevit başkanlığında toplanarak Nevşehir olaylarını görüştü.

AKINCI'NIN DURUMU CİDDİYETİNİ KORUYOR

Nevşehir'deki olaylar sırasında taşla yaralanan ve kaburga kemiği kırılan CHP Konya Milletvekili Yücel Akıncı'nın durumunun ciddiyetini koruduğu bildirildi. Ankara Trafik Hastanesinde tedavi edilmekte olan Akıncı'nın doktorları kırılan kaburga kemiğinin içeri battığını, bu durumda uygulanacak tedavinin Akıncı'nın üç ay yatmasını gerektireceğini söylediler.

ECEVİT'İN AÇIKLAMASI

Nevşehir olaylarıyla ilgili olarak bir açıklama yapan Ecevit "Millete güvenerek değil, milletin üstüne çevrilmiş silahlara dayanarak haydi seçime gidelim diye meydan okuyanlar hükümette oldukça ne seçim yapılabilir ne de demokrasi yaşatılabilir" dedi.

CHP Genel Yönetim Kurulunun iki gün süren toplantıdan sonra yayınladığı bildiriyi açıklayan Ecevit "Nevşehir olayları demokrasiyi yıkma planının yeni bir aşamasıdır" dedi. Türkiye'deki olayların korkunç bir boyuta ulaştığı belirtilen bildiride şöyle denildi:

"Nevşehir olayındaki canlı hedefler, CHP'li Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleridir. Yüz kadar CHP'li milletvekili ve senatör cenaze törenine katılıyordu ve ertesi gün Millet Meclisinde hükümetin düşmesi sonucunu doğurabilecek bir gensorunun görüşülmesi kararlaştırılmıştı."

Olayların ardından hiç bir kanıt toplama çabasına girişilmediği vurgulanan CHP Genel Yönetim Kurulu bildirisinde, "Bir gün önce de CHP İl Başkanını öldürenlerin Ülkü Yolu Derneği Genel Merkezine kaçtıkları ihbar edildiği halde, bu binada arama yapılmamıştır" denildi.

Bildirinin son bölümünde de şu görüşlere yer verildi:

"Millete güvenerek değil, milletin üstüne çevrilmiş silahlara güvenerek 'Haydi seçime gidelim' diye meydan okuyanlar hükümette bulundukça ne seçim yapılabilir, ne de demokrasi yaşatılabilir."

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun bildirisini okuyan Ecevit bir soru üzerine, Nevşehir Valisinin açıklamasını ciddiye almadıklarını söyledi. Ecevit diğer bir soruya verdiği cevapta da gensoru ve Cumhurbaşkanlığı seçimini birlikte yürüteceklerini sözlerine ekledi.

DEMİREL'İN AÇIKLAMASI

Nevşehir'de ana muhalefet partisi lideri Ecevit ve 100 parlamenterin katıldığı bir süre önce öldürülen CHP İl Başkanının cenazesine taşlı, silahlı saldırıdan sonra Vali ve polisin açıklamalarıyla ilgili, "Bu açıklamaları nasıl buluyorsunuz?" sorusuna Demirel şöyle cevap verdi:

"Devletin polisinin, devletin valisinin yaptıklarını açıklama kendi sorumlulukları içerisindedir. Kendi görevlerine taalluk eden bir husus ortaya konmuştur. Onlar da bu açıklamaları yapmışlardır. Eğer meselenin bir siyasi sorumluluğu varsa onun tartışmasını yaparım."

"Sayın Ecevit Nevşehir'den beni aramış. 13.45'de benim haberim oldu. Haberim olur olmaz grup toplantısı yapıyorduk, kendisini, hemen çıktım, aradım. Ve kendisiyle görüştüm. Valinin makamındaydı. Valinin yanında görüştüm. Bir gece evvelden valiye talimat verilmişti, her türlü tedbiri alırız diye. Kendisinin yanında vali her türlü tedbirin alındığını bana söyledi.

BASINDAN SEÇMELER

Hergün'ün Hürrriyet'te gördüğü resim

Hergün gazetesi "Niksar'da, Gerede'de, Nizip'te" başlıklı yorumunda, dünkü Hürriyet gazetesinde "Silahlı Senatör" resim altı ile verilen fotoğraf kanıt olarak göstererek şöyle yazıyor: "Hatırlayın CHP seçim kampanyalarında geçen olayları. Dünkü gazetelerde gördüğünüz eli silahlı parlamenterlerin resimleri ile öncekilerin bir farkı var mı?"

Yorumda Gün Sazak'ın cenaze törenine de saldırı düzenlendiği, bombalar yakalandığı iddia edilerek, kalabalık heyecana kapılmasın diye MHP yöneticilerinin bu olaydan sözetmedikleri öne sürülüyor. Yorumda CHP yöneticilerinin de Nevşehir'de saldırıları görmezden gelmeleri gerektiği söyleniyor.

Nazlı Ilıcak'ın "politikacıları ve devlet adamları"

Nazlı Ilıcak devlet adamı ve politikacı arasında farklar konusunda yazdığı yorumda "Devlet adamı devleti düşünür, politikacı partisini, hatta ve hatta partisi içinde bile şahsi menfaatini kollar" dedikten sonra şu örneği veriyor: "Demirel, Batur'a karşı Türün'ü aday gösterdikten sonra, ona yarı yolda bırakırken politikacıdır."

Ecevit'i ise tepeden tırnağa politikacı olarak tanımlayan Ilıcak "Politikacılar ergeç tasfiye olur, devlet adamları ise kalıcıdır." diyor.

Demirel'e göre işkenceler...

mek için beynelmilel bir slogandır, tertiptir. Onun içindir ki, mahkemeleri hür, hakimleri hür, yargı organları hür, parlamentosu hür, basını hür bir memlekette gayri insani ilişkiler olur mu? Gayri insani ilişkilerin olması kaide haline gelir mi? Mümkün değildir"

HÜKÜMET VE GENSORU KONUSU

Cumhurbaşkanı Vekili Ihsan Sabri Çağlayangil'le haftalık görüşmesini yaptıktan sonra Çankaya Köşkünden ayrılırken gazetecilerle konuşan Başbakan Demirel ülkenin önemli iç meselelerı olduğunu ve göreve geldikleri 12 Kasımdan bu yana bunları çözmek için çaba harcadıklarını söyledi.

Ülkeyi huzuru bozulmuş ve ekonomisi felç olmuş durumda devraldıklarını ileri süren Başbakan, Türkiye'yi bu durumdan kurtarmak için birtakım tedbirleri uygulamaya koyduklarını belirtti.

Demirel, ülkenin içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan kurtulma yoluna girmişken bunalım çabalarına girişenlerin bulunduğunu öne sürerek, "sıkıntıları millete gidip ondan güç alarak çözme yolu varken birtakım kombinezonlara girmenin kimseye yararı yoktur, kötü olur iyi olmaz" dedi.

Demirel hükümetin düşürülmesi için verilen gensoruyla ilgili bir soruya ise "Sayın Ecevit'in sayısı yetmez hükümet kurmaya" diye cevapladı.

ECEVİT'İN AÇIKLAMASI

CHP Genel Başkanı Ecevit, dün yaptığı basın toplantısında MSP'nin Millet Meclisinin toplantısına katılmayışını nasıl değerlendirdiği şeklindeki bir soru üzerine şunları söyledi:

"Bunu kendileri izah ettiler. Bunun ötesinde bir yorum belirtmek istemiyoruz. Fakat gensoru gibi Meclisin önde gelen bir denetim mekanizması ile ilgili olarak Meclis engellemesini de doğru bulmamıza da olanak yoktur. MSP yöneticilerince de izah edildiği gibi, Başbakanın kendilerine 100 sayfalık yanıt sunması, en az bir o kadar da uzun izahat vermesini sabırlı beklemelerine bağlıyoruz. Umarız ki, pazartesi gününe kadar sayın Başbakanın yanıt verme süresi tamamlanmış olur."

Ecevit Cumhurbaşkanlığı sorununun askıda olup olmadığı şeklindeki bir soru üzerine ise, "Bu konuda bir diyaloğun gerektiği üç ay içinde kanıtlanmıştır. Umuyoruz ki, hükümet sorunu yolunda da adımlar atılırken diyalog kapısı açılsın" dedi.

"CHP'nin hükümeti düşürmek için sayısı yetmiyor" şeklindeki Demirel'in açıklaması üzerine "sayınızı artırmak için bir girişiminiz var mı" şeklindeki bir soru üzerine de Ecevit şunları söyledi:

"Eğer, CHP'nin sayısı yetmezse, sayın Başbakan gensorudan ve Meclisten kaçmasın, seçimle ilgili meydan okuyuşlarından önce de vatandaşların can güvenliği ve cenaze törenlerinin güvenliğini sağlasın. Bunları sağlayamayan bir Başbakanın seçimden söz etmesi ayıptır."

MSP'Lİ KAZAN'IN AÇIKLAMASI

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan "MSP diğer partiler gibi önünü arkasını gözetmeden hareket eden bir parti değildir" diyerek bu kez CHP'ye laf attı.

"MSP'nin buhrana buhran eklemek için değil, buhranları çözmek için varolduğunu" söyleyen Şevket Kazan "CHP sonrasını düşünmeden vermiş olduğu bir gensoru önergesi ile nasıl sorumsuzca bir davranış içinde ise, AP azınlık hükümetinin Başbakanı sayın Demirel de bir zamanlar 226'yı bulsunlar düşürsünler derken şimdi, MSP desteğini çekerse hükümet düşer demekle davranışın akıntısına kapılmaktadır" dedi.

Başbakan Süleyman Demirel ile MSP Genel Başkanı Erbakan'ın temaslarına da değinen Kazan "Türkiye'nin önemli bir dönüm noktasına geldiğini belirtti.

Dışişleri sözcüsü Irak Büyükelçisinin açıklamasını şiddetle kınadı

ANKARA(AA)

DIŞİŞLERİ Bakanlığı Sözcüsü Büyükelçi Savlet Aktuğ, on Türkün Iraklı askerler tarafından öldürülmesi konusunda Irak'ın Ankara Büyükelçisi Taha Aziz Hassan'ın iddialarıyla ilgili olarak "Dışişleri Bakanlığı, Irak Büyükelçisinin Türkiye'nin içişlerine karışır ve Türk Silahlı Kuvvetlerine görev telkin eder nitelikteki açıklamasını şiddetle kınamaktayız" dedi.

IRAK BÜYÜKELÇİSİ DIŞİŞLERİNE ÇAĞRILDI

Irak'ın Ankara Büyükelçisi Taha Aziz Hassan düzenlediği basın toplantısında on Türkün öldürülmesi olayında Irak tarafının bir kusuru bulunmadığını savunarak bu kişilerin Irak topraklarına geçmesinin sorumluluğunun Türkiye'de aranması gerektiğini söylemişti. Irak Büyükelçisi basın toplantısından sonra Dışişleri Bakanlığına çağrıldı. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Büyükelçi Savlet Aktuğ'ur yaptığı açıklamaya göre, Irak Büyükelçisine kendisinin iddia ettiği gibi sınırı geçen Türklere ateş açılmasının yasal bir hak olmadığı hatırlatıldı.

"Dağılın bile...

(Baştarafı 1. sayfada)

şöyle anlattı: "Yurdun bahçesinde halay çekerek eğleniyorduk, bir anda jandarmalar etrafımızı sardı. Dağılın ikazı verilmeden ateş açtılar, orada bulunan bütün öğrenciler yere yattı. Ben yurdun kapısını arkama alacak şekilde, kantine doğru yatmıştım. Kurşunlar yurdun kapısının bulunduğu kısımdan geliyordu. Bir kurşun arkadan geldi, sağ bacağımın arkasından girdi önünden çıktı. Yakın mesafeden atıldığı için kurşun bacağımdaki adaleyi parçaladığı gibi, çevresini de yakmış."

Üniversite imtahanlarına girmek için Antalya'dan İzmir'e gelen Murat Çalıkuşu'nun babası ve annesi de yanındaydı. Çalıkuşu'nun babası Osman Çalıkuşu "olayı duyar duymaz İzmir'e geldim, ama 3 gün öğlumu bana göstermediler. Görüşmek yasakmış, evladımı 3 gün sonra görebildim" dedi.

Osman Çalıkuşu ayrıca şunları da söyledi: "İzmir sıkıyönetiminin diğer sıkıyönetim bölgelerinden daha iyi olduğunu duymuştuk. Emniyet bakımından daha garantili olur diye Murat'ın imtihanlara İzmir'de girmesini istemiştik. Meğer burası bin betermiş, bu da başımıza geldi."

Yaralılar içinde durumu en ağır olan 17 yaşındaki Mahmut Çalışkan ise, güvenlik kuvvetlerinin "dağılın" şeklindeki anonsunu duymadığını söyleyerek, jandarmaların "kaçmayın lan pezevenkler" diye bağırıp ateş açtıklarını ifade etti. Çalışkan yaşadığı olayları şöyle anlattı: "Ben imtihanlara girmek için Malatya'dan geldim. Daha önce böyle bir olayla hiç karşılaşmamıştım. Ateş açılınca ne olduğumu şaşırdım ve herkes gibi bende yere yattım. Kursun arkadan girip kasığımı parçalamış yanımda yatanlardan biri öldü, önümde yatan bir kişi de yaralandı. Yaralandıktan sonra bir süre ortada kaldık. "Yaralılar var" diye bağırıldığını duydum. Sonra askerler geldi. Bizi kaldırıp arabaya koydular. Acıdan kıvranırken, biri "kıvranmayın lan köpek" diye bağırıyordu. "Kan kaybediyorum, beni götürün" dedim, kasketinden assubay veya subay olduğunu anladığım birisi: "Suçun var lan pezevenk" diye bağırdı.

17 yaşında, liseyi yeni bitirmiş olan Mahmut Çalışkan, geleceğe yönelik umutlarla İzmir'e gelmiş. Ama üniversite imtihanına bile giremeden, kurşunların hedefi olmuş. Hasta yatağında bile gözleri pırıl pırıl parlayan Mahmut, yattığı yerde yazdığı şiirde, duygularını şöyle dile getiriyor:

NELER YAPALIM DEDİK

Gidip yerleştik yurda
Yerleştik İnciraltına
Cebimdeki borç para
Borca keyf yaptık.., dedik.

* * *

Sanıldı etrafımız
Sanki çekildi kanımız
Var yok bir canımız
Meğer mermi kadarmış

* * *

Nolur beni götürün
Ya da beni öldürün
Namluları susturun
Meğer suçlu benmişim

* * *

Yasak oldu bağırmak
"Kıvranmayın lan köpek"
"Suçun var lan pezevenk"
Meğer suçlu benmişim.

İÇİŞLERİ BAKANININ AÇIKLAMASININ DOĞRU OLMADIĞI ANLAŞILDI

İzmir'deki katliamdan sonra bir açıklama yaparak olayların öğrencilerin güvenlik kuvvetlerine ateş açması sonucu meydana geldiğini söyleyen İçişleri Bakanı Gülcigil'in beyanının doğru olmadığı ortaya çıktı.

İçişleri Bakanı Gülcigil katliam olayını yalanlayarak "olaylar güvenlik kuvvetlerinin başarılı operasyonu bastırılmıştır" demişti. Ancak daha sonra ortaya çıkan bulgular, öğrencilere "dağılın" diye ihtar edilmemesi, vurulan öğrencilerin hepsinin sırtından vurulmuş olması ve olay yerinde tek bir sivil merminin bulunmaması, olayı bizzat yaşayanların anlattıkları İçişleri Bakanının doğru söylemediği ve olayları saptırmaya çalıştığını ortaya çıkardı.

Katliamdan sonra tutuklanan Asteğmen Necip Pınar'ın da MHP yanlısı olduğu, öğrencilik yıllarında çeşitli faşist saldırı olaylarının içinde yer aldığı, görevli olduğu Motobot Birliğinde ise erler arasında faşist propagandalar yaptığı tespit edildi. Bilindiği gibi daha önce de katliam sırasında silah kullanan çavuş Hasan Dimici'nin MHP'li olduğu, Galatasaray Mühendislik Okulunda okurken faşist saldırılara katıldığı, daha sonra gittiği Erzurum'da da çeşitli eylemlere katıldığı belirlenmişti.

OECD ile...

(Baştarafı 1. sayfada)

Aynı kaynaklar, görüşmelerin Türkiye'de hükümetin sallantıda olması nedeniyle ertelendiği yolundaki görüşleri ise kesin bir dille yalanladılar.

Fransa borç erteleme görüşmelerinin Genel Koordinatörlüğünü üstlenmiş bulunuyor.

Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal'ın başkanlığındaki heyetin katıldığı görüşmelerde Türkiye OECD ülkelerine olan toplam borcunun on yıl süreyle vadeli olarak ertelenmesini, ilk dört yılın ise ödemesiz olmasını talep ediyor.

Kartal...

(Baştarafı 1. sayfada)

gay'a götürülenlerin, işkenceye tabi tutuldukları, hiç bir suç unsuru bulunmamasına rağmen, günlerce bekletildikleri de bildiriliyor. Kahvesinde toplantı yaptırdığı gerekçesi ile gözaltına alınan 50 yaşlarındaki kahveciye ise üç gün işkence yapıldığı söyleniyor.

AZİZ ARAS'IN ÖLÜMÜ

Bu arada olaylar sırasında gözaltına alınan Aziz Aras isimli 20 yaşlarında bir gencin 16 Haziran günü başından yaralı olarak Haydarpaşa Numune Hastanesine şubeden getirildiği ve kafasındaki darp nedeniyle beyin kanamasından öldüğü öne sürüldü.

Perşembe günü sabahtan Haydarpaşa Numune Hastanesinden ailesi tarafından cenazesi alınan Aziz Aras adlı gencin cenazesi dün Yakacık'ta kaldırıldı. Cenaze nedeniyle dün akşam üzeri çok sayıda askerin Yakacık'ta geniş güvenlik önlemleri aldıkları ve tek tek dükkanlarla çay bahçelerini dolaşarak kapattırdıkları, "Cenaze var bu yüzden işyerinizi kapatın" dedikleri görüldü.

GAZETEMİZ ÇALIŞANI ALTI GÜNDÜR GÖZALTINDA

Gazetedeki işinden evine dönerken, olay yerinden geçmekte olan Gülseren Mendekli de gözaltına alındı. Yetkililer başvurularımıza rağmen Mendekli'nin nerede olduğu konusunda bugüne kadar hiç bir bilgi vermediler. Mahalle halkı, olayları kışkırtanların mahalleye dışardan geldiklerini, hiç birini tanımadıklarını ve yaptıklarını da benimsemediklerini söylüyorlar. Ateş eden grubun, olaylardan hemen sonra ortadan kaybolduğunu, güvenlik kuvvetleri ile mahalle halkını karşı karşıya getiren maceracıları lanetlediklerini belirttiler. Bu arada güvenlik kuvvetlerinin yürüttüğü operasyonlar sırasında olayla hiç bir ilgisi olmayan halktan insanların gözaltına alınması mahalle halkında tedirginlik yarattı.

KÖMÜR
İŞÇİLERİNİN
YAZARI

AHMET NAİM'in hikayeleri

''Ahmet Naim ve Bir Yudum Soluk''

Ahmet Naim (Çıladır), 1904'te İstanbul'da doğdu, 1967'de Zonguldak'ta öldü. Edebiyatımızda ilk maden hikayelerini o yazmıştır. Bunların bir kısmı, 1934-1945 yılları arasında ''Yeni Adam'', ''Yedigün'', ''Yurt ve Dünya'' dergilerinde yayınlandı. Ahmet Naim, 1940'lı yılların sonunda hikaye yazmayı bıraktı. Yazarın 1934-1942 yılları arasında kitap halinde yayınlanan iki araştırması ve iki oyunu vardır.

''Bir Yudum Soluk'', hikaye stiliyle yazılmış bir maden röportajıdır. İlk kez, 1940'lı yılların ortalarında, ''Yeraltı Şehrini Beraber Gezelim'' adı altında ''Yedigün'' dergisinde tefrika edilmiştir. Ahmet Naim, ölümünden bir yıl kadar önce, kendi deyimiyle ''kıyıda-köşede kalmış'' hikayelerini ve Bir Yudum Soluk'u kitap halinde yayınlamak istiyordu. Yazar, bu amaçla, bir kısım hikayesi ile Bir Yudum Soluk'u yeniden gözden geçirdi, basıma hazırladı. Ancak, kitaplarının yayınlanışını göremedi.

Bir Yudum Soluk, 1971 yılında kitap haline getirilebildi. 12 Mart dönemiydi. Kitap düşmanlığı doruk noktasındaydı. Faşizmin kara günleri yaşanıyordu... Faşist saldırganlıktan Bir Yudum Soluk da nasibini aldı; kitabın taşra kitapçılarına gönderilen paketleri açılmadan iade edildi, büyük kentlerdeki kitapçı vitrinleri için ''sakıncalı'' bulundu. Çünkü kitabın kapağında, kazmasını omuzlamış bir maden işçisi resmi vardı... Bir Yudum Soluk, bu nedenlerle, çok dar bir çevreye dağıtılabildi.

Bir Yudum Soluk, Zonguldak kömür ocaklarında yapılan ilk derlitoplu maden röportajıdır. Röportajın, Zonguldak kömür işçileri için gerçek bir kıyım dönemi olan mükellefiyet yıllarında yapılması ve Ahmet Naim'in tek parti despotizminin baskısına rağmen gerçeği cesaretle sergilemesi, esere demokratik bir içerik kazandırmıştır. Bir Yudum Soluk, sanatla işlenmiş bir belgedir kısaca.

Bir Yudum Soluk'u sunarken, hem işçileri konu alan ilk yazarlarımızdan birisini okurlarımıza tanıtmak ve hem de Zonguldak kömür ocaklarının otuz beş yıl öncesine ışık tutmak gibi ikili bir görevi yerine getirdiğimiz inancındayız.

Ahmet Naim'in ''Bir Yudum Soluk'' adlı uzun hikayesinden önce, yazarın ''Kuduz Düğünü'', ''Kolcu Şaban'', ''Ateş Nefes'' adlarını taşıyan üç kısa hikayesini sunuyoruz. Daha sonra Ahmet Naim'in yeraltı işçilerinin dünyasını anlatan hikayesini yayınlayacağız.

Hikaye 1

KUDUZ DÜĞÜNÜ

DEMİRCİ Kasım Ustanın oğlunu köpek daladı. Bu iş olurken, Kasım Usta ocakta tavladığı ısmarlama bir sapan demirine su veriyordu. Dükkanın önünde kısa bir dalaşmadan sonra oğlunun acı acı bağırdığını duyunca, sapan demirini bir yana, çekiçle kıskacı bir yana fırlatıp kapıdan uğradı.

Çocuk üstübaşı çamur içinde, babasına doğru koşuyor, eliyle de yarım elifiye biçimi pantolonunun parçalanmış paçasını gösteriyordu. Beş on adım ötede, başı yerde, kuyruğu sopa gibi dimdik havaya dikilmiş bir köpek kaçıyor, ellerinde taslar ve değneklerle bir yığın adam da köpeği kovalıyordu..

Kasım Usta çocuğun küçücük elini iri, nasırlı avuçları arasına aldı, sonra koltuk altlarından tutarak dükkanın içine soktu. Korkusu geçsin diye, demirle su verdiği fıçıdaki bulanık sudan bir iki yudum içirdi.

Çıraklar, çocuğun parçalanmış olan paçasını sıvamışlar, köpeğin daladığı yara yerini meydana çıkarmışlardı. Kasım Usta:

– Ben bu köpeğin halini hiç beğenmedim, çocuklar! diyordu. Sakın kuduz olmasın?

Çırağın biri:

– Başı yere bakıyordu, dedi.

Öbürü de:

– Kuyruğu sopa gibi dimdikti... diye ekledi.

– İçime kurt düştü bir kere... Kuduzdu, değildi. Biz tedbirde kusur etmeyelim.

Kalktı, körüğün üzerinde duran simsiyah bir sicim çilesini aldı ve çocuğun tam diz kapağı hizasından baldırını morartıncaya kadar boğdu. Bu işi bitirince çıraklarına çocuğu göstererek:

– Kavrayın bakalım şunu! dedi. Biriniz bir yanından, biriniz de öbür yanından... Mengene gibi kavramalı ha, karışmam!

İki iri kıyım delikanlı, çocuğu kıskıvrak yakaladılar. Kasım Usta sustalısını çıkardı, sustalıyı gören çocuk çığlığı bastı. Kasım Usta oralı bile değildi. Çocuğun yaralı bacağını bir odun parçasıymış gibi yakaladı ve tam köpeğin dişlediği yerin üstünden, sanki çetele kertiyormuş gibi, bir alttan, bir üstten, sustalıyı bastı. Yaradan fışkıran kanın toprakta meydana getirdiği birikintiye çakının kopardığı küçük bir et parçası düşmüştü. Kasım Usta bir hamlede ocak başına seğirtti ve tavlı ocağa sokulu çubuk demirlerden birini kaptı. Kızıllıktan çıkarak beyaza yakın bir kor parçası haline gelen çubuğu yaraya yaklaştırdığı zaman iki çırak gözlerini yummuşlardı. Bir anda yükselen, sonra yükseldiği gibi yine bir anda sönen acı bir çığlık arasında kısa bir cızırtı duyuldu. Yaradan sarı, mavi ve yeşil karışımı bir duman çıktı, yanık etin pis kokusu dükkanı doldurdu. Çocuk bayılmıştı.

Usta, baygın çocuğu çıraklardan birinin sırtında eve gönderirken, dükkandan içeri Kaşıkçıoğlu Rasim Ağa girdi. Çırağın sırtında eve doğru yollanan çocuğun arkasından bir an baktıktan sonra:

– Sana da, bana da geçmiş olsun, dedi. Haber aldın mı? Bizim çocuğu da köpek daladı!

Kasım Usta:

– Ya! dedi. Geçmiş olsun Ağa!

– Eyvallah Usta. Bizim uşaklar köpeği gebertmişler, ayağına ip takıp sürükleyerek getirmişler. ''Ağa bu köpek kuduza benziyordu..'' diye yüreğime kurt soktular. Sen ne yaptın ki?

Kasım Usta:

– Köpeğin dişlediği yeri çakıyla oydum, dedi. Sonra da oyulan yeri kızgın demirle dağladım.

Kaşıkçıoğlu gözlerini yummuştu. Sanki kızgın demir kendi etini dağlıyormuş gibi:

– Anacuğum, ışşş!... diye inledi ve arkasından:

– Vay canavar herif vay! diye bağırdı. Çocuğun ayağını kesip budarken, yakıp dağlarken elin de mi titremedi?

Kasım Usta, ağzını açıp tek söz seylemeğe fırsat bulamadan Kaşıkçıoğlu yeniden gürledi:

– Bacak kadar masuma yazık değil mi be! Kuduz daladıysa, palgurtlatırdın olup biterdi. Kuduz düğününe harcıyacak palgurtçuya verecek üç beş kuruşa kıyamadıysan biz verirdik. Kasabanın eşrafı daha ölmedi. İşte, benim çocuğu da köpek daladı. Ona yapacağımız kuduz düğününde seninki de aradan çıkardı.

Kasım Usta:

– Vallahi Ağa, dedi, ben demirciyim. Devaların en iyisinin ateş olduğuna ve ateşin her şeyi temizlediğine inanırım. Kuduzdan şüphelendim. Aklımın erdiği kadarını yaptım. Sen ne dilersen öyle yap. Yap ama, beni dinlersen gel çocuğu İstanbul'a elet. Benim param olsa, tövbeler olsun daha durmazdım.

Kaşıkçıoğlu güldü:

– Dedemizin zamanında her köpek ısıranı İstanbul'a göndermezlerdi. Ne de senin gibi kesip dağlarlardı. Hiç kimse de kudurmazdı.

Kasım Usta, biraz önce bir köşeye savurduğu sapan demirini ocağa yerleştirirken omuzlarını kaldırıp:

– Sen bilirsin Ağam, dedi. Malum ya... sen bilirsin deyince, kavga gürültü olmaz derler.

***

Kaşıkçıoğlu Rasim Ağa'nın oğluna üç günden beri kuduz düğünü yapılıyordu. Gece, harman yerinde meşaleler yanmıştı. Sırayla değişen davulcular ve çifteciler, davullarını gümbürdeterek, çiftelerini dolu nefes üfleyerek ortalığı inletiyorlardı. Kalabalık ortasında, küçük Kaşıkçıoğlu'nun elinden iki kişi tutmuş, sürüklercesine gezdiriyorlardı. Kuduz düğününün dehşetli gürültüsüyle üç günden beri uyutulmayan çocuğun gözleri kan çanağına dönmüştü. Kafası önüne sarkıyor, yürürken, baskın bir sarhoş gibi ayakları birbirine dolanıyordu. Arasıra, elinden tutanlara yalvarması vardı:

– Bırakın beni uyuyayım, ama kudurup ölecekmişim, varayım öleyim! Üç günden beri uykusuzluk canıma yetti. Biraz daha bırakmazsanız elinizde öleceğim!...

Ama ona; ''Sabır!'' diyorlardı. ''Sabır! Bu akşam palgurtlanacaksın...''

Palgurt yapılıncaya kadar uykusuzluğa sebrettin mi, dalayan köpek, kuyruğunun başından dişinin ucuna kadar kuduz olsa zararı dokunmazdı artık.

Harman yerinde alev alev yanan meşalelerin döktüğü kızıl ışık altında davullar gümbürdüyor, dolu ciğer üflenen çifteler yankılanıyor, beri yanda palgurtçu İlyas Dayı hazırlıklarını tamamlamaya çalışıyordu.

(DEVAM EDECEK)

---

cemal süreya
PAÇAL

Tekirdağ

Birkaç gündür Tekirdağ'dayım. Küçük bir kıyı şeridi boyunca büyük bir tatil kasabasını andıran, ama içerilere (yukarılara) doğru gidildikçe ilgilenilmemiş bir Anadolu kenti olduğu anlaşılan bir yer. Otomatik telefon şebekesi bile kurulmamış. Oysa buğday, ayçiçeği vb. üretimiyle milli gelirden hatırı sayılır bir pay almakta Tekirdağ. Bir özelliği de, anarşi olaylarına pek rastlanmayan bir iki ilden biri olması. Hayatın hızlı aktığı iki odak noktası var: biri demin sözünü ettiğim kısa şerit, öteki yukardaki eski çarşı. Gerçek Tekirdağ'ın kalbi bu ikinci bölümde atıyor. Akşam oldu mu, orası ölgünleşiyor. Herkes evine çekiliyor. Çekilmeyenler de, kıyı şeridine, kişide istasyon duygusu uyandıran kozmopolit bölüme iniyorlar. Dikkat ettim, kıyıdaki büfelerde bütün gazeteler satılıyor. Çarşıda ise günlük yayın organları titizce ayıklanmış.

Çarşıda iki kitapçı var. Bunlardan birinin sahibiyle ahbap olduk. ''Varlık'' dışında hiç bir sanat dergisi yok. ''Varlık''da pek az satılıyormuş. ''Zaten, diyor kitapçı, bir iki ayrık durum ve magazin romanlar dışında kitap sürümü de pek öyle iyi değil, biz daha çok öğrencilere yaptığımız kırtasiye satışıyla idare ediyoruz.'' Kentteki okulların sayısı ise hiç az değil: bir yüksek okul, altı lise düzeyinde okul, bir ortaokul. Yalnız öğretmenlerin sayısı üç yüzü aşmakta. Demek öğretmenler, hatta edebiyat öğretmenleri, yabancı dil öğretmenleri, dergileri okumuyorlar.

Kitapçının bir saptaması var: ''Tekirdağ, İstanbul'a çok yakın bir yer. İstanbul'un uzak bir banliyösü bile diyebiliriz buraya. Bu yakınlık Tekirdağ'ın çok alanda merkezleşmesini önlüyor. Herkes gereksinimlerinin büyük bölümünü İstanbul'dan sağlamakta. Ne bileyim, belki aydınlar kitaplarını ve dergilerini de arada bir inip oradan sağlıyorlardır.'' Ya da. abone olmuşlardır dergilere, değil mi? Olduğundan çok genç gösteren yüzünden belirsiz bir gölge geçiyor. Sitem mi, yakınma mı, anlaşılmıyor. Hemen sözü değiştiriyor, bir askerlik arkadaşı varmış, şimdi adını unuttuğu bu arkadaş birkaç yabancı dil biliyormuş, okumaya da çok meraklıymış...

Tam o sırada içeri pembe giysili ve saç biçiminden tutun her şeyiyle Ajda Pakkan'a benzeyen genç bir kadın giriyor, yanında her şeyiyle mavi, üç yaşlarında bir çocuk var. Bir yandan çocuğu çekelerken, bir yandan kitap raflarını teftişe başlıyor. Belli ki bir kitapsever bu genç kadın. Sonunda Altın Kitaplar'dan bir kitap çekiyor sıradan. Tuhaf mı, yoksa ben mi kötü niyetliyim, kitabın gömleği de tıpkı giysinin rengi gibi pembe. Olsun, ne var bunda! Olsun ya, pespembe Ajda Pekkan biraz duraksama içinde galiba. Sonunda açıklıyor: bu kitabı alacakmış, ancak onu daha önce alıp almadığını kestiremiyormuş. Bir kez evdeki kitaplara bakması iyi olurmus. Çıkıyor.

Bir süre sonra ben de çıkıyorum. Rakotzi Müzesinin önünden geçiyorum. Vali konutu da o sırada. Tekirdağ Valisi de şair (Nüzhet Erman). Ama valilerinin bu özelliğini sanmam ki biliyor olsunlar Tekirdağlılar. Onun yazdığı dergi de gelmiyor buraya.

Kitapçının hakkı var, ülkemizde büyük merkezlere yakın yerlerde kültür ve sanat etkinlikleri her nedense çok eksik oluyor. Buna karşılık uzak illerde, ilçelerde aydınlar arasında organik diyebileceğimiz, özgün diyebileceğimiz toplaşmalar görülmekte. Sözgelimi İzmit'te değil de, Kayseri'de sanat dergisi çıkıyor. Diyarbakır öteden beri bir sanat ve düşünce merkezi. Ağrı'da bütün dergileri bulabilirsiniz. Denizli'deki kültür hayatı Aydın'dakine göre biraz daha canlı.

Defterdarlıktan kentteki öğretmenlerin listesini alıyorum. Amacım bir tanıdığa rastlamak. Sanat dergilerinden adını bildiğim bir tek ada rastlıyorum. 50. Yıl Ortaokulunun Müdürü Öksel Demir. Bir yerden tanıyorum bu adı. On beş-yirmi yıl önce birkaç şiirini okumuştum. ''Varlık''ta belki de. 50. Yıl Ortaokuluna telefon ediyorum. Genç bir kadın sesi müdür beyin çıktığını ve bugün dönmeyeceğini söylüyor. Telefonu kapıyorum. Bir daha arar mıyım Öksel Demir'i? Sanmıyorum. O arasın beni! Nasıl bulacak? Bulsun!

Mesleğimiz yalnızlık ya, otelime dönüyorum.

FILM ITHALATÇISI

Özer Tokay:

''Son iki yıldaki çabamız, seyirciyi yeniden sinemaya kazandırmak oldu''

Film ithalatçısı Özer Tokay

Nezih Coş

● *Sayın Özer Tokay, seviyeli yabancı film yönünden oldukça kısır bir sinema mevsimini daha geride bıraktık. Sizi ise Batıda sözü edilmiş sinema yapıtlarının Türkiye'ye ithali için uğraş vermiş bir kişi olarak tanıyoruz Şenliklerde ödül almış, toplumsal ve siyasal içerikli sinema yapıtları ülkemize neden bu denli seyrek ulaşabiliyor sizce?*

—Bu konuda en büyük sorun ekonomiktir. Ne yazık ki ülkemizde TV'nin yaygınlaşmasıyla sinema bir bunalıma düşmüştür. Bu durum sinemacılarda olsun, filmcilerde olsun bir panik yarattı. Elden kaçan aile seyircisinin yerini genellikle sokaktaki insanlar aldı. Bir de ülkemizde cinsellik olgusu karşısındaki ilgi ve doyumsuzluk sonucu, seks filmleri sinemaları kapladı. Bu filmler zaten sayıları çok fazla olmayan gerçek sinemaseverleri de sinemadan uzaklaştırdı.

Son iki yıldaki çabamız sinema severleri ve halkı yeniden sinemaya kazandırmak ya da sinemaları onlara kazandırmak oldu. Bu nedenle de Türkiye'de ithalciler sanattan çok tüm dünyada kitleleri sinemaya çeken filmleri getirme yoluna gittiler. Örneğin bu mevsim ''Yangın Kulesi'', ''Superman'', ''Yıldız Savaşları'', ''Dip'' gibi filmler bu anlayışla getirildi. ''Avcı'' ve ''Kıyamet' de aynı anlayışla getirilen ama kaliteli, önemli filmlerdi. (''Kıyamet'' Cannes'da birinci olmuş bir film biliyorsunuz)

Bu konuda amacımıza ulaştık. Yıllardır sinemaya gitmeyen büyük bir seyirci kitlesi, eski alışkanlığını kazanma yoluna girdi. Bundan böyle ithalcilerin listelerinde sanat filmleri de belli bir yüzdeyle yer alabilir.

● *Geçen mevsimin başında yapılan bir açık oturumunda meslektaşınız İsmet Kurtuluş seyircinin kaliteli denen filmlere yeterince ilgi göstermediğini belirtmiş ve örnek olarak Emek Sineması seyirci rakamlarını vermişti. Siz de aynı görüşü paylaşır mısınız?*

—Evet aynı görüşü paylaşırım. Ancak ithalciler yine de bir görevi yerine getirmek için listelerine birkaç sanat filmi koymalıdırlar. Bir de şu var. Seyircisinin düşüklüğüne karşılık, sanat filmlerinin ithal maliyetleri yükselmiştir. 1972'de biz Losey'in ''Arabulucu''(The Go-Between) adlı filmini getirirken filmin masrafını çıkarmasını istiyorduk yalnızca Beyoğlu, Şişli ve Ankara vizyonlarıyla bunu sağladık.

Bugün ise bu tür filmlerin parasını çıkartması daha zor. Batıda enflasyonlar nedeniyle maliyet artışı oluyor. Türk parasının sürekli değer kaybetmesi ve azalan sinema seyircisi de düşünülürse bugün böyle filmler getirmenin riski anlaşılabilir.

Bir de şuna değineyim. Bizde ters bir durum var. İyi ve güzel ödüllendirilmiyor. Dünyanın birçok ülkesinde bilet fiyatlarıyla, rüsum indirimleriyle bu değerlendirme yapılıyor. Sanat değeri kanıtlanmış filmlerle sıradan seks ve şiddet filmlerinin aynı tarife ya da rüsumla oynaması bir adaletsizlik kanımca. Örneğin Fransa'da yalnızca ''porno'' filmi oynatan sinemalar vardır. Bunların rüsumları çok yüksektir. Biz de hiç olmazsa ödüllü filmlere düşük rüsum uygulanabilse ithalciler için iyi film getirmeye bir teşvik sağlanmış olur. Türkiye'de sinemaların en büyük ortağı Belediyelerdir. 100 liranın 41,5'unu Belediye alır, gerisini biz sinemacıyla paylaşırız. Bu Belediye Rüsumu kaliteli, ödül almıs filmlerde düşürülebilir

● *Sansürün toplumsal içerikli filmler karşısındaki tutumu da etkili oluyor tabii.*

—Elbette. Seks filmlerine karşı daha açık davranan sansür, toplumsal, politik içerikli filmler karşısında çok duyarlı oluvor Sansürün dışındaki bazı güçler de filmlere engelleme çıkarabiliyorlar bugün. Örneğin geçen yıl bizim basit bir gangster filmi olarak getirdiğimiz Alain Delon'lu ''Le Gang'' adlı film, 4-1 oy çokluğuyla sansürden geçti. Ama daha sonra Ankara Sıkıyönetim çevrelerinden aldığımız öneriler sonucu filmin üç bölümünü çıkartmak ve öyle oynatmak zorunda kaldık. Bu bölümlerde kahraman bir banka soyuyor, 1946 Paris'inde ABD askerlerini dövüyor ve polise karşı bir tutum içinde gösteriliyor diye bunu yapmak zorunda kaldık.

Bir de sansürden geçen filmlerin illerde vali ve Emniyet müdürleri tarafından yeniden engellenmesi durumu olabiliyor. Bu daha çok seks filmlerinde görülüyor şu sırada.

İthalci sansürden geçmesi zor olan bir filmi getirtmek istediği zaman filmin uçakla geliş-gidiş masraflarını da ödemek zorunda. Bu da bu tür filmlerin getirilme olasılığını azaltıyor.

● *Türkiye'de bir süre bir ABD filmi ambargosu oldu. Bu son bir iki yılda kalktı. Bu gelişme hakkında bilgi verir misiniz?*

—Türkiye'de 1974-78 arasında ABD şirketlerinden film ithali durdu. ABD'nin bir ekonomik ambargo uygulaması söz konusuydu. 1978'de yeniden film vermeye başladılar. Ancak bu dönemde de sansür tüzüğüne 2.MC hükümeti tarafından filmlerin birer kopyasının Emniyette kalması yolunda konmuş olan maddenin iptalini istediler. Bu madde ancak 1979 Ağustos değişikliği ile sağlanabildi. Ve böylece Amerikan şirketlerinden yeniden film alınmaya başlandı.

● *Getireceğiniz filmleri nasıl seçtiğinizi öğrenebilir miyiz?*

—Devamlı konuyla ilgili meslek dergilerini izleriz. Filmler daha çekim tasarısı halindeyken onları saptar izleriz. Oyuncularını göz önüne alırız. Konularına bakarız. Uygun bulduğumuz filmler için bir ön anlaşma yaparız. Bir seçim biçimi budur. Bir ikinci yol da dünyada ticari başarı kazanan filmlerin izlenmesidir. Ülkemiz koşullarına, halkın beğenisine uyması da bu arada dikkate alınır.

● *Belli bir yabancı şirketten liste halinde film alma yöntemi uygulanmıyor mu?*

—Türkiye'de artık 1974 öncesinde olduğu gibi bir büyük Amerikan dağıtım şirketinden belli sayıda film alma koşulu kalmadı. İthal şirketleri eskiden bu yöntemle 20-30 filmlik listeler ilan ederlerdi. Bugünün ekonomik koşulları bu sayıda film getirmeye olanak bırakmıyor. Örneğin biz 5-6 film getirebiliyoruz artık. ABD Film İhracatçıları Derneği de (MPEAA) Türkiye'de pazarını kaybetmemek için fazla film satma konusunda bir zorlama getirmemekte bugün.

● *Şişli Kültür Merkezi örneği Batıda ''Sanat ve Deneme Sineması'' denen türde küçük sinema salonlarının kaliteli yabancı film izleme yönünden seyirciye getirecekleri neler olabilir?*

— Bu konudaki yasaları iyi bilmiyorum ama onların göstereceği filmlerin de sansürden geçmesi gerekir sanıyorum. Yani Fransız, İtalyan, Alman Kültür Merkezleri gibi olmasa gerekir. Oynatacakları filmlerin Türkiye'ye ticari kanaldan getirilmesi zorunludur. Farklılık, getirilmiş filmlerin daha iyi olanlarının gösterilmesinde ortaya çıkabilir. Fakat çok olumlu buluyorum bu girişimi. İlerde koltuk sayısı az, masrafı düşük ''sanat sinemaları'' akımına yol açabilir bu gelişme. 4 milyonluk İstanbul kentinin bu tür sinemaları rahatlıkla yaşatabileceği kanısındayım.

---

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● İSTANBUL Teknik Üniversitesi Oyuncuları ad'lı amatör tiyatro topluluğu bugün 14.00'de Maçka Maden Fakültesinin G anfisinde Bertolt Brecht'in ''Kuralla Kuraldışı'' adlı oyununu sergileyecek.

● İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, 15.00'de Yugoslavya'nın dünü ve bugünü üzerine 4 belgesel yapıt gösteriliyor: ''Titomuz'', ''Neretva Irmağı'', ''Soça Irmağı'', ''Yugoslav Donanması''

ŞENLİK

ULUSLARARASI 8. İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN:

● AKM Konser Salonunda 17.00'de Kara Kuvvetleri Komutanlığı Bando ve Armoni Mızıkasının konseri var. Fiyatlar 200, 150 ve 100 lira.

● AYA İRİNİ'de 19.00'da Viktor Pikaizen-Miroslav Russin keman ikilisinin resitali izlenebilir. Konserde ikiliye piyanist Tamara Syrtseva eşlik edecek. 9 yaşında kemana başlayan Pikaizen, daha sonra Prof. D.Oistrach'ın ilgisini çekmiş ve onun himayesinde müzikte ilerlemiştir. Aynı ekolde yetişen Russin'le Pikaizen, İtalyan sanatçıların orgla çaldıkları eserleri yeni bir yorumla ve piyano eşliğinde seslendirmeleriyle biliniyorlar. Bu konserin fiyatları 300, 200, 100 lira.

● AÇIKHAVA TİYATROSU'nda 21.30'da ABD Ulusal Caz Topluluğunun konseri var. 1937'de Chuck Israels taraafından kurulan Amerikan Ulusal Caz Topluluğu, 6 kişilik bir ekiple Amerikan Caz müziğinden örnekler sunacak. Fiyatlar 300, 250, 200, 100 lira.

● RUMELİHİSARI'nda 21.30'da Devlet Tiyatroları Orhan Asena'nın Hürrem Sultan adlı oyununu sergileyecek. Haldun Marlalı'nın sahneye koyduğu oyunun dekorları Erkan Kırtunç'a giysileri Serpil Tezcanlı'ya müziği Nevit Kodallı'ya ait. Fiyatlar 100, 75 lira.

● GÜLHANE PARKI'nda 17.00'de İstanbul Belediye Konservatuvarı Türk Müziği ve Halk Müziği topluluklarının konseri izlenebilir. Giriş ücretsizdir.

TC GEBZE İCRA MEMURLUĞUNDAN
MENKUL SATIŞ İLANI
Sayı 980/171 talimat

Bir borçtan dolayı satılmasına karar verilen aşağıda cins ve kıymetleri yazılı mallar Gebze Oktay Dinç Fabrikasında açık arttırma sureti ile satılacaktır.

Birinci arttırmanın 23.6.1980 günü saat 16.30-17.00 arasında yapılacağı meskür günde kıymetinin % 75'ine istekli çıkmazsa 24.6.1980 günü aynı yer ve saatte ikinci arttırına ile en çok fiyat verene satılacağı damga resmi ve tellaliyenin alıcıya ait olacağı ilan olunur. 28.5.1980

5.000.000.00 TL değerde 100 ton beher kilosu 50 TL yuvarlak inşaat ve çivi yapımında kullanılır 8'lik demir.

10.500.000.00 TL. değerde 5 adet ştanko inport marka çivi makinası.

3.000.000.00 TL değerde 2 adet vafiyos marka çivi kesme makinası.

(Basın : 4407 – 721)

MENKUL SATIŞ İLANI
BAKIRKÖY BİRİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN
1980 – 705 Tal.

Bir borçtan mahçuz olup satışına karar verilen Cem'an 70.000.00 TL muhammen bedelli 1 adet Saba marka 61 ekran televizyon, 1 adet Seccade tipi kırmızı zemin makine halısı, 1 adet Ambra marka 10.5 ayak buzdolabı, 1000.00Tl muhammen bedelli 1 adet Teletrans regilatör, 1 adet Stereo marka salon radyo, 16.000.00 TL muhammen bedelli 1 adet yemek odası takımı, 3 kapılı gardrop, karyola, 1 aynalı tuvalet krom renk formika, 10.000.00 KL muammen bedelli 1 üçlü kanepe, 2 koltuk, 1 puf, 4500.00 TL. muhammen bedelli Pasap marka dikiş makınesi açık artırma suretile satılacaktır.

Birinci satış: 23/6/1980 günü saat 12.40-13.00 arasında Bakırköy Güngören Sancaktepe Mahallesi Mine Sokak No: 16'da yapılacaktır. aynı gün muhallen bedelinin %75ine talip çıkmadığı taktirde 24/6/1980 günü ayni yer ve saatte ikinci satışa çıkarılıp en çok artırana ihale edilecektir damga resmi ve dellaliye alıcıya aittir ilan olunur. 28/5/1980
(B:4391.722)

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

THKO

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE
EYLEMCİLER ANLATIYOR ④

12 MART

Hakan Duman nasıl kaçırıldı?

Dr. Rahmi Duman'ın evinde para dolu bir kasa olduğunu duyan THKO'lular hemen bir soygun planı hazırladılar. Beş kişilik grubun başında Ömer Ayna ve Nahit Tören bulunuyordu. Silahlarını çekerek eve giren Ayna ve Tören, böyle bir kasanın olmadığını görünce Dr.'un oğlu Hakan Duman'ı da alarak kaçtılar.

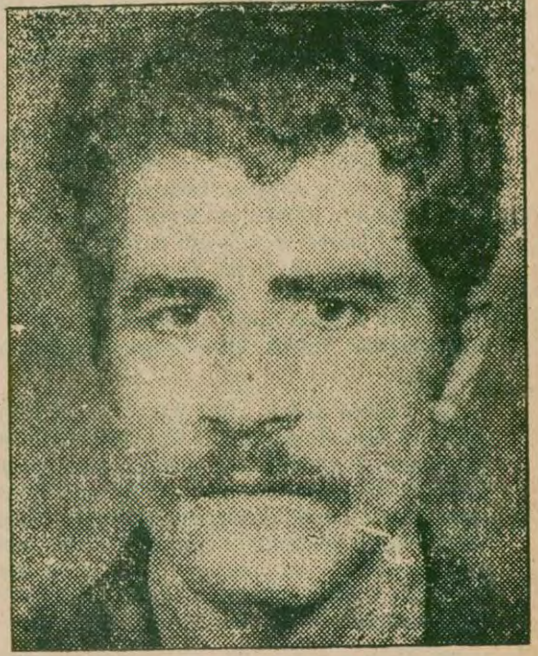

- *"Cepheciler on gün kadar önce Mete Has'ı kaçırmış, 400 bin lira fidye almışlardı. Bizim alacağımız para onlarınkinden daha fazla olmalı"*

- **Ankara'daki THKO'nun faaliyeti önemli ölçüde zaata uğramıştı. Denizlerin de yakalanması ile Nurhak'a ikmal yolları büyük ölçüde kesildi. Artık gözler İstanbul'da Cihan Alptekin ve arkadaşlarında idi. Ancak onlar eylem yapabilirlerdi**

Dr. Rahmi Duman'ın oğlu Hakan Duman, kaçırıldıktan 71 saat sonra 250 bin lira fidye alınarak serbest bırakıldı. Hakan Duman'ın serbest bırakıldıktan sonra babasıyla ilk karşılaşması(Yanda) Üstte Hakan Duman'ın götürüldüğü ev.

"ARKADAŞLAR, işte size dört dörtlük bir istihbarat. Eve gireceğiz, içerde bir kasa var. Ve kasanın içi her gün ağzına kadar para dolu. Hiç yoksa yüz elli-iki yüz bin var. Yağdan kıl çeker gibi bitecek bir iş. Ancak bir şartım var, eyleme ben de katılacağım. Kasayı boşaltıp çıkacağız."

"Tamam da kim bu evin sahibi? Öyle sıradan bir adamın evine girmeyelim?"

"Sıradan adam olur mu. Rahmi Duman'ın evine gireceğiz. Adam bir numaralı tefeci. Vesayet işlerinden milyonlar vuruyor. Uydurma bir deli raporu veriyor bir sürü milyoner çocuğunun parası başkasının eline geçiveriyor. Bunu tıp çevresinde bilmeyen yok. Üstelik de mason..."

Ünlü sinir hastalıkları doktoru ve klinik sahibi Rahmi Duman'ın soyulması işte böyle kararlaştırıldı.

Ankara'daki THKO faaliyeti önemli ölçüde zaafa uğramış, Denizlerin de yakalanmış olması nedeniyle Nurhak'a ikmal yolları büyük ölçüde kesilmişti. Gözler İstanbul'da Cihanların yapacakları eylemlerdeydi. O sıralarda İstanbul'daki örgüt henüz darbe yememişti.

İstihbarat iyiden iyiye incelendi. Kolay bir işe benziyordu. Eğer evde istenilen para bulunmazsa, evdekilerden birinin fidye için rehin alınması da karar altına alındı. Cepheciler on gün kadar önce Mete Has'ı kaçırmış, 400 bin lira fidye almışlardı. Alacakları fidye bundan daha yüksek olmalıydı.

Harekat başlıyor

15 Nisan akşamı, çalıntı bir Anadol, Bakırköy İncirli Caddesinde, Çamlık durağı karşısında park etti. Karşıda caddenin öteki yanında Rahmi Duman'ın bahçe içindeki beyaz köşkü görülüyordu. Pencerelerde ışık vardı. Şoför mahallindeki genç arabayı rölantiye aldı. Diğer dört kişi hızla caddeden karşıya geçtiler. Bahçe kapısından girip, merdivenle köşkün ana kapısına çıktılar. Zil sesine gelen 14-15 yaşlarında bir çocuk, kapıdaki dört kişiye yol vererek içeri girmelerini istedi. Onları hasta sanmıştı.

Nahit ve Ömer Ayna kapı kapanır kapanmaz silahlarını çektiler. Girdikleri salonda çocuktan başka iki de kadın vardı. Kapıyı açan çocuğa çok benzeyen uzun boylu ve genç olanı şaşkın şaşkın oturduğu koltuktan doğrulmaya çalışıyordu. Sonradan onun Rahmi Duman'ın eşi Cemile Duman, kapıyı açan çocuğun ise evin küçük oğlu Hakan olduğunu öğreneceklerdi.

İçerdekilere perdeleri kapatmaları için işaret ederken bir yandan da evde başka kimse olup olmadığını sordular. Cemile Duman en üst katta bir odada, bir Teknik Üniversite öğrencisinen büyük oğluna ders verdiğini söyledi.

Ömer gözleri ile etrafı kolaçan ederken konuşmaya başladı.

"Kasa nerede? İnkar etmeyin nasıl olsa biliyoruz. Bizim işimiz kasayla. Sonra gideceğiz."

Cemile Duman kasanın evde değil hemen arkada klinik binasında olduğunu söylediyse de onları inandıramadı. "Bu evde mücevherlerimi koyduğum kutunun dışında bir şey yok. İsterseniz gidip bakalım."

Avni –Avni Gökoğlu. Daha sonra Filistin dönüşünde jandarma ile çatışma sırasında öldürüldü– aşağıda Hakan ve Pırlanta Alantepe adlı misafirle kaldı. Ömer ve Nahit, Cemile Duman'la birlikte üst katlara çıktılar. Gerçekten evde kasa diye bir şey yoktu. İstihbarat yanlış çıkmıştı. Cemile Duman mücevher kutusunu çıkardı. İsterlerse içindekileri alabileceklerini söyledi. Almadılar. Daha sonra uzattığı iki bin lirayı da almak istemediler ama sonradan Ömer aldı cebine koydu. Bu arada içlerinden biri en üst kata çıktı. Merdiven ağzında evin büyük oğlu Rahmi ile karşılaştı. Onu ve Teknik Üniversiteli öğrenciyi alarak orta kata indirdiler. Teknik Üniversiteliyi aşağı salona indirmek sakıncalı olabilirdi. Gerçi hepsi yüzlerini kazak ve atkılarla gizlemişlerdi ama, ne olur, ne olmaz, içlerinden birini tanıyabilirdi. Onu orta katta bağlayıp Rahmi ve Cemile Duman'ı tekrar salona indirdiler.

Saat. 21.00'i geçiyordu. Şimdi ne yapacaklardı? Cemile Duman'dan mason locasında olduğunu öğrendikleri Dr. Rahmi Duman'ı beklemeye karar verdiler. Kendisinden 1 milyon lira isteyecekler, karşılığında evin küçük oğlunu, Hakan'ı rehin tutacaklardı. Cemile Duman o kadar paranın bulunmasının imkansız olduğunu söyleyince, sonunda 250 bine indiler.

En çok Ömer konuşuyor Cemile Duman'a kocasının kötü bir adam ve bir faizci olduğunu söylüyordu. Cemile Duman pek cevap vermiyordu. Bu arada daha kolay hareket edebilmek için Cemile Duman'ı, Pırlanta Alantepe'yi ve Rahmi'yi yemek masasının ayaklarına bağladılar. Bu sırada içlerinden biri yukardaki öğrenciyi kontrol etmek için orta kata çıktı. Bir iki dakika sonra apar topar aşağıya indi.

"Oğlan kaçmış, pencere açıktı, bir an önce çıksak iyi olur."

Hakan'ı götürüyorlar

TELAŞLANDILAR. Planda yeniden değişiklik yapmak gerekiyordu. Hakan'ı alıp hemen çıkmayı kararlaştırdılar:

"Biz gidiyoruz. Parayı nasıl teslim edeceğinizi size daha sonra bildireceğiz. Eğer ters bir şey yaparsanız, oğlanı yok bilin" diye gözdağı verip çıktılar.

Yarın: «Hayatımın kumarını oynuyorum»

Eşi bulunmayan sismoğraf

Deniz'in 'Siz İstanbul'da kalarak şehir gerillası faaliyetini yürüteceksiniz" dediği üç kişilik bir tim o sırada iyi sayılabilecek silahlar edindikten sonra, soyulabilecek yerleri araştırmaya başlamıştı. Bir yandan da dağa gönderilecek, pusula, vs. türünden araç gereç bulmaya çalışıyorlardı. İstanbul Teknik Üniversitesinde bir yer bilimleri laboratuvarı vardı. Bir keresinde onun içini kolaçan etmişler, adını sanını bilmedikleri bir sürü aletle birlikte pusulaya benzer yüzlerce araç olduğunu tespit etmişlerdi. Mart ayı içinde bir gün el ayak çekildikten sonra labotatuvara girdiler ve gözlerine kestirdikleri ne varsa hepsini, bu arada pusulaya benzettikleri gereçleri de üç çuvala doldurarak ortadan kayboldular.

Birkaç gün sonra olayın araştırılıp araştırılmadığını öğrenmek için yeniden Teknik Üniversite Öğrenci Birliğine gittiklerinde, Öğrenci Birliği ileri gelenlerinden birinin sırayla oradaki herkese yana yakıla bir şeyler anlattığını gördüler. Öğrenci Birliğinden arkadaş, onlara da sıra gelince anlatmaya başladı:

"Kardeşim geçenlerde buranın laboratuvarı soyulmuş. İçinden bir de acayip bir sismograf alınmış. Yoksa siz mi yaptınız? Dekan geçenlerde beni yakaladı. 'O sismografı biz dünyanın dövizini ödeyerek getirttik, Türkiye'de bir eşi daha yok, üstelik bunun için bir daha da kota çıkaramayız, sizdeyse ne olur verin' diye yalvarıyordu. Herkese sordum, size de soruyorum, aldınızsa verin de adamın gönlünü edelim."

"Olamaz, veremeyiz. Çünkü biz onun ne olduğunu anlamadık, bir işimize yaramaz diye denize attık."

Tarih boyunca

İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Yakın Çağ işkenceleri -3-

- **Zenci çocuklar son derece ilkel ameliyatlarla hadım edilirmiş. Bu ameliyat sırasında yüzde 90'ı da hayatından olurmuş. Yaşayanlar ise bir ömür boyu azap çekmeye mahkum edilirmiş.**
- **Gabon'da Ergonokom denilen karıncalar da işkencede kullanılırmış. Ağaca bağlanan insan karıncaların yavaş yavaş ısırmaları ile ölüme terkedilirmiş.**

Haremağalarının işkenceli dünyası

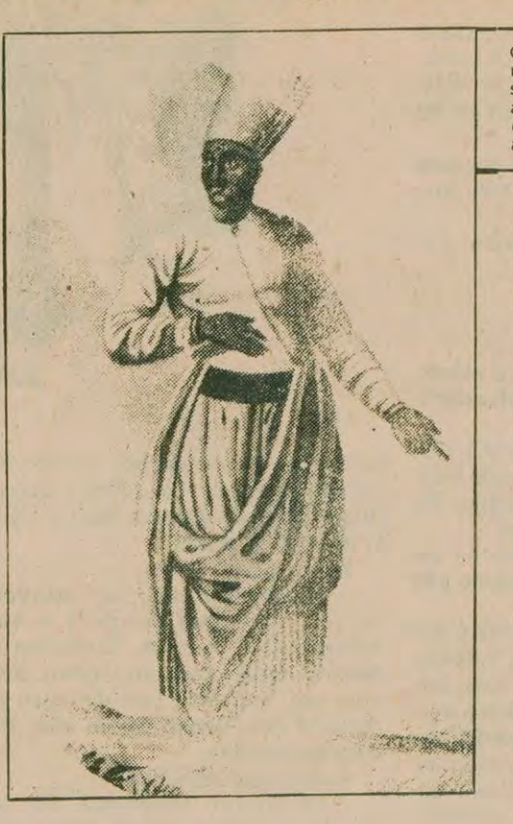

Osmanlı Saraylarında sultanların harem işlerini gören haremağaları belki de dünyada en kötü şansa sahip insanlardı. Önce son derece vahşi bir şekilde ameliyat edildikten sonra bir ömür boyu insanlık dışı bir yaşama mahkum edilirlerdi. Birçok harem ağası bu acılı hayatı ağlayarak anlatmıştır.

HER ne kadar zencilerin hadım edilmesinin Osmanlı İmparatorluğu çağında olduğu belirtiliyorsa da hadımlığın ilk kez MÖ. Mısır İmparatorluklarında yapıldığı ve süre geldiği görülmektedir. Asurlularda, eski İranlılarda ve Bizans İmparatorluklarında erkeklerin hadım edilme gelenekleri uygulanmıştır. Hıristiyanlık hadımlığı kabul etmediği halde birtakım din yobazları cinsel iç güdülerini frenlemek için erkekliklerini feda ediyorlardı. Rusya'da Skoptzy denen bir mezhebe bağlı olanlar Deli Petro dönemine dek hadımlığı seçmişlerdi.

HAREM AĞALARININ ACILI HAYATI

OSMANLI İmparatorluğu zamanında Türkiye'ye gönderilen zenci çocukların nerelerde ve nasıl hadım edildiklerini yıllarca İstanbul'da doktorluk yapmış olan Zambako Paşa'nın 1911 yılında yazdığı "Lels Eunuques d'Aujourd hui et ceux du Jadis, Masson et Cie Editeurs Bibraririe L'Acadamie de Medicine" kitabında anlatılmıştır. Zenci çocukların kaçırılıp hadım edilmesi ve dışarıya gönderilerek satılması hep Arap köle tüccarlarının tekelinde olmuştur. Bu köle tüccarları zenci köylerini basarak 10 yaşına kadar çocukları atlarına alıp bir süre taşıdıktan sonra bunları atlardan indirip boyunlarından birbirlerine bağlayarak yürütürlermiş. Bazan da çocuklara tahta boyunduruklar vurulur, günlerce sürüklenirmiş. Bu işkencelere dayanamayıp yollarda yıkılıp kalanlar olurmuş çoğu zaman. Sohog yakınlarındaki Detr-Abist Manastırına Araplar, çocuk zencileri papazlara teslim ederlermiş. Bu yüce din adamları acımadan çocukların erkeklik bezlerini keserek hadım ederlermiş. Hadım edilecek çocuklar önce bir masaya yatırılıp, bağlanır sonra cinsel organı iple boğulur ve sıkıştırılırmış. Bundan sonra papaz eline bir bıçak alarak bağırta bağırta çocuğun cinsel organını kesermiş. Doktor Zambako Paşa bunun çok tehlikeli olduğunu söylüyor. Sperm kordonları karnından akıntı yaparsa çocuk hemen ölürmüş. Bunun önlenmesi için din adamları kestikleri kordonları ve damarları bağlayıp üzerine ateşte kızdırılmış bir demirle büyük işkencelerle dağlarlarmış. Bu iş bittikten sonra idrar yollarının uçlarına birer çöp geçirilip çocuklar kuma gömülürlermiş. Birkaç gün sonra çıkarırlarmış, ama yaraları ancak üç ay sonra kapanıyormuş. Birçok harem ağası, bu işkence dolu yaşamı ağlaya ağlaya anlatırlarmış. Bu ilkel ameliyatla ölüm oranının yüzde 90'ı geçtiği bildiriliyor. Dr. Zambako Paşa 19.yüzyılda zenci çocuklarının hadım edildiği yerlerden birinin de Kızıldeniz kıyısındaki Massava limanında olduğunu belirtiyor. Halil Ağa denen bir harem ağasının açtığı bir hadım merkeziymiş burası. Bu merkezde 1888 yıllarına dek binlerce çocuk hadım edilmiş. Çeşitli yerlerde yüzlerce hadım merkezi varmıs

Afrika'da işkence

AFRİKA'da sömürgecilikten önce yani 14. yüzyıllardan önce Afrikalılar kabile şefleri ve yaşlılarınca cezalara çarptırılırmış. Sömürgecilikten sonra ise Avrupalılar cezalandırıyormuş Bu cezalandırmalardaki işkencelerin en önemlisi ise diri diri gömülme, kafa kesme, karınca, kaplumbağa ve karafatmalar olarak görülüyor. Diri diri gömülme çok eski çağlardan beri Afrika'da uygulanıyormuş. Örneğin Tongo'da ölüm cezasına mahkum edilenler, karınlarına kadar toprağa gömülüyor ve vahşi hayvanların pençesine bırakılıyor. Bazı suçluların da kafası kesilmeden önce çeşitli işkencelerden geçirildiği görülüyor. Gabon bölgesinde suçlu önce yere yatırılıyor, göğsüne demir çubuk yerleştiriliyor, bir kaç kişi de bu demir çubuğun üzerinde süreli olarak tepiniyorlar. Daha sonra kafası uçuruluyor. Eskiden Afrika'da verilen cezalar arasında suçluyu boğarak öldürmekten başka çeşitli işkenceler göze çarpıyor. Ayaklarından ağaca asma, suçlunun boynuna taş bağlayıp suya atma, bir kolunu, bir bacağını veya bir gözünü çıkarmak. Ağzını kulaklarına kadar yarmak. Kulağını ya da dilini kesmek. Boynunu tahta bir kalıba geçirip dolaştırmak. Ayaklarına kütükler bağlayıp onları çektirmek. Çarmıha germek. Zincire bağlayıp günlerce sabit bir noktada vahşi hayvanlarla baş başa bırakmak.

Karıncalar da işkencede kullanıldı

GABON'da göze çarpan bir başka işkence ise Engonokom denilen karıncalarla dolu bir ağaca suçluyu bağlayıp karıncalara sokturmak. Karıncanın soktuğu yer anında şişip korkunç acılar verdiği için bu işkence de önemli cezalar arasında yer almış. Sömürgecilik çağın da da devam eden dayak atma cezası sonraları Avrupalı yöneticilerin hizmetinde olan görevlilerce zevkle uygulandı. Hepsinden önemlisi insanları tanrılara kurban etme geleneği eski çağlarda sürüp, sömürgecilikten sonra da devam etmiştir. Afrika'da Animistler arasında kurban geleneği sürerken bu kurban geleneği konusunda Malili sosyolog Hampate Animızmi savunarak şöyle diyor: "Ötedeki ülkelerde insan kurban edilmiyor mu? Savaşları kutsal sayıyorsunuz. Afrika'da kurban edilen insanların sayısı, sizin savaslarınızda ölenlerin yanında hiç kalır. Bir insanın canını almak barbarlıktır elbette. Ama Batılılar kendi aldıkları canı görmezler de Afrikalıların üzerinde niye dururlar? Hiç yoksa, Animistlerde bu bir istek işidir..."

YARIN: Komüncülere yapılan işkenceler

Yarın: Komüncülere yapılan işkenceler

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.25 Laurel ile Hardy

Taşkafalılar

Yönetmen: John G. Blystone
Oyuncular: Stan Laurel, Oliver Hardy.
Yapım Yılı: 1938

Birinci Dünya Savaşı yıllarında Laurel ile Hardy cephededir. Hardy ileri hatlarda savaşmakta, Laurel ise siperde nöbet tutmaktadır. Aradan yıllar geçer ama kimse Laurel'e savaşın bittiğini haber vermediği için o siperde nöbet tutmaya devam etmektedir. Bir rastlantı sonucu siperden kurtarılan Laurel geri döndüğünde artık bir kahramandır.

Hardy arkadaşına kavuşmanın sevinciyle onu karısıyla evlenme yıldönümünde evine davet eder. Ancak karısı onları hiç de umdukları gibi karşılamaz. Bu arada Hardy'nin başına Laurel yüzünden birçok dert açılır.

17.30 Dımıdan

Tarhana hazırlama olayı

Fazlı Oğuzhan'ın hazırladığı programın bu bölümünde Uşak yöresi kadın halk oyunları, yörede geleneksel olarak yapılan tarhana hazırlama olayı içinde sergilenecek. İzmir Folklor Araştırma Derneği(İFAK) Halk Oyunları Ekibi sırasıyla şu oyunları oynayacak: Karataş Oyunu, İslamoğlu Zeybeği, Dındın Oyunu, Çeşmeden Dudu geçti.

Programa ayrıca dokuz yaşındaki Uşaklı Bülent Öztürk de sesi ve sazı ile katılacak.

23.15 Bizden Size

Programın baş solisti Zeki Müren

Sanatçının komaya girmesine neden olan yeni yüzü ilk kez bu programla gösterilecekti. Program, sanatçı rahatsızlanmadan çok kısa bir süre önce çekilmisti.

TELEVİZYONDA BUGÜN

17.00 HABERLER

17.05 FLIPPER

17.30 DIMIDAN

17.55 HAVA HARP OKULU

Kayhan Boztepe'nin hazırladığı programda Hava Harp Okulu tanıtılacak.

18.25 LAUREL İLE HARDY

Sürekli filmin "Taşkafalılar" bölümü yayınlanacak

19.35 YENİ SESLERDEN TÜRKÜLER

Zafer Ası'nın hazırladığı programda Alaattin Manap, Hasan Gedar, Suna Sönmez ekrana gelecekler

20.00 HABERLER

21.00 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK

21.25 AVRUPA KUPASI

Üçüncülük maçı banttan yayınlanacak.

23.15 BİZDEN SİZE

00.15 HABERLER